

Turun yliopisto
University of Turku

PORIN ÄSSIEN ALUETALOUDELLISET JA YHTEISKUNNALLISET
VAIKUTUKSET

Liiketaloustiede: johtamisen ja
organisoinnin pro gradu -tutkielma

Laatija:
Riku Lähdemäki 15511

Ohjaaja:
Ktt Tomi Kallio

9.3.2011
Pori

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Jääkiekko Suomessa	5
1.2	Tutkimuksen tavoite ja aiemmat tutkimukset	6
1.3	Tutkimuksen rakenne ja tutkimusmenetelmät	7
2	PORIN ÄSSÄT JA SIDOSRYHMÄT	10
2.1	Porin Ässien lyhyt historiikki.....	10
2.2	Sidosryhmän määritelmä	10
2.3	Porin Ässien sidosryhmät	11
3	ALUETALOUSVAIKUTUKSET.....	14
3.1	Taloudelliset vaikutukset	14
3.2	Epäsuorat ja johdetut vaikutukset.....	15
3.3	Kerroinmallit	16
3.3.1	Panos-tuotosmalli	16
3.3.2	Keynesiläinen kerroin	18
3.4	Porin Ässien aluetaloudelliset vaikutukset	22
3.4.1	Suorat vaikutukset	22
3.4.2	Porin Ässien aluetalousvaikutusten peilaaminen aiempien tutkimusten tuloksiin.....	22
4	YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET.....	30
4.1	Kyselyt.....	30
4.2	Kaikille yhteiset kysymykset	32
4.3	Porin Ässien vaikutus nuoriin ja lapsiin	41
4.4	Porin Ässien vaikutukset kaupunginvaltuuston näkökulmasta	49
4.5	Porin Ässien vaikutus paikallisiin yrityksiin.....	50
4.6	Identiteettivaikutukset.....	56
4.7	Muut vaikutukset.....	58
5	YHTEENVETO	59
	LÄHDELUETTELO	62

LIITE 1	KYSELY YHTEISKUNNALLISISTA VAIKUTUKSISTA OPETTAJILLE	68
LIITE 2	KYSELY YHTEISKUNNALLISISTA VAIKUTUKSISTA KAUPUNGINVALTUUSTON JÄSENILLE	72
LIITE 3	KYSELY YHTEISKUNNALLISISTA VAIKUTUKSISTA PORILAISILLE YRITYKSILLE	75
LIITE 4	SAATEKIRJE OPETTAJILLE	79
LIITE 5	SAATEKIRJE KAUPUNGINVALTUUSTON JÄSENILLE	80
LIITE 6	SAATEKIRJE YRITYKSILLE	81

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1	Porin ja Turun tilastolliset erot	24
Taulukko 2	Satakunnan ja Varsinais-Suomen tuotteiden käyttö ja omavaraisuusaste.....	26
Taulukko 3	Porin Ässien tuotantovaikutus	28
Taulukko 4	Opettajille tärkeät organisaatiot.	33
Taulukko 5	Kaupunginvaltuutetuille tärkeät organisaatiot	34
Taulukko 6	Yritysten edustajille tärkeät organisaatiot	35
Taulukko 7	Yritysten edustajien käsitys Porille tärkeistä organisaatioista.....	36
Taulukko 8	Kaupunginvaltuutettujen käsitys Porille tärkeistä organisaatioista.	37
Taulukko 9	Yritysten edustajien käsitys ulkopaikkakuntalaisten mainitsemista asioista Porista.....	38
Taulukko 10	Kaupunginvaltuuston käsitys ulkopaikkakuntalaisten mainitsemista asioista Porista.....	39

Taulukko 11 Yrittäjien käsitys Porin Ässien tärkeydestä osana porilaisuutta	40
Taulukko 12 Kaupunginvaltuutettujen käsitys Porin Ässien tärkeydestä osana porilaisuutta	40
Taulukko 13 Yleisiä väittämiä koskien jääkiekkoharrastusta	43
Taulukko 14 Yleisiä väittämiä koskien jääkiekkoharrastusta; opettajat joiden lapsi on tai on ollut mukana Ässien junioritoiminnassa	43
Taulukko 15 Organisaation toiminnan päättymisen vahingollisuus oppilaiden kannalta	44
Taulukko 16 Yritysten edustajien kävijäaktiivisuus Porin Ässien peleissä	51
Taulukko 17 Organisaation toiminnan päättymisen vahingollisuus yritysten näkökulmasta	52

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1 Ässien sidosryhmiä kaudella 08-09	12
Kuvio 2 Epäsuorat hyötyjät	13
Kuvio 3 Talouden kiertokulku	20
Kuvio 4 Maslowin tarvehierarkia	42

1 JOHDANTO

1.1 Jääkiekko Suomessa

Koko Suomi meni sekaisin, kun Leijonat voittivat jääkiekon MM-kultaa Ruotsissa vuonna 1995. Leijonien palatessa Suomeen ilmavoimien Draken -koneet saattoivat heidän lentokonettaan osan matkaa. Lentokentällä oli tuhansia innokkaita faneja joukkuetta vastassa. Lentokentältä juhlasaattue jatkoi matkaansa Helsingin kauppatorille, jossa järjestettiin voiton kunniaksi kaikkien aikojen kansanjuhla. Riehakkaaseen tapahtumaan osallistui jopa 100 000 juhlijaa. Juhlinta levisi myös muihin kaupunkeihin. Voitonjuhlia järjestettiin muun muassa Turussa, Tampereella ja Oulussa. (Yle 2010a). Osasyynä kansan voimakkaaseen reagoimiseen saattoi löytyä sen hetkisestä taloustilanteesta. Suomen työttömyys oli laman jäljiltä huipussaan ja kansakunnan itsetunto kaipasi kohennusta. Lisäksi Suomi oli juuri liittynyt Euroopan unioniin ja osa suomalaisista saattoi kokea tämän problemaattiseksi identiteettinsä kannalta. (MTV3). Miten vain asianlaita olikaan, niin voitaneen sanoa, että jääkiekolla on suuri vaikutus monen suomalaisen elämään. Tämän tutkimus tarkastelee jääkiekon vaikutuksia paikallisella tasolla. Case-organisaationa on Porin Ässät.

Jääkiekko on Suomen suosituin urheilulaji. SM-liigan pelejä käy seuraamassa yli kaksi miljoonaa katsojaa vuodessa (SM-liiga 2010a). Jääkiekkoseuroja Suomessa on 428, joissa edelleen on yhteensä 2976 joukkuetta. Aktiivisesti jääkiekkoa harrastaa 195000 henkeä, mikä on lähes 4 % koko väestöstä. Lisenssipelaajia harrastajista on yli 67000. (Suomen Jääkiekkoliitto). Juhani Tammisen (2009) mukaan jääkiekko työllistää jopa 7000 henkilöä Suomessa. Tammisen arvio perustuu kymmenien vuosien kokemukseen jääkiekon parissa. Vaikka kyseessä lienee puhdas arvio, niin voidaan sanoa, että jääkiekon taloudelliset vaikutukset ovat huomattavia. Jääkiekolla on myös muita vaikutuksia, joiden suora rahamääräinen mittaaminen on vaikeaa. Perheen valitessa asuinpaikkaa saattavat liigakiekkoa pelaavat paikkakunnat saada edun, koska lapsilla on paremmat harrastusmahdollisuudet ja vanhemmatkin ehkä haluavat seurata liigakiekkoa. Liigajoukkue parantaneekin myös kotikaupunkinsa imagoa ja tunnettua. Tätä ajatusta tukee Aallon (2001) tekemä kaupunginjohtajille suunnattu mielipidekysely. Kyselyn mukaan Jääkiekon SM-liigajoukkue tuo kaupungilleen positiivista imagoarvoa ja lisää viihtyvyyttä. Niinpä Ässien toiminnan loppuminen Porista tai Lukon toiminnan loppuminen Raumalta jättäisi epäilemättä suuren loven monen paikkakuntalaisen kotiseututuntoon. Jääkiekko synnyttää taloudellista vaihdantaa ja vuorovaikutusvirtoja, jotka vaikuttavat aluetalouteen. Tämän lisäksi se

rakentaa yhteenkuuluvuutta ja toimii asukkaiden identifioijana. (Raento & Husso 1998, 44).

Jääkiekkoa tarkasteltaessa ei voida sivuuttaa sen yhteiskunnallisia vaikutuksia. Porin Ässät ry on Nuori Suomi Sinettiseura, jonka periaatteisiin kuuluu muun muassa eettisiä ja kasvatuksellisia kriteerejä. Nyky-yhteiskunnassa nuoren kasvatuksesta kantavat vastuuta vanhempien lisäksi myös koulu ja urheiluseurat. Aktiivisesti jääkiekkoa harrastava nuori viettääkin harjoituksissa ja peleissä useita tunteja viikoittain. Lisäksi nuorilla on tarve kuulua johonkin sosiaaliseen ryhmään. Urheiluseuran tarjoama sosiaalinen ryhmä lienee usean nuoren kehitykselle mielekäs vaihtoehto. Jääkiekon yhteiskunnalliset vaikutukset ulottuvat myös aikuisväestöön. Aikuiset kaipaavat myös sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Sosiaalinen ryhmä saattaa löytyä, jopa tiedostamatta, jääkiekko-ottelun katsomosta. Tämänkaltaiset sosiaaliset vaikutukset saattavat heijastua myös taloudellisiin vaikutuksiin pienentyneiden mielenterveystyön, päihdetyön ja ilkkivallan korjaamisen kulujen muodossa. Toki kaikkia asioita ei ole aina edes järkevää mitata rahassa.

1.2 Tutkimuksen tavoite ja aiemmat tutkimukset

Moni ajattelee, että jääkiekko generoi muutamille pelaajille ylisuuren palkan, eikä sillä ole muita vaikutuksia. Voitaneen kuitenkin olettaa, että lähes 5 miljoonan euron liikevaihdolla¹ työvoimavaltaisella alalla ja useisiin tuhansiin ihmisiin viikoittain vaikuttavalla toiminnalla on muitakin alueellisia vaikutuksia. Tämän tutkielman tarkoituksena on selvittää, mitkä ovat Porin Ässien aluetaloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset. Tavoitteena on selvittää kuinka suuri osuus Porin Ässien aiheuttamista taloudellisista vaikutuksista jää Porin seudulle ja minkä suuruisia nämä vaikutukset ovat. Tavoitteena on myös selvittää Porin Ässien merkitystä kaupunkilaisten arkeen; miten jääkiekkoharrastus vaikuttaa lasten ja nuorten kehitykseen ja onko Porin Ässien toiminnalla vaikutusta aikuisväestöön. Porin Ässien merkitystä pyritään selvittämään myös paikallisten yrittäjien kannalta.

Urheiluseurojen aluetalousvaikutuksia mittaavista tutkimuksista esimerkkinä mainittakoon muutamia, kuten Henrik Kulovaaran (2007) Turun Kauppakorkeakoulussa tekemä Pro gradu -tutkielma ”Turun palloseuran jääkiekkoliiketoiminnan aluetaloudelliset vaikutukset” ja Nylundin, Laakson ja Ojajärven (2006) toimittama teos ”Urheilu, maine ja raha: Tutkimuksia vuoden 2005 yleisurheilun MM-kisoista”. Ulkomaisista tutkimuksista hyvä esimerkki on Allenin, Dunlopin ja Swalesin (2007)

¹ Porin Ässät ry:n liikevaihto oli 778 000 € (Tasekirja Porin Ässät Ry... 2009) ja HC Ässät Pori Oy:n liikevaihto oli 4 152 000 € (Tasekirja HC Ässät Pori Oy... 2009) kaudella 2008–2009.

tekemä tutkimus paikallisten jalkapalloseurojen vaikutuksista aluetalouteen Glasgowssa ”The Economic Impact of Regular Season Sporting Competitions: The Glasgow Old Firm Football Spectators as Sports Tourists”.

Tutkimuksia, joissa urheiluseuran taloudellisen vaikuttavuuden lisäksi tarkasteltaisiin myös yhteiskunnallista vaikuttavuutta, ei ole Suomessa juurikaan tehty. Tällainen tutkimus on jopa kansainvälisellä tasolla harvinainen. Suomessa jääkiekkoyleisön käyttäytymistä on tutkittu Anttilan ja Ruonavaaran (2001) toimittamassa teoksessa ”Jääkiekkoilta Turussa: tutkielmia kiekkoyleisöstä”. Kansainvälisesti aiheesta on kirjoittanut muun muassa Gruneau ja Whitson (1993) teoksen ”Hockey night in Canada: sport, identities and cultural politics”. Gruneau ja Whitsonin (1993) teos on toiminut yllämainitun ”Jääkiekkoilta Turussa” -kirjan esikuvana.

Oman haasteensa tutkimukseen tekee se, että Suomessa SM-tasolla pelaavien urheiluseurojen edustusjoukkueet ovat lähes poikkeuksetta osakeyhtiöitä, kun taas samojen seurojen junioritoiminta on yhdistysvetoista. Tästä kahtiajaosta johtuen aiemmat tutkimukset ovat usein rajattuja koskemaan vain joko liigajoukkuetta tai junioritoimintaa. Tässä tutkimuksessa pyritään käsittelemään junioritoimintaa hoitavan Porin Ässät ry:n ja liigajoukkueesta vastaavan HC Ässät Pori Oy:n vaikutuksia yhdessä. Porin Ässät ry on HC Ässät Pori Oy:n pääomistaja. Organisaatioiden välinen yhteistyö on laajaa ja ne toimivat samoissa tiloissa. Vaikka juridisesti kyseessä on kaksi eri organisaatiota, voidaan niitä pitää monessa mielessä yhtenä toimijana. Tutkimuksessa käytetään Porin Ässät ry:stä ja HC Ässät Pori Oy:stä yhteistä nimitystä Porin Ässät, joksi niitä myös arkikielessä kutsutaan.

1.3 Tutkimuksen rakenne ja tutkimusmenetelmät

Tutkimus on luonteeltaan poikkitieteellinen sijoittuen johtamisen ja organisoinnin sekä kansantaloustieteen alueelle. Tutkimusotteeltaan tutkimus on tapaustutkimusta, jossa on sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia piirteitä. Tapaustutkimusta kohtaan on esitetty kritiikkiä, joka perustuu yleisemmin näkemykseen siitä, että tapaustutkimusten tulosten pohjalta ei voi tehdä muita tapauksia koskevia yleistyksiä (Eriksson ja Koistinen 2005, 43). Näin ollen tulokset koskisivat ainoastaan tutkittua tapausta, eikä niillä olisi laajempaa tieteellistä arvoa. Tämä kritiikki perustuu käsitykseen, jonka mukaan tieteellisen tutkimuksen tavoitteena tulisi olla aina tulosten tieteellinen yleistettävyyden. Tämän lisäksi on väitetty, että tapaustutkimuksessa tutkija on usein liian lähellä tutkimuskohdetta ja näin ollen objektiivisuus kärsisi (Grönfors 1982, 177). On ilmeistä, että suoria yleistyksiä ei tästäkään tutkimuksesta voi tehdä. Tutkimus kuitenkin herättäneee ajatuksia ja antaa ideoita muidenkin urheiluseurojen ja organisaatioiden

laadullisten ja määrällisten paikallisvaikutusten arvioimiseen. Lisäksi tässä, kuten muissakin tapaustutkimuksissa yleisesti, tapausta peilataan teoriaan ja näin voidaan tehdä yleistyksiä. Oman objektiivisuuden arvioiminen on jo sinällään usein subjektiivista, eikä kovin mielekästä. Kuitenkin todettakoon kirjoittajan objektiivisuudesta, koskien jääkiekkoa ja Porin Ässiä, että kirjoittaja ei ole liikuntatuntien ulkopuolella pelannut jääkiekkoa, eikä aktiivisesti kannattanut mitään jääkiekkjoukkuetta. Näin kirjoittajalla on ainakin omasta näkemyksestään riittävän objektiivinen ote käsiteltävään aiheeseen.

Tässä tutkimuksessa käytetään teoria- ja menetelmätriangulaatiota. Triangulaatiolla tarkoitetaan erilaisten menetelmien tai teorioiden yhdistämistä samassa tutkimuksessa. Triangulaatiota käytetään, kun yhdellä menetelmällä ei kyetä saavuttamaan riittävän kattavaa käsitystä tutkittavasta kohteesta. Lisäksi tutkimuksen luotettavuus paranee kuvattaessa tutkittavaa asiaa usealla menetelmällä. (Eskola & Suoranta 2008, 68-70). Teoriatriangulaatio syntyy johtamisen ja organisoinnin, kansantaloustieteen ja kasvatustieteen kirjallisuuden ja keskustelun yhdistämisestä.

Menetelmätriangulaatiota on tutkimuksessa käytetty hyväksi sekä taloudellisten että yhteiskunnallisten vaikutusten tarkastelussa. Taloudellisten vaikutusten tarkasteluun tutkielmassa on lähdetty sidosryhmäkartan kautta. Haastatteleamalla HC Ässät Pori Oy:n toimitusjohtajaa ja myyntipäällikköä, sekä Porin Ässät ry:n yhteyspäällikköä ja valmennuspäällikköä, on selvitetty Porin Ässien sidosryhmät. Sidosryhmien muodostamiseen on käytetty apuna myös tasekirjoja. Sidosryhmäkartta auttaa hahmottamaan liikkuvat rahavirrat ja etenkin epäsuorat vaikutukset. Suoria vaikutuksia on selvitetty lähinnä tutkimalla tasekirjoja. Täten menetelmätriangulaatio toteutuu taloudellisten vaikutusten tarkastelussa. Taloudellisten vaikutusten tarkasteluun käytetään tilikauden 1.5.2008–30.4.2009 tietoja, jotka olivat tuoreimmat tutkimuksen aloittamisen ajankohtana. Kerroinvaikutusten kuvaamisessa käytetään apuna aiempia tutkimuksia, joihin Porin Ässiä verrataan.

Yhteiskunnallisten vaikutusten selvittämisessä menetelmätriangulaatio toteutuu avoimista haastatteluista, sekä kyselyistä, joissa on ollut kvantitatiivisesti analysoitavia strukturoituja kysymyksiä ja kvalitatiivisesti analysoitavia avoimia kysymyksiä. Avoimia haastatteluja on tehty HC Ässät Pori Oy:n toimitusjohtajalle ja myyntipäällikölle sekä Porin Ässät ry:n yhteyspäällikölle ja valmennuspäällikölle. Nämä haastattelut ovatkin laajentaneet huomattavasti tutkijan tietämystä kokonaisuudessaan aiheesta. Varsinaisia kyselyjä on lähetetty kolmelle ryhmälle, jokaiselle omanlaisensa. Koulujen rehtoreille ja opettajille lähetettiin kysely, jolla pyrittiin selvittämään etenkin jääkiekkoharrastusten vaikutuksia nuoriin. Porin seudun yrityksille lähetetyssä kyselyssä selvitettiin, kuinka tärkeäksi yritysjohtajat näkevät Porin Ässien olemassaolon paikallisten yritysten kannalta. Kolmannen ryhmän muodostavat Porin kaupunginvaltuutetut. Heille suunnatussa kyselyssä pyrittiin

selvittämään Porin Ässien vaikutusta yleisesti porilaisiin. Kolmanneksi ryhmäksi valittiin kaupunginvaltuutetut, koska pro gradu -tutkielmalle varattujen resurssien puitteissa ei ole mahdollista saada kattavaa otosta Porin asukkaista. Demokraattisesti kaupunkilaisten valitsemina edustajina kaupunginvaltuutetut edustavat porilaisten näkemyksiä ainakin teoriassa. Kyselyt ja saatekirjeet kyselyihin ovat liitteenä (ks. liitteet 1–6). Kyselyosuus on suoritettu Webropol-kyselyohjelman avulla, johon vastauslinkki lähetettiin sähköpostilla. Tutkielmassa on käytetty teorian ja empirian yhtensovittamiseen niin sanottua vetoketjumallia, jossa teoria ja empiria vuorottelevat alusta lähtien. Tällä pyritään yhtenäisempään kokonaisuuteen.

Tutkimus koostuu viidestä luvusta. Ensimmäinen luku on johdanto ja siinä aiheen esittelyn lisäksi kerrotaan metodologisista valinnoista ja tutkimuksen rakenteesta. Toinen luku esittelee tutkimuskohteen eli Porin Ässät ja kuvaa Porin Ässien muodostamaa sidosryhmäverkostoa. Sidosryhmien esittelyllä pyritään kuvaamaan Porin Ässien toiminnasta epäsuorasti ja suoraan taloudellisesti hyötyviä tahoja. Luku kolme kuvaa Porin Ässien taloudellisia vaikutuksia. Siinä verrataan Satakunnan talousaluetta ja Porin Ässiä suhteessa Kulovaaran (2007) tutkimuksen Turun Palloseuraan ja Varsinais-Suomeen. Luvussa esitellään myös panos-tuotosmalli ja keynesiläinen kerroinmalli. Luku neljä on tutkielman laajin osuus. Siinä käsitellään Porin Ässien yhteiskunnallisia vaikutuksia opettajien, yritysten edustajien ja kaupunginvaltuuston näkökulmasta. Vaikuttavuuden arvioimiseksi suoritettiin laaja kysely, jota käsitellään myös luvussa neljä. Johtopäätökset ja yhteenveto muodostavat luvun viisi. Luvussa viisi tehdään lyhyt yhteenveto tutkimuksesta ja kerrataan tutkimuksen merkittävämät tulokset.

2 PORIN ÄSSÄT JA SIDOSRYHMÄT

2.1 Porin Ässien lyhyt historiikki

Majasaaren (1994, 5–14) mukaan Satakunnassa jääkiekkoa pelattiin ensin Harjavallassa. Kuparitehtaan Urheilukerho pelasi jääkiekkoa Kokemäenjoen jäällä Pumpptehtaan rannassa jo 1940-luvun puolivälissä. Kuparitehtaan urheilukerho ei kuitenkaan koskaan pelannut tehdasjoukkueena minkään liiton sarjassa. Porissa voidaan katsoa jääkiekon harrastamisen alkaneen vuonna 1948, jolloin Porin Palloilijat, Porin Kärpät ja Porin Pallo-Toverit päättivät ottaa lajin ohjelmaansa. Ensimmäinen virallinen sarjapeli pelattiin Porissa vuonna 1950 tammikuun kuudentena päivänä, jolloin Pyynikin Haukat matkustivat Tampereelta Poriin pelaamaan Porin Kärppiä vastaan. Kärpät hävisi ottelun 0-5.

Porin kokoisessa kaupungissa ei ollut riittävästi resursseja useammalle SM-tason jääkiekkoujoukkueelle, joten useiden yhdistymisten jälkeen, kesällä 1967, syntyi tuoreesta SM-voittajasta Rosenlewin Urheilijat-38:sta ja Karhuista Porin Ässät. Porin Ässät on varmasti yksi maan historian värikkäimmistä joukkueista, jolla on ollut niin hyviä kuin huonojakin aikoja. Nykyään Porin Ässät koostuu SM-liigassa pelaavasta HC Ässät Pori Oy:stä ja junioritoimintaa hoitavasta Porin Ässät ry:stä. Tarkastelukaudella 2008–2009 HC Ässät Pori Oy:n ja Porin Ässät ry:n yhteenlaskettu liikevaihto oli reilu 4,9 miljoonaa euroa. Porin Ässien yleisömäärä kotiotteluissa oli kaudella 2008–2009 n. 148 000. Porin Ässät on saavuttanut SM-liigassa kaksi mestaruutta ja edeltäjät Rosenlewin Urheilijat-38 sekä Karhut molemmat yhden. Tämän lisäksi Ässät on saavuttanut neljä hopeaa ja kaksi pronssia. Porin Ässien mestaruudet ovat vuosilta 1971 ja 1978. Viimeksi mitali on tullut vuonna 2006 ja se oli hopeinen. (SM-liiga Oy 2010b).

2.2 Sidosryhmän määritelmä

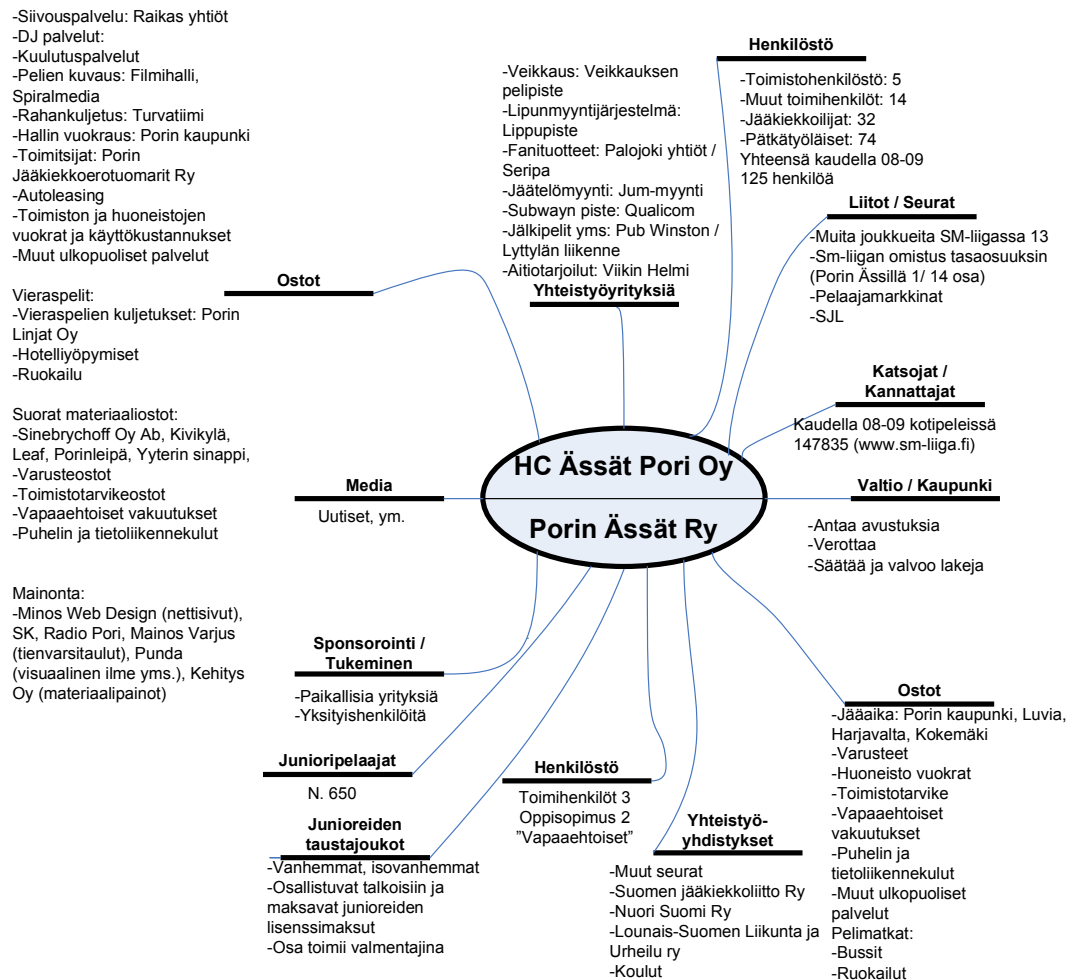
Määritelmiä sidosryhmille on tehty monia riippuen mihin tarpeeseen niitä on käytetty. Osa määritelmistä korostaa taloudellista merkitystä, osa jakaa ryhmät eri luokkiin niiden merkityksen mukaan. Friedman ja Miles (2006, 5–8) ovat löytäneet tieteellisestä kirjallisuudesta sidosryhmän käsitteelle 75 eri määritelmää. Sidosryhmän on alun perin määritelty olevan; ”ne ryhmät, joita ilman organisaation toiminta loppuu” (Freeman 1984, 31). Hyvä yleismääritelmä sidosryhmästä on Ahlstedtin, Jahnukaisen ja Vartolan (1974, 18) esittämä määritelmä ”Sidosryhmillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, ryhmiä,

organisaatioita ja yhteisöjä, jotka omien etujensa ja päämääriensä vuoksi ovat osapuolina organisaation toiminnassa ja siten siitä tavalla tai toisella riippuvaisia ja joista organisaatio puolestaan on eriasteisesti riippuvainen”. Sidosryhmät ovat toiminnassa mukana jollakin panoksella. Panosta vastaan sidosryhmät vaativat vastiketta. Panos-vastike suhde luonnollisesti vaihtelee eri sidosryhmien välillä.

2.3 Porin Ässien sidosryhmät

Sidosryhmät ovat organisaation olemassaololle välttämättömiä. Toisaalta sidosryhmät ovat tavalla tai toisella riippuvaisia organisaatiosta. Sidosryhmät siis hyötyvät taloudellisesti tai muulla tavoin organisaation toiminnasta. Täten on tärkeää hahmottaa, mitkä ovat Porin Ässien sidosryhmiä, kun selvitetään Porin Ässien taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia.

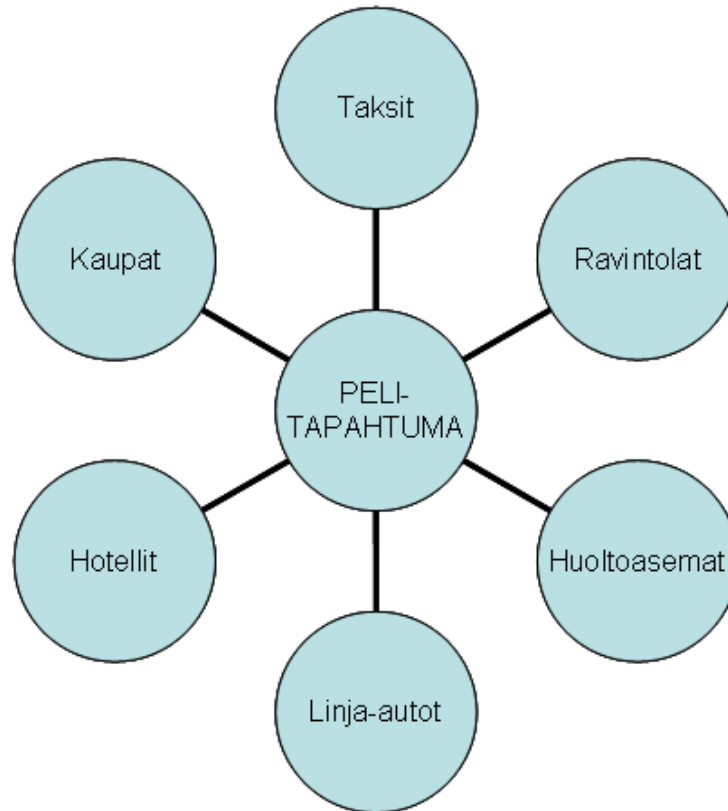
Porin Ässien sidosryhmät voidaan jakaa kahteen osioon (ks. kuvio 1). Toisessa osiossa on HC Ässät Pori Oy ja toisessa Porin Ässät ry. Euromääräisesti mitattavat suuret ovat huomattavat Oy:n osiossa, kun taas ry:llä on paino vastikkeettomassa toiminnassa, jonka vaikutukset ovat enemmän yhteiskunnallisia kuin taloudellisia. Toki Oy:n puolella on paljon vaikutuksia, joita voidaan luonnehtia yhteiskunnallisesti tärkeiksi ja ry:n puolella myös taloudellisia vaikutuksia. Olihan esimerkiksi ry:llä n. 780 000 € liikevaihtoa vastaava tuotto sekä Oy:n hallinnoimalla liiga-joukkueella n. 148 000 kotipelien katsojaa tarkastelukaudella 2008–2009 (SM-liiga 2010c). Suuresta katsojamäärästä voitaneen olettaa, että HC Ässät Pori Oy tuo osalle porilaisista sellaista lisäarvoa, jota on hankala rahassa mitata. Muiden muassa tätä selvitetään luvussa neljä, kuten myös junioritoiminnan merkittävyyttä.

Kuvio 1 Ässien keskeiset sidosryhmät

Sidosryhmäkarttaan on koottu Porin Ässien keskeiset sidosryhmät. Sidosryhmäkartan tehtävänä on visualisoida Porin Ässien laaja vaikuttavuus.

Porin Ässien toiminnasta epäsuorasti hyötyviä tahoja on taasen esitetty kuviossa 2. Ne eivät välttämättä tee Ässien kanssa virallista yhteistyötä, kuten kuvion 1 toimijat tekevät, mutta mikäli Porin Ässien toimintaa ei olisi, puuttuisi myös osa näiden tahojen tulosta. Osalle kuviossa 2 esitetyistä toimijoista tämä epäsuora tulo on melko vähäistä, kun taas osalle se voi olla elintärkeää. Epäsuorasti hyötyviä tahoja ovat esimerkiksi useat ravintolat, hotellit, huoltoasemat, taksit ja linja-autot. Myös kaupungin päivittäis- ja erikoiskaupat hyötyvät peleistä esimerkiksi silloin, kun osa ulkopaikkakuntalaisista jääkiekkoturisteista saapuu peli-iltoina jo aiemmin Porin kaupunkiin kuluttaen aikaansa muun muassa ostoksia tehden.

Kuvio 2 Epäsuorat hyötyjät

Kuvio 2 on yksinkertaistus pelitapahtuman generoimasta taloudellisen aktiviteetin epäsuorasta lisääntymisestä. Kun huomioon otetaan myös johdetut työllisyysvaikutukset, vaikutusten kenttä kasvaa huomattavan suureksi. Näitä johdettuja työllisyysvaikutuksia käsitellään lisää seuraavassa luvussa. Seuraavassa luvussa kolme selvitetään kokonaisuudessaan tarkemmin Porin Ässien synnyttämää taloudellista vaikutusta.

Kuten kuvioista 1 ja 2 voidaan todeta, Porin Ässien toiminta vaikuttaa monen kansalaisen elämään, ei ainoastaan pelaajiin, henkilökuntaan ja vapaaehtoistyöntekijöihin. Taloudellisen vaikutuksen lisäksi myös Ässien toiminnan sosiaalinen vaikutus saattaa olla merkittävää. Tähän palataan laajemmin luvussa neljä.

3 ALUETALOUSVAIKUTUKSET

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Sandyn, Sloanen ja Rosentraubin (2004, 203–204) mukaan tutkimuksissa ei ole pystytty esittämään, että paikallisen urheiluseuran urheilullinen menestys korreloisi kokonaisvaltaisesti paikkakunnan taloudellisen menestyksen kanssa. Osittain tämä voi johtua siitä, että aiempi menestys ei ole tärkein syy paikallisen urheiluseuran kannattamiseen. (Ruonavaara 2001, 30). Paikallinen seura vaikuttaa alueensa talouteen pelillisestä menestyksestä riippumatta. Suuren urheiluseuran positiivinen vaikutus aluetalouteensa on kiistaton. Allanin ym. (2007, 87) tutkimuksen mukaan glasgowlaisten jalkapallojoukkueiden Celtic FC:n ja Rangers FC:n vaikutukset niiden pelatessa normaalin täyden kauden ovat Glasgown talouteen yhtä suuret kuin jos Glasgowssa järjestettäisiin olympialaiset kerran 12 vuodessa. On toki huomattava, että jalkapallolla on enemmän yleisöä Skotlannissa kuin Suomessa jääkiekolla, mutta merkityksetön laji ei jääkiekkokaan Suomessa ole.

Grattonin ja Taylorin (2000, 26–27) mukaan urheiluseurojen ja tapahtumien aiheuttamien taloudellisten vaikutusten mittaaminen antaa lähes poikkeuksetta liian alhaisia tuloksia. Tämä johtuu siitä, että nykyiset laskentamallit eivät huomioi muun muassa ihmisten parantuneen kunnon ja epäsosiaalisen käyttäytymisen vähenemisen aiheuttamaa säästöä kansantaloudessa. Yhteiskunnallisten vaikutusten rahamääräinen mittaaminen on hyvin haastavaa, aikaa vievää ja epätarkkaa. Kaikkia asioita ei voida, eikä kannatakaan, mitata rahassa. Tästä johtuen tässä työssä yhteiskunnallisten vaikutusten arvioimisessa keskitytään laadulliseen arviointiin. Rahassa mitattavia määreitä käsitellään tässä luvussa tarkoituksena kuvata Porin Ässien generoimaa taloudellista kokonaisvaikutusta. Porin Ässien olemassaolo piristää suorien talousvaikutusten, kuten esimerkiksi työllistämisen, lisäksi myös epäsuorasti. Epäsuoria talousvaikutuksia ovat esimerkiksi ravintoloiden myynnin kasvu ja taksien käytön lisääntyminen peli-iltoina. Tällaisten talousvaikutusten täsmällinen mittaaminen on huomattavan haastavaa, mutta niiden olemassaoloa ei voida sivuuttaa.

Talousvaikutukset voidaan jakaa suoriin ja epäsuoriin vaikutuksiin, kerroinvaikutuksiin sekä johdettuihin vaikutuksiin. Suorat eli välittömät taloudelliset vaikutukset ovat Porin Ässien suorat ostot. Näitä ovat muun muassa materiaali- ja palveluostot, henkilöstökulut sekä muut kulut, kuten vuokrat, matka- ja edustuskulut, mainonta- ja myynninedistäminen ja niin edelleen. Porin Ässien toiminnasta aiheutuvat verotulot ovat myös huomattavat.

Tässä tutkimuksessa epäsuoran vaikutuksen käsitteellä kuvataan niitä rahavirtoja, jotka tapahtuma saa aikaan muissa talouden toimijoissa. Mikäli tapahtumaa ei olisi, ei olisi epäsuoraa vaikutustakaan. Tästä lyhyesti lisää kappaleessa 3.2.

Kerroinvaikutus kuvaa rahan kiertoa kansantaloudessa. Alkuperäinen kysyntäimpulssi sysää liikkeelle vaimenevien kysyntöjen sarjan, jolloin lopullinen vaikutus on suurempi kuin alkuperäinen kysyntä. Esimerkiksi asiakas maksaa pizzerian pitäjälle lounaastaan rahaa, pizzerian pitäjä ostaa osalla rahaa torilta raaka-aineita, torikauppias ostaa osalla rahaa autoonsa polttoainetta, jotta hän voi hakea lisää myytävää ja niin edelleen.

Johdetut vaikutukset ilmenevät, kun lisääntyneen kysynnän johdosta syntyy työpaikkoja, ja tämän seurauksena palkkatuloja. Palkkatuloja kulutettaessa taas syntyy kansantalouteen lisäkysyntää ja tämä tuo lisää työpaikkoja ja niin edelleen. (Karppinen & Oikarinen 2008, 62).

Eksaktin kertoimen johtaminen on tämän tutkimuksen puitteissa liian mittava prosessi. Täten kerrointa arvioitaessa tullaan käyttämään hyväksi aiempien tutkimusten kertoimia. Kerroinvaikutusten laskemiseen liittyy myös epävarmuustekijöitä, joista lähemmin kappaleissa 3.4.1 ja 3.4.2. Tässä tutkimuksessa kuvataan yleisimmät kerroinmallit ja tarkastellaan muutamaa aiempaa tutkimusta, joiden päätarkoituksena on ollut kerroinvaikutusten selvittäminen.

3.2 Epäsuorat ja johdetut vaikutukset

Epäsuoraa vaikutusta on käytetty kansankielessä synonyyminä välillisen- tai kerrannaisvaikutuksen kanssa. Tässä tutkimuksessa kuitenkin epäsuoran vaikutuksen käsitteellä kuvataan niitä rahavirtoja, jotka tapahtuma saa aikaan muissa talouden toimijoissa. Mikäli tapahtumaa ei olisi, ei olisi epäsuoraa vaikutustakaan. Humphreysin (2006, 215) mukaan on yleistä, että urheilutapahtumien kerroinvaikutuksia arvioitaessa käytetään usein kerrointa 2 tai jopa suurempaa kerrointa, mutta samalla jätetään muuten epäsuorat vaikutukset täysin huomioimatta. Epäsuoria vaikutuksia on pyritty kuvaamaan tässä tutkimuksessa sidosryhmäkartan avulla kappaleen 2.3 kuviossa 2. Kyse on kuitenkin melko suppeasta kuvauksesta luonteeltaan laajasta kentästä. Epäsuorien vaikutusten suoraa rahamääräistä kuvaamista ei ole mahdollista suorittaa tämän tutkimuksen puitteissa, vaan kuviossa 2 on tyydytty tunnistamaan epäsuoria hyötyjiä.

Panos-tuotomallin yhteydessä selvitetään usein myös johdetut vaikutukset. Näitä kutsutaan myös johdetuiksi työllisyysvaikutuksiksi. Karppisen ja Oikarisen (2008, 62) mukaan johdetut vaikutukset syntyvät, kun kysynnän kasvaessa syntyy työpaikkoja. Kun nämä uudet palkkatulot käytetään kansantaloudessa, syntyy edelleen lisää

työpaikkoja ja kulutusta. Tohmon (2002, 96–97) mukaan Johdetut vaikutukset lasketaan alueellisen panos-tuotostaulukon työpanoskertoimilla. Työpanoskertoimet ilmaisevat, kuinka monta henkilötyövuotta kullakin toimialalla tarvitaan miljoonan euron kokonaistuotosta kohden. Kertomalla aiemmin lasketut kokonaisvaikutukset työpanoskertoimilla saadaan selville, kuinka paljon kysynnän lisäys vaikuttaa työllisyyteen kullakin toimialalla.

3.3 Kerroinmallit

3.3.1 *Panos-tuotosmalli*

Panos-tuotosmalli on Forssellin (1985, 1–8) mukaan nykyään osa kansantalouden tilinpitoa ja niitä laaditaan lähes kaikissa maissa. Panos-tuotosmallin avulla kuvataan muun muassa alueen tuotantorakennetta ja toimialojen välisiä riippuvuussuhteita. Panos-tuotosmallin osa, panos-tuotostaulu, kuvaa lopullisen kysynnän muodostumista tuotantotoiminnan tuotosten ja välipanosten välisistä yhteyksistä. Tämän avulla selvitetään lopputuotteen muodostumisen suhdetta maakunnassa valmistetuista välituotteista ja maakunnan ulkopuolella valmistetuista välituotteista. Panos-tuotosmallin avulla voidaan selvittää jonkin taloudellisen toiminnan kerroinvaikutuksia. Heinosen, Miettälän, Oikarisen ja Sinervon (2001, 29–30) mukaan yritykset tarvitsevat hyödykkeitä välituotepanoksina muilta yrityksiltä. Välituotepanoksia myyvät yritykset tarvitsevat lisäkysynnän johdosta niiden edelleen itse tarvitsemia välituotepanoksia. Näin syntyy vaimenevien hankintojen ketju. Näiden kerrannaisvaikutusten johdosta lopullinen kysyntä on suurempi kuin alkuperäinen kysynnän lisäys.

Kerrannaisvaikutusten lisäksi tuotantoa lisäävänä tekijänä on huomioitava vielä niin sanotut johdetut vaikutukset. Johdettuja vaikutuksia syntyy, kun kysynnän lisäyksestä syntyy tuloja ja nämä tulot edelleen kulutetaan. Näin syntyy lisäkysyntää. (Heinonen, ym. 2001, 30).

Kerrannaisvaikutusten voidaan sanoa yleisesti ottaen olevan sitä suurempia, mitä jalostetumpaa toiminta on. Esimerkiksi elintarvikkeiden kokonaiskerroin Suomessa on ollut vuonna 1995 n. 2,5 kun metsätaloudessa se oli vain n. 1,1. Samoin mitä suurempi on tarkastelualue, sitä suurempi on kerrannaisvaikutus. Pienen talousalueen ollessa kyseessä suuri osa tuloista valuu alueen ulkopuolelle. Monipuolinen tuotantorakenne lisää kulutusmahdollisuuksia paikkakunnalla ja näin osaltaan suurentaa kerrannaisvaikutusta. On myös huomattava, että joillakin pienellä tarkastelualueella

kerroin voi olla alle yhden. Näin suurten vuotojen takia alueelle tuleva taloudellinen vaikutus voi olla pienempi kuin alkuperäinen tulonlisäys. (Heinonen, ym. 2001, 31–32).

Panos-tuotomallia on käytetty tämäntapaisissa tutkimuksissa muun muassa Kulovaaran (2007) Turun Kauppakorkeakoulussa tekemässä Pro gradu -tutkielmassa ”Turun palloseuran jääkiekkoliiketoiminnan aluetaloudelliset vaikutukset” sekä Allanin, Dunlopin ja Swalesin (2007) tekemässä tutkimuksessa ”The Economic Impact of Regular Season Sporting Competitions: The Glasgow Old Firm Football Spectators as Sports Tourists”.

Panos-tuotomallia päivitetään epäsäännöllisesti. Viimeksi alueellinen panos-tuotostaulukko on julkistettu vuonna 2006 ja se koskee vuotta 2002 (Tilastokeskus 2010a). Lisäksi panos-tuotomalli on tarkoitettu maakuntatason aluetalousvaikutusten laskemiseen, joten kaupunkitasoa tarkasteltaessa tutkija joutuu tekemään olettamuksia, joita ei taulukosta saa. Panos-tuotomalli on niin sanottu kysyntämalli, joka ei ota huomioon tarjontapuolen kapasiteettirajoitetta. Tässä tutkimuksessa tämä seikka ei kuitenkaan vaikuta tuloksiin, koska Porin talousalue pystyy vastaamaan Porin Ässistä johtuvaan kysynnän lisäykseen. Näiden lisäksi Heinosen ym. (2001) mukaan sovellettaessa mallia käytäntöön, panos-tuotomallin ongelmia ovat miten investoinnin aiheuttama kysyntä pystytään kohdistamaan jollekin alueelle ja kuinka investoinnin aiheuttama kysyntä pystytään kohdistamaan jollekin toimialalle. Lisäksi haasteita tuo ostajahintaisten suureiden muuttaminen perushintaisiksi. Ostajahintaisesta, eli ostajan ostohintaisesta tuotteesta vähennetään verot ja tukipalkkiot. Muunnos tehdään, koska tilastokeskuksen panos-tuotoskertoimet on laskettu perushinnan mukaan ja verot ja tukipalkkiot eivät ole suoraan tuotantoa lisääviä tekijöitä.

Satakunnan talousalueella panos-tuotomallin avulla on tutkittu muun muassa Säkyvän varuskunnan taloudellisia vaikutuksia (Okko, Oikarinen & Miettälä 2001). Varuskunnan kulurakenne on samantapainen kuin Jääkiekkjoukkueella. Sekä varuskunnalla että jääkiekkjoukkueella ylivoimaisesti suurin menoerä on henkilöstökulut (Kulovaara 2007; Okko ym. 2001; Tasekirja HC Ässät Pori Oy 2009). Tutkimuksessa varuskunnan koko maata koskeväksi kokonaiskerttoimeksi oli laskettu 1,86. Lisäksi Heinonen, Miettälä, Oikarinen ja Sinervo (2001) ovat tutkineet ennen rakennuspäätöksen varmistumista Olkiluoto 3:n talousvaikutuksia panos-tuotomallin avulla. He saivat koko maata koskeväksi kokonaiskerttoimeksi noin 1,76. Kun mukaan otetaan myös johdetut työllisyysvaikutukset, kerroin on noin 2,17. Tutkimuksessa ”Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikön rakentamisen taloudelliset vaikutukset” Karppinen ja Oikarinen (2008) laskevat Olkiluoto 3:n koko Suomea koskeväksi kokonaiskerttoimeksi, huomioiden johdetut vaikutukset, jopa 2,5. Myös Jääkiekkoseuran taloudellisia vaikutuksia on kuvattu panos-tuotosanalyysin avulla. Kulovaara (2007) sai ”Turun palloseuran jääkiekkotoiminnan aluetaloudelliset vaikutukset” -tutkimuksessaan Suomea koskeväksi kokonaiskerttoimeksi 2,03, johdetut vaikutukset huomioiden.

3.3.2 Keynesiläinen kerroin

Kokonaiskysynnän kerroinmalli on keynesiläisen teorian tärkeimpiä kontribuutioita. Se kuvaa rahan kiertoa kansantaloudessa, kuten panos-tuotosmallikin. Keynesiläisen kerroinmallin ajatus etenee seuraavasti: 1) Talouden toimija ostaa hyödykkeitä markkinoilta. 2) Hyödykkeiden myyjät säästävät osan rahoista, osa menee veroihin ja osalla ostetaan tuontihyödykkeitä, mutta osan he laittavat taas kiertoon omaan aluetalouteen kulutuksen ja väliuotepanosten muodossa. 3) Rahan kierto jatkuu kansantaloudessa kunnes alkuperäinen tulo on vuotojen vuoksi supistunut olemattomiin. Näin lopullinen hyöty on suurempi kuin alkuperäinen tulo.

Keynesiläisestä kerroinmallista on olemassa useita eri muunnoksia, mutta ne antavat kuitenkin hyvin samansuuntaisia kertoimia (Lauri & Saajo 1995, 13). Keynesiläinen kerroin lasketaan kaavasta.

$$k = \frac{1}{(S+T+M)}$$

Kaavassa k on kerroin, S kertoo kuinka suuri osa tuloista säästetään, T kuinka suuri osa tuloista maksetaan veroja ja M kertoo kuinka suuri osa tuloista käytetään tuontihyödykkeisiin. Kuvitellussa esimerkissä säästetään 10 %, veroihin menee 40 % ja vientiin alkuperäisestä tulon lisäyksestä 20 %, jolloin kertoimeksi saadaan $1 / (0,1 + 0,4 + 0,2) = 1 / 0,7 \approx 1,43$. Näin kulutettu euro kasvaa kuvitellussa esimerkissä 43 % alkuperäistä suuremmaksi rahankierron seurauksena. Armstrong ja Taylor (2000, s. 9) kuvaavat kertoimen kaavan alla esitetyllä tavalla.

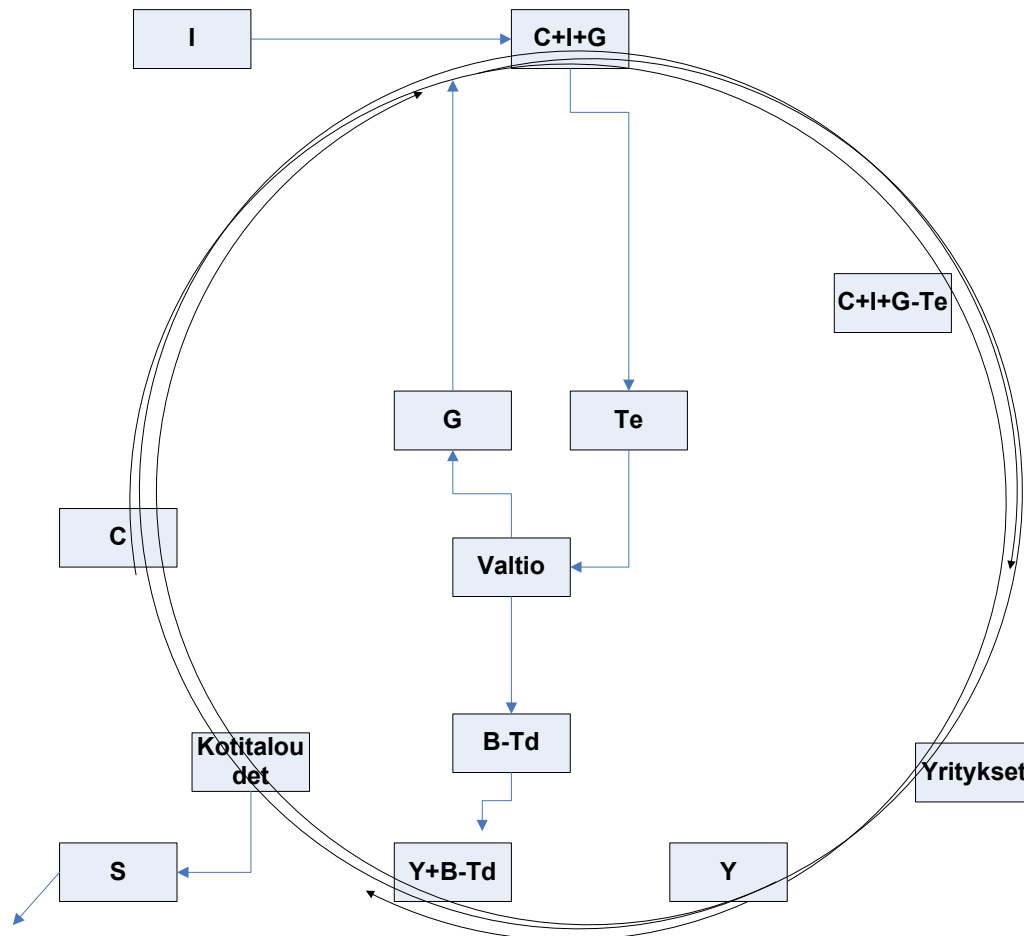
$$k = \frac{1}{1 - (c - m)(1 - t)}$$

Kaavassa k on kerroin, $c - m$ on paikallisten hyödykkeiden rajakulutusalttius ja t on veroaste. Vielä yksinkertaistettuna:

$$k = \frac{1}{\text{vuodot}}$$

(ks. esim. Tohmo 2002, 66). Vuotojen suuruus määrittyy samoin kuin kappaleessa 3.3.1 esitetyssä panos-tuotosmallissa. Käytettiin kumpaa tahansa laskentamallia, lopputulos

on kuitenkin käytännössä sama. Pienellä talousalueella tuontialttius on suurempi kuin suurella alueella. Siihen vaikuttaa voimakkaasti myös tuotannon rakenne. Teollisuuden ollessa voimakkaasti erikoistunutta tarvitaan enemmän tuotteita alueen ulkopuolelta. Myös työssäkäyntialueen rakenne vaikuttaa tuontihalukkuuteen: työntekijöiden asuessa eri paikkakunnalla kuin he työskentelevät, on oletettavaa, että he myös kuluttavat valtaosan rahoistaan asuinalueellaan eikä työssäkäyntialueellaan. Hyvät ostosmahdollisuudet, tai niiden puute, ovat myös vaikuttavia tekijöitä. Paremmat ostosmahdollisuudet naapurikunnassa lisäävät myös tuontihalukkuutta. Tämä johtaa pienempään kertoimeen. (Armstrong & Taylor 2000, 9,10). Myös tuloeroilla on merkitystä; korkeasti palkatut ohjaavat tuloistaan suuremman osan palvelusektorille kuin matalamman tulotason omaavat. (Lauri & Saajo 1995, 12–13). Kuviossa 3 on esitelty yksittäisen kerroinkierroksen tulovirrat ja vuodot. Kerroinkierroksen aikajärjestys voi poiketa kuviosta.

Kuvio 3. Talouden kiertokulku (Tohmo 2002, 64)

Kuviossa: I= Investoinnit
 C= Yksityinen kulutus
 G= Julkisen sektorin kulutus
 Y= Tulot
 S= Säästäminen
 Te= Välilliset verot
 Td= Välittömät verot
 B= Tulonsiirrot

Ensimmäinen kerroinkierros käsitetään keynesiläisessä kerroinmallissa prosessiksi, jonka aikana jokin tulonlisäys aiheuttaa tarkastelualueellaan muutoksen alueelliseen

tuloon. Ensimmäinen kerroinkierros alkaa alueelle tulevasta tulon lisäyksestä, kuten esimerkiksi jääkiekko-ottelusta. Tämä kierros pitää sisällään tulot, jotka syntyvät sektorille, johon alkuperäinen tulon lisäys tuli, ja sektorille, joka toimittaa tuotantopanoksia alkuperäiselle sektorille, sekä sektoreille, jotka tarjoavat panoksia tuotantoportaan aiemmille sektoreille ja niin edelleen. Ensimmäinen kierros päättyy kun nämä kaikki transaktiot ovat toteutuneet. Toinen kierros alkaa kun ensimmäisen kierroksen tulo kulutetaan. (Tohmo 2002, 64–65). Vuotojen takia seuraavat kierrokset ovat pienempiä kuin ensimmäinen kierros ja näin syntyy vaimenevien kysyntäkierrosten sarja. (Karppinen ym. 2008, 62).

Keynesiläisen kerroinmallin avulla ei saada selville mille toimialalle vaikutukset kohdistuvat, kun taas panos-tuotosmallin avulla voidaan kerrannaisvaikutuksen suuruuden lisäksi selvittää myös tulon kohdentuminen. (Tohmo 2002, 62). Keynesiläistä kerroinmallia voidaan pitää yksinkertaistuksena todellisesta elämästä, kuten kansantalouden mallit yleisesti ovat. Kertoimen perusmalli ei ota huomioon esimerkiksi sitä mahdollisuutta, että vientituloja saanut aluetalous ostaisi osalla tuloa tuontihyödykkeitä aluetaloudesta, johon se on vientihyödykkeet myynyt (Heinonen ym. 2001, 30). Nämä vastaostot ovat jo logistiikan kannalta oletettavia. Heinosen ym. (2001, 30) mukaan nämä niin sanotut takaisinsyöttövaikutukset ovat hyvin pieniä. Takaisinsyöttövaikutusten suuruutta on tutkittu aiemmin lähinnä Helsingin seudulla. Näissä tutkimuksissa vaikutusten on arvioitu olevan prosentin luokkaa alkuperäisestä kysynnän lisäyksestä. Myös verojen maksu pienentää kertoimen arvoa. Verojen maksu kuitenkin lisää julkisen talouden aktiviteettia, ja korkeampi säästäminen lisää investointeja ja näin lisää kulutusmahdollisuuksia jatkossa. Täydellisen mallin rakentaminen on kuitenkin lähes mahdotonta ja siksi on tyydyttävä yksinkertaistuksiin. (Armstrong & Taylor 2000, 12).

Keynesiläistä kerroinmallia on käyttänyt muun muassa Karppinen ja Oikarinen (2008, 86–87) arvioidessaan Olkiluoto 3 -reaktorin ulkomaalaisten työntekijöiden aiheuttamaa kokonaistuotannon lisäystä Satakunnassa saaden kertoimeksi 1,44. Heidän mukaansa kansainvälisissä tutkimuksissa yliopistojen alueellisia kysyntäperusteisia kokonaistuotantovaikutuksia tutkittaessa keynesiläisen kerroinvaikutuksen on laskettu olevan välillä 1,15–2,62 keskiarvon ollessa 1,62. Vähäsantanen, Karppinen, Laamanen, Pernell ja Aalto-Setälä (2006) laskivat tutkimuksessa ”Porin yliopistokeskuksen toiminnan kehitys ja aluetaloudelliset vaikutukset” kokonaiskerroinvaikutuksen olevan välillä 1,343–1,447. Yliopistojen ja jääkiekkjoukkueiden kulurakenteet ovat Suomessa pääsääntöisesti samansuuntaisia. Molemmilla henkilöstökulut aiheuttavat yli puolet kustannuksista. (Tasekirja HC Ässät Pori Oy... 2009; Turun Yliopisto 2010). On kuitenkin huomattava, että kulurakenne on vain yksi kertoimeen vaikuttava tekijä. Muita tekijöitä ovat muun muassa tutkimuksen ajankohta ja kohteen sijaintikunta. (Karppinen ym. 2008, 87).

3.4 Porin Ässien aluetaloudelliset vaikutukset

3.4.1 Suorat vaikutukset

Jo pelkästään suoria vaikutuksia tutkimalla voidaan tulla siihen tulokseen, että Porin Ässät on merkittävä toimija talousalueellaan. Porin Ässät ry:n ja HC Ässät Pori Oy:n liikevaihto oli tarkastelukaudella 1.5.2008–30.4.2009 yhteensä 4 930 000 euroa. Tästä summasta Porin Ässät ry:n osuus oli 778 000 € ja HC Ässät Pori Oy:n 4 152 000 € (Tasekirja Porin Ässät ry... 2009; Tasekirja HC Ässät Pori Oy... 2009). Tällä lähes viiden miljoonan liikevaihdolla mitattuna Porin Ässät on Porin 57:nksi suurin yritys niiden 1338 yrityksen joukossa, joiden liikevaihto oli tiedossa vuodelta 2009 (Toivonen 2010).

Porin Ässien suora työllistämisaikutus on myös huomattava. HC Ässät Pori Oy työllisti kaudella 2008–2009 suoraan kokoaikaisesti 51 ja osa-aikaisesti 74 henkilöä. Porin Ässät ry:n puolella vastaavat luvut ovat 3 ja 2. Näin kokonaisvahvuudeksi muodostuu 130 henkilöä. Tämän lisäksi toiminnassa on mukana suuri joukko vapaaehtoistyöntekijöitä. Vapaaehtoistyöllä ei kuitenkaan ole aluetaloutta kasvattavaa merkitystä, vaikka se on erittäin tärkeää varsinkin junioritoiminnan kannalta. Aluetalouden kannalta työn mittaamisen määreenä on palkka. (Laakso, Kilpeläinen, Kostiainen & Susiluoto 2006, 83).

3.4.2 Porin Ässien aluetalousvaikutusten peilaaminen aiempien tutkimusten tuloksiin

Urheiluseuran aiheuttamaa taloudellista aktiviteettia voidaan mitata samalla tavalla kuin minkä tahansa yrityksen taloudellisia vaikutuksia. Kuten edellä on todettu, tässä tutkimuksessa ei erikseen lasketa Porin Ässien kerrannaisvaikutuksia, vaan verrataan Porin Ässiä organisaatioihin, joiden kerrannaisvaikutukset ovat jo eri menetelmiä hyväksi käyttäen laskettu. Verrattaessa keskenään eri talouden toimijoita parhaimman vertailukohdan antaa luonnollisesti saman toimialan organisaatio. Kulovaara (2007) on tutkinut Pro gradu -tutkielmassaan Turun palloseuran jääkiekkotoiminnan aluetaloudellisia vaikutuksia. Tutkimuksessa hän on käyttänyt teoriapohjana panos-tuotosanalyysiä, jonka avulla hän on selvittänyt suorien vaikutusten lisäksi kerrannaisvaikutuksia. Kulovaaran (2007) tutkimus kausi oli 1.5.2005–30.4.2006.

Tutkimuksen tuloksena Kulovaaran mukaan HC TPS Turku Oy:n ja Turkuhallin Palvelu Oy:n² hankintojen ja henkilökunnan kulutuksesta aiheutuneet tuotantovaikutukset olivat kaudella 2005–2006 perushintaan³ laskettuna 8 416 327 euroa. Alkuperäinen välitön vaikutus oli kaudella 2005–2006 4 150 376 euroa perushintaan laskettaessa. Näin ollen TPS:n jääkiekkoliiketoiminnan kokonaistuotantokertoimeksi saatiin 2,03. Lisäksi toiminta aiheutti verotuloja valtiolle ja Turun seudulle sekä lisäsi työpaikkoja.

Kulovaaran tutkimuksen tuloksia ei voida suoraan käyttää Porin Ässien aluetalousvaikutusten selvittämisessä. Kerrannaisvaikutuksia laskettaessa kertoimen arvoon vaikuttaa valitun menetelmän lisäksi tutkittava kohdeorganisaatio, tutkimuksen ajankohta ja kohteen sijaintikunta. (Karppinen ym. 2008, 87). Verrattaessa TPS:ään kohdistuvaa tutkimusta Porin Ässiin voidaan todeta, että ajankohdan muutoksella ei ole sanottavaa vaikutusta laskennalliseen arvoon. Kulovaaran (2007) TPS:ään kohdistuvan tutkimuksen tutkittava kausi on 2005–2006, ja tämän Porin Ässiin kohdistuvan tutkimuksen tutkittava kausi on 2007–2008. Toki tälläkin kahden vuoden ajanjaksolla tuotantorakenteisiin on saattanut tulla tutkimukseen vaikuttavia muutoksia. Kuitenkin panos-tuotostaulukkoa päivitetään suhteellisen harvoin, viimeksi vuonna 2006. Tästä johtuen sekä Kulovaaran (2007) tutkimuksessa että tässä Porin Ässiä koskevassa tutkimuksessa käytetään samaa vuonna 2006 julkistettua panos-tuotostaulukkoa, joten aika on näiden kahden tutkimuksen välillä vakio. Ajankohdan sijaan verrattaessa TPS:ää ja Ässiä keskenään tulee huomion kohdistua TPS:n ja Porin Ässien mahdollisiin kulurakenteen eroihin sekä Turun seudun ja Porin seudun mahdollisiin tuotantorakenteen eroihin.

Jääkiekkjoukkueiden kulurakenteita voitaneen pitää samansuuntaisina keskenään pitkällä aikavälillä. Joitakin erityispiirteitä saattaa löytyä. Esimerkiksi Oulun Kärpillä vierasottelukulut ovat huomattavasti suuremmat kuin muilla SM-liigan joukkueilla pohjoisen kotipaikan vuoksi. Henkilöstökuluissa voi olla myös eroja riippuen siitä, millaisen joukkueen seuran johto on kyseisellä kaudella koonnut. Pelillinen menestys taas saattaa lisätä pääsylipputuloloja, ja näin parantaa seuran kulutusmahdollisuuksia tulevina kausina. Kaudella 2005–2006 HC TPS Turku Oy:n henkilöstömenojen osuus kaikista menoista oli noin 64 % ja Turkuhallin Palvelu Oy:n henkilöstömenot olivat 40 % kaikista menoista. HC Ässät Pori Oy:n henkilöstömenot kokonaismenoista tarkastelukaudella 2008–2009 olivat noin 70 % ja Porin Ässät ry:llä noin 19 %. Koko TPS:n jääkiekkoliiketoiminnan henkilöstömenot olivat 57 % kun Porin Ässillä ne olivat

² Kulovaara (2007) tarkastelee tutkimuksessaan ”Turun palloseuran jääkiekkotoiminnan aluetaloudelliset vaikutukset” jääkiekkotoiminnasta vastaavaa HC TPS Turku Oy:tä ja sen tytäryhtiötä Turkuhallin Palvelu Oy:tä, joka vastaa Turkuhallin ravintolatoiminnasta.

³ Laskelmassa käytetty perushinta tarkoittaa, että rahamääreet on laskettu ilman tuoteveroja ja tukipalkkioita.

61 %. Porin Ässien ja Turun palloseuran jääkiekkoliiketoimintojen kulurakenteessa ei ole näin ollen perustavaa laatua olevia eroja tehdyn vertailun mukaan. (Tasekirja HC Ässät Pori Oy... 2009; Tasekirja Porin Ässät ry... 2009; Kulovaara 2007, 40). Tämänkään perusteella ei kuitenkaan voida vetää suoraa johtopäätöstä Porin Ässien kerrannaisvaikutuksista.

Alueelliset erot ovat suuressa roolissa kerrannaisvaikutuksia laskettaessa. Taulukossa 1 verrataan Porin ja Turun tilastollisia eroavaisuuksia.

Taulukko 1 Porin ja Turun tilastolliset erot (Tilastokeskus 2010b)

	Pori	Turku
–Maapinta-ala, km ² 1.1.2009	517,1	245,6
–Väkiluku 31.12.2008	76403	175582
–0-14 -vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2008	15	13,1
–15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2008	65,2	69,5
– 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, % 31.12.2008	19,8	17,4
–Vuokra-asunnossa asuvien asuntokuntien osuus, % 31.12.2007	31,7	42,8
KOULUTUS		
–Vähintään keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, % 31.12.2007	64,2	68,2
–Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, % 31.12.2007	23,6	28,7
TYÖMARKKINAT		
–Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä 31.12.2006	34146	95636
–Työssäkäyvien osuus väestöstä, % 31.12.2006	40,4	44,5
–Työttömyysaste, % 31.12.2006	14	10,2
–Kunnassa asuvien työssäkäyvien lukumäärä 31.12.2006	30772	78108
–Omassa kunnassa työssäkäyvien osuus työssäkäyvistä, % 31.12.2006	84,1	77,4
–Alkutuotannon työpaikkojen osuus, % 31.12.2006	1	0,4
–Jalostuksen työpaikkojen osuus, % 31.12.2006	27,6	21,4
–Palvelujen työpaikkojen osuus, % 31.12.2006	70,7	77,7
–Muiden toimialojen/toimialaltaan tuntemattomien työpaikkojen osuus, % 31.12.2006	0,7	0,6
–Taloudellinen huoltosuhde, työvoiman ulkopuolella tai työttömänä yhtä työllistä kohti 31.12.2006	1,48	1,25
–Eläkkeellä olevien osuus väestöstä, % 31.12.2006	26,6	23,1
YRITYKSET		
–Yritystoimipaikkojen lukumäärä 2007	4294	10516

Verrattaessa Turkuja ja Poria keskenään huomataan joitakin selkeitä eroja. Suurimmaksi eroksi nousee Turun suurempi asukasluvu. Turussa oli 1.1.2009 asukkaita 175 582 ja Porissa vastaavana ajankohtana 76 403. Myös alueiden pinta-aloissa on merkittävä ero. Pori oli huomattavasti suurempi n. 517 km² pinta-alallaan jo ennen 1.1.2010 tapahtunutta kuntaliitosta. Turun pinta-ala on vain 245,6 km². Porissa alkutuotannon

työpaikkojen 1 prosentin osuus on Turun 0,4:ä prosenttia huomattavasti suurempi. Jalostuksen osuus on myös Porissa suurempi 27,6 prosentilla Turun 21,4:ä prosenttia vastaan. Turussa palvelujen osuus on taas Poria suurempi. Palveluiden suurempaa osuutta tuotannon kustannuksella Turussa selittänee osaksi sen tiiviimpi asutus. Osa alkutuotannosta ja jalostuksesta on naapurikunnissa, kun taas Turkuun on keskittynyt enemmän yrityksiä, jotka luokitellaan palveluliiketoimintaan. Palvelujen suurempaa osuutta Turussa saattaa selittää myös se seikka, että Turussa on kotitalouksilla Porin kotitalouksia enemmän rahaa käytettävissä. Tilastokeskuksen (2010c) mukaan Turun seudulla 2005 kotitalouksien ekvivalentti⁴ tulo oli 19 276 euroa. Porin seudulla ekvivalentti tulo oli 17 919 euroa. Tätä tuloeroa ja kulutusmahdollisuuksia palveluihin osin tasoittaa Turun kalliimpi hintataso asunnoissa. Turussa käytetyn kerrostaloasunnon neliöhinta oli 2009 alkuvuonna noin 25 % korkeampi kuin Porissa. (Tilastokeskus 2010d). Palvelujen tuottamiseen ei tarvita yhtä paljon välituotepanoksia kuin jalostukseen. Tämä nostaa kerrannaisvaikutusta Porin seudun eduksi. Taulukosta 1 löytyy myös muita huomionarvoisia eroja, joiden vaikuttavuutta ei ole suoraan kovin helppo arvioida. Turussa esimerkiksi huomattavasti useampi asuu vuokralla Poriin verrattuna. Tämän voisi olettaa lisäävän rahan kiertoa, kun vuokranantajat kuluttavat vuokratuloja. Tässä vaikuttavana tekijänä on kuitenkin muun muassa kiinteistöjen omistuksien velkaosuus. Velalla ostetun kiinteistön vuokrat eivät mene kulutukseen, vaan säästämiseen, ja näin se voidaan laskea vuodoksi panos-tuotosmallissa. Lisäksi omistajien asemapaikalla on suuri merkitys. Jos omistaja on yksityishenkilö Turun seudulla, rahat todennäköisemmin päätyvät kiertoon Turun talousalueelle. Omistajatahon ollessa kansallinen instituutio vuokratulojen kuluttamisen vaikutus Turun seudulla jäänee hyvin pieneksi. Turussa 77,4 % väestöstä käy töissä asuinkunnassaan. Vastaava luku Porissa on 84,1 %. Yksi selittävä tekijä tälle saattaa olla selkeä ero kaupunkien pinta-aloissa; Pori oli Turkua yli kaksi kertaa suurempi jo ennen Noormarkun ja Porin 2010 tapahtunutta kuntaliitosta. Työssäkäynti kotikunnan ulkopuolella on omiaan nostamaan mahdollisuutta, että osa kulutuksesta kohdistuu kotikunnan ulkopuolelle. Kyseisen ilmiön voimakkuutta on kuitenkin hankala arvioida tarkasti.

Tilastokeskuksen (2010e) julkaiseman panos-tuotostaulukon mukaan Varsinais-Suomen alue on hieman omavaraisempi kuin Satakunnan alue. Vuonna 2002 Varsinais-Suomessa käytettiin väli- ja lopputuotteita kokonaisuudessaan 32 450 miljoonalla eurolla. Näitä oli valmistettu Varsinais-Suomessa 22 410 miljoonan euron arvosta. Satakunnan alueella käytettiin väli- ja lopputuotteita yhteensä 18 430 miljoonalla

⁴ Ekvivalentti tulo on tilastokeskuksen käyttämä tulokäsite, jolla pyritään saamaan erilaiset kotitaloudet vertailukelpoisiksi keskenään huomioimalla yhteiskulutushyödyt. Käytettävissä oleva tulo jaetaan kulutusyksiköiden määrällä käyttämällä seuraavia painoarvoja: ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut yli 13-vuotiaat henkilöt saavat painon 0,5 ja 0-13 -vuotiaat saavat painon 0,3. (Tilastokeskus 2010F)

eurolla. Satakunnassa valmistettujen väli- ja lopputuotteiden osuus tästä oli 12 260 miljoonaa euroa. Tästä laskettuna Varsinais-Suomen omavaraisuus oli noin 69 % ja Satakunnan noin 67 %. Näin ollen Satakunnassa tuonnista johtuva vuoto muualle Suomeen oli noin 2 prosenttiyksikköä suurempi verrattuna Varsinais-Suomen vuotoon. Taulukossa 2 on verrattu alueiden kulutusta. Taulukosta havaitaan myös, että Varsinais-Suomen alue on Satakuntaa huomattavasti suurempi talousalue.

Taulukko 2 Satakunnan ja Varsinais-Suomen tuotteiden käyttö ja omavaraisuusaste (miljoonina euroina)

	Satakunta	Varsinais-Suomi
Alueella tuotettujen tuotteiden käyttö yhteensä	12 257	22 410
Väliuotekäyttö/loppukäyttö yhteensä ostajanhintaan	18 427	32 446
Alueella tuotettujen tuotteiden käyttö / koko käytöllä x 100 = omavaraisuusaste, %	67 %	69 %

Taulukon luvut ovat vuodelta 2002 ja se perustuu 2006 ilmestyneeseen panos-tuotos taulukkoon.

Osa alueellisista eroista nostaa kerrointa Porin seudun hyväksi, kuten jalostuksen työpaikkojen suurempi osuus. Maakuntatasolla voitaneen sanoa Varsinais-Suomen olevan hieman Satakuntaa omavaraisempi, joten vuoto alueen ulkopuolelle on Varsinais-Suomessa hieman pienempää. Nämä seikat huomioiden voitaneen sanoa, ettei Turun ja Porin seuduilla ole niin huomattavaa tuotantorakenteellista eroa, että tässä tutkimuksessa voitaisiin sanoa toisen alueen taloudellisen aktiviteetin generoivan automaattisesti suurempia kerrannaisvaikutuksia. Tämän tutkimuksen valossa ei myöskään voida tieteellisesti osoittaa, että kerrannaisvaikutukset olisivat samansuuruiset. Voitaneen silti todeta, että TPS:n ja Porin Ässien taloudellisen aktiviteetin kerrannaisvaikutukset ovat samansuuntaisia.

Kuten edellä on mainittu, kerrannaisvaikutuksen suuruuteen vaikuttavat tutkittava ilmiö, aika ja alue (ks. esim. Karppinen & Oikarinen 2008, 87; Heinonen, ym. 2001, 31–32). Aika on panos-tuotostaulukoissa vakio sekä TPS:stä tehdyssä tutkimuksessa että tässä tutkimuksessa. Edellä tehdyn vertailun perusteella ei voida myöskään sanoa, että näiden kahden jääkiekkoseuran kulurakenne olisi ratkaisevasti erilainen. Myös alueet ovat pääpiirteittäin samankaltaisia. Turussa on joitakin tekijöitä, jotka kohottavat kerrannaisvaikutuksia enemmän kuin Porissa ja päinvastoin. Tarkasteltava alueen raja-vaikuttaa ratkaisevasti kertoimen suuruuteen. Mitä suurempaa aluetta tutkitaan, sitä

suurempi kertoimen arvo on. Mikäli tarkastelun kohteena on esimerkiksi vain tietty kaupunginosa, kasvaa tuontihalukkuus alueen ulkopuolelta ja kerroinvaikutus pienenee huomattavasti. Panos-tuotostaulukot ovat maakuntatasolle luotuja, joten niistä ei voida tehdä päätelmiä maakuntaa pienemmälle alueelle. Kulovaara (2007) sai tutkimuksessaan TPS:n kerrannaisvaikutuksiksi koko maata koskien 2,03. Tämä tarkoittaa, että välitön taloudellinen vaikutus on kerrannaisvaikutuksista johtuen yli kaksinkertainen koko Suomen taloudessa. Laskelman summasta noin 69 % jäi Varsinais-Suomen alueelle, ja maakuntakohtaisista vaikutuksista noin 80 % jäi Turun seudulle.

Porin Ässien eksaktien aluetalousvaikutusten arviointiin ei voida käyttää suoraan TPS-tutkimuksesta saatua kerrointa, mutta sitä kuitenkin käytetään laskelmassa suuntaa antavana kertoimena. Kuten kappaleessa 3.3.1 kerrottiin, on panos-tuotosmalli niin sanottu kysyntämalli, joka kuvaa jonkin kysyntäimpulssin aiheuttamaa kokonaistuotannon lisäystä. Laskettaessa kokonaistuotantokerrointa tulee ottaa huomioon vain ne erät, jotka lisäävät tuotantoa. Näin ollen menoista ei voida ottaa huomioon esimerkiksi maksettuja veroja. Täten menot tulee muuttaa perushintaisiksi, jolloin ostajahintaisista menoista vähennetään verot ja tukipalkkiot. Hankintojen täsmällinen muuttaminen perushintaisiksi ei onnistu ilman tarkkaa erittelyä ostoista. Tarkkojen lukujen puuttuessa tässä tutkimuksessa käytetään hankintojen muuntamisessa perushintaisiksi olettamana Kulovaaran (2007, 40) TPS:n tutkimuksesta saatua kerrointa 0,9. HC Ässät Pori Oy:n ja Porin Ässät ry:n yhteenlasketut hankinnat ostajahintaan kaudella 1.5.2008–31.4.2009 olivat 1 829 488 euroa, joten perushinnaltaan ne olivat 1 646 539 euroa. Toisena huomattavana kysyntätekijänä, hankintojen ohella, toimii henkilöstön kulutuksesta aiheutunut kysynnän lisäys. Henkilöstön kulutus on laskettu ottamalla tilinpäätöstiedoista palkat ilman eläkemaksuja ja muita sosiaalikuluja. Palkkasumma oli 2 326 484 euroa. Tästä vähennetään vuoden 2008 keskimääräisen veroprosentti, joka oli 24,3 % (Suomen Yrittäjät). Keskimääräinen säästämisaste oli vuonna 2008 negatiivinen, joten sitä ei tarvitse palkkasummasta vähentää (Tilastokeskus 2010g). Toisaalta sitä ei tässä tutkimuksessa summaan lisätä. Täten henkilöstön kulutuksesta aiheutunut välitön tuotantovaikutus oli 1 761 148 euroa. Näin saadaan selville Porin Ässistä aiheutuvat välittömät tuotantovaikutukset Suomeen. Taulukossa 3 on esitetty Porin Ässien hankinnoista ja henkilökunnan kulutuksesta aiheutuva tuotantovaikutus Suomessa.

Taulukko 3 Porin Ässien tuotantovaikutus

Porin Ässät	Välitön vaikutus	Kokonaisvaikutus
Hankinnat perushintaan	1 646 539 €	
Henkilöstön kulutus	1 761 148 €	
Yhteensä	3 407 687 €	6 917 605 €

Kokonaisvaikutus Suomen talouteen saadaan kertomalla välitön tuotantovaikutus Kulovaaran (2007) johtamalla kokonaistuotantokertoimella 2.03. Tästä laskelmasta saadaan tulokseksi 6 917 605 euroa.⁵ Tämän tuotantovaikutuksen lisäksi Porin Ässien toiminnan johdosta syntyy verotuloja ja vältytään mahdollisilta työttömyyskorvauksilta.

Edellä on esitetty arvio, Porin Ässien taloudellisista vaikutuksista koko maan tasolla. Vaikutusten kohdentaminen jollekin tietylle alueelle on haastavampaa. (Okko ym. 2001, 36–37). Satakunta on Suomen 19 maakunnasta 7:nneksi väkirikkain 227 000 asukkaalla. Maapinta-alaltaan Satakunta on keskimmäisenä sijalla 10. Asukkaita on neliökilometriä kohden 29, koko maan keskiarvon ollessa 16 asukasta neliökilometriä kohden. (Satakunnan maakuntaportaali). Tarkasteltaessa kuinka suuri osuus kokonaisvaikutuksesta on jäänyt maakuntatasolle, tulee huomioida, että osa hankinnoista tehdään maakunnan ulkopuolelta. Keskimääräinen tuonnista aiheutuva vuoto Satakunnan talousalueella on 33 %. Tuontihalukkuuteen vaikuttavina tekijöinä ovat, kuinka hyvin tarkasteltava alue pystyy tyydyttämään Porin Ässien ja sen henkilöstön ostotarpeita, sekä kuinka suuri osuus henkilöstöstä asuu tarkastelualueella. Tärkeää on huomioida, että vaikka tuote ostettaisiin tarkastelualueelta, on se saatettu tuottaa muualla. (Okko ym. 2001, 37). Porin Ässien hankinnoista suuri osa kohdistuu Satakunnan alueelle, kuten kuviosta 1 kappaleessa 2.3 käy ilmi. Vuotojen suuruuteen vaikuttavat myös välituotepanoksina tehdyt ostot edettäessä hankintaketjua pidemmälle. Suuri osa taloudellisista vaikutuksista syntyy henkilöstön tekemien hankintojen kautta. Porin Ässien henkilöstöstä 103 asuu Porissa, 7 muualla Satakunnassa ja 8 Satakunnan ulkopuolella (Mäkitalo, Lahti). Näin ollen valtaosa henkilöstön kulutuksesta kohdistunee Satakuntaan ja Porin seudulle. Mikäli näillä perusteilla maakuntaan jäävän tuotannon arvoksi arvioidaan 67 %, joka on Satakunnan omavaraisuusaste, voidaan arviota pitää maltillisena.

⁵ On syytä huomioida, että näin saatua tulosta ei voida pitää eksaktina tieteellisenä arvona. Vaikka tutkimuskohteena olevien alueiden ja organisaatioiden vertailussa ei todettu olevan merkittäviä eroja, niin panos-tuotosanalyysillä saatuja kertoimia pidetään kuitenkin tutkimuskohtaisina. Tästä johtuen tätä tulosta voidaan pitää arviona, jossa on joitakin epävarmuustekijöitä.

Porin seutuun kohdistuvia vaikutuksia ei voida eksaktisti selvittää Satakunnan panos-tuotostaulukosta, koska se on tehty maakuntatasolle. Näin ollen vaikutuksia voidaan vain arvioida. Porin seutukunta on Suomen seitsemänneksi suurin talous- ja työssäkäyntialue. Satakuntalaisista noin 61 % asuu Porin seudulla ja Satakunnan bruttokansantuotteesta noin 58 % syntyy Porin seudulla. Pori on Satakunnan pääkaupunkina useiden maakunnallisten palvelujen ja verkostojen keskus. (Satakunnan maakuntaportaali). Koska Porin Ässien toiminta tapahtuu ensisijaisesti Porissa ja organisaation henkilöstöstä suurin osa asuu Porissa, myös maakuntatason vaikutuksista suurin osa kohdistuu Porin seutukuntaan. Maakuntakohtaisista tuloista arvioidaan tässä tutkimuksessa näin ollen 80 %:n jäävän Porin seudulle. Samaa prosenttilukua on käytetty myös TPS:n tutkimuksessa. (Kulovaara 2001, 50).

Tässä kappaleessa on käsitelty Porin Ässien aluetaloudellisia vaikutuksia. Lyhyenä yhteenvetona kappaleesta mainittakoon muutama seikka. Tuotannonlisäys Suomessa tarkasteltavalla kaudella 1.5.2008–30.4.2009 oli yhteensä noin 6,9 milj. euroa välittömät ja kerrannaisvaikutukset huomioituna. Tästä summasta 67 % eli noin 4,6 milj. euroa jää Satakunnan alueelle ja maakuntakohtaisista vaikutuksista 80 % eli noin 3,7 milj. euroa voidaan arvioida jäävän Porin seudulle. Lisäksi Porin Ässien toiminnan seurauksena saadaan huomattavat verotulot ja välttyään mahdollisilta työttömyyskorvausten maksuilta. Yksinkertaistettuna voidaan sanoa Porin Ässiin panostetun euron taloudellisen vaikutuksen kasvavan kerroinvaikutusten ansiosta 2,03 euroon koko maata tarkasteltaessa. Kun tarkastelualue rajoitetaan koskemaan Satakuntaa, niin taloudellinen vaikutus pienenee vuotojen vuoksi 1,36 euroksi. Rajattaessa tarkastelualueen vielä Porin seutuun, vaikutus on noin 1,09 euroa.

4 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

4.1 Kyselyt

Jääkiekkoyleisö muodostaa kansanliikkeen, jonka vertaista Suomesta saa hakea. (Anttila & Ruonavaara 2001, 11). Innokkaimmat jääkiekon seuraajat löytävät suosikkijoukkueestaan samaistumisen kohteen ja tärkeän ryhmäjäsenyyden. (Godenhjelm 1999, 42). Tässä tutkimuksen toisessa osiossa selvitetään Porin Ässien yhteiskunnallista vaikutusta nuoriin ja aikuisikäiseen väestöön sekä yrityksiin. Yhteiskunnallisten vaikutusten selvittämiseksi on tehty kolme kyselyä. Yksi lähetettiin Porin peruskoulujen opettajille (liite 1), yksi Porin kaupunginvaltuutetuille (liite 2) ja yksi porilaisille yrityksille (liite 3). Kyselyt olivat erisisältöisiä ryhmien välillä, mutta niissä oli myös kaikille yhteisiä kysymyksiä. Peruskoulujen opettajien kyselyn painopisteenä oli selvittää, miten Porin Ässien juniorityö vaikuttaa lapsiin ja nuoriin. Kaupunginvaltuutettujen kyselyssä pyrittiin selvittämään, miten Porin Ässät vaikuttaa aikuisväestöön. Yrityksille suunnatussa kyselyssä kartoitettiin Ässien vaikutusta porilaisiin yrityksiin.

Kyselyt suoritettiin Webropol-ohjelman avulla. Webropol on internetin välityksellä toimiva kattava kyselyohjelma. Webropol-ohjelmalla voidaan jokaiselle vastaajalle luoda henkilökohtainen sähköpostilinkki kyselyyn ja siten jokainen voi vastata vain kerran. Lisäksi ohjelmasta voidaan lähettää muistutusviesti kaikille, jotka eivät ole vastanneet. Linkki kyselyyn saatekirjeineen (liitteet 4-6) lähetettiin sähköpostilla. Muistutusviesti lähetettiin vastaamattomille vielä päivää ennen määräajan päättymistä. Kaikista 470 vastaajasta 142 vastasi vasta muistutusviestin jälkeen. Täten voitaneen olettaa, että ilman muistutusviestiä lähes 30 % nyt vastanneista olisi jättänyt vastaamatta. Kyselyiden lähettämisen ajankohdaksi valittiin Satakunnan hiihtolomaviikon jälkeisen viikon keskiviikko. Oletuksena oli, että tällöin mahdollisimman moni kyselyn vastaanottaja on töissä ja lomaviikon ajalta mahdollisesti kasautuneet työt on saatu hoidettua jo alkuviikolla.

Kysymysten järjestys laadittiin niin, että vastaajalle olisi mahdollisimman myöhäisessä vaiheessa selvinnyt mitä organisaatiota varten kysely tehtiin. Tämä tehtiin siksi, että vastaukset olisivat olleet mahdollisimman riippumattomia. Myös saatekirjeet laadittiin tätä ajatusta tukien. Niissä ei mainittu kohdeorganisaatiota lainkaan. Viimeisenä asiana kyselyssä mainittiin sen koskevan Porin Ässiä. Tästä seikasta muutama vastaaja esitti kritiikkiä. Mikäli heti saatekirjeessä olisi käynyt ilmi, että kohdeorganisaatio on Porin Ässät, olisi todennäköisesti muutama negatiivisesti Ässiin suhtautuva vastaaja jättänyt vastaamatta, ja muutama positiivisesti suhtautuva olisi

saattanut vastata vain siksi että kyse oli Porin Ässistä. Siispä tieto jo saatekirjeessä, että kysely koskee Porin Ässiä, olisi saattanut vääristää vastauksia.

Porin peruskoulujen opettajille suunnattu kysely toteutettiin totaaliotantana eli kysely lähetettiin kaikille Porin peruskoulujen opettajille ja rehtoreille, joita oli yhteensä 471. Heistä 150 vastasi kyselyyn. Vastausprosentiksi tuli n. 31,8 %. Linkki kyselyyn lähetettiin opettajien Porin kaupungilta saamiin työsähköpostiosoitteisiin. Vastausprosenttia heikentävä tekijä lienee se, että kaikki opettajat eivät kuitenkaan käytä näitä sähköpostiosoitteita. Näin ollen jokin muu lähestymistapa olisi ehkä ollut parempi, mutta kustannussyistä vaikeampi toteuttaa. Vastausprosenttia voidaan kuitenkin pitää tutkimuksen kannalta riittävänä. Vastausprosentti olisi tosin todennäköisesti huomattavasti suurempi, jos lukua laskettaessa otettaisiin huomioon vain ne opettajat, jotka käyttävät työpaikoiltaan saamaansa sähköpostiosoitetta.

Kaupunginvaltuutetuille suunnattu kysely oli myös totaaliotos (n=59). Kysely lähetettiin kaikille vuonna 2009 valituille Porin kaupunginvaltuutetuille. Tutkimuksessa ei siis olleet mukana Noormarkun ja Porin 2010 kuntaliitoksen mukanaan tuomaa 27 valtuutettua. Kyselyyn vastasi 36 valtuutettua, joten vastausprosentiksi muodostui 61 %. Kaupunginvaltuutetuille suunnatun kyselyn olisi voinut lähettää myös satunnaisille porilaisille. Tutkimuksen käytössä olevien resurssien vuoksi ongelmaksi olisi muodostunut edustavan otoksen saaminen. Porin kaupunginvaltuusto kuitenkin ainakin teoriassa edustaa porilaisia.

Yrityksille suunnatut kyselyt lähetettiin kaikille porilaisille yrityksille, jotka ovat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa seudullisten elinkeino-yhtiöiden ylläpitämään Satakantaan. Satakanta on Satakuntalaisten yritysten yrityshakemisto. Satakannassa oli tutkimuksen toteuttamishetkellä yhteensä 4408 yritystä, joista 1078 oli ilmoittanut sähköpostiosoitteensa. Näistä osoitteista 149 oli vääriä tai ei ollut käytössä, joten sähköpostikysely tavoitti 929 yritystä. Vastausprosentti oli 284 vastauksella 30,6 %, jota voidaan pitää varsin hyvänä tuloksena, kun kyseessä on fokusoimaton yrityksille suunnattu sähköpostikysely.

Kyselyt pyrittiin laatimaan huolellisesti, koska se on hyvin kriittinen osa-alue tutkimuksen onnistumisen kannalta. Kysyttäessä moniselitteisiä tai epäselviä kysymyksiä tutkimuksen tulokset saattavat vääristyä. Kyselyt sisälsivät sekä avoimia että strukturoituja kysymyksiä. Kyselyä testattiin muutamalla henkilöllä, minkä jälkeen kysymyksiin tehtiin muutoksia. Tämän jälkeen tehtiin vielä uusi testaus, jonka pohjalta tarvetta muutoksiin ei enää ilmennyt.

4.2 Kaikille yhteiset kysymykset

Kyselyjä tehtiin kolmelle ryhmälle. Nämä kyselyt olivat erisisältöisiä, mutta niissä oli kuitenkin myös kaikille yhteisiä kysymyksiä. Tässä kappaleessa käydään läpi yhteiset kysymykset.

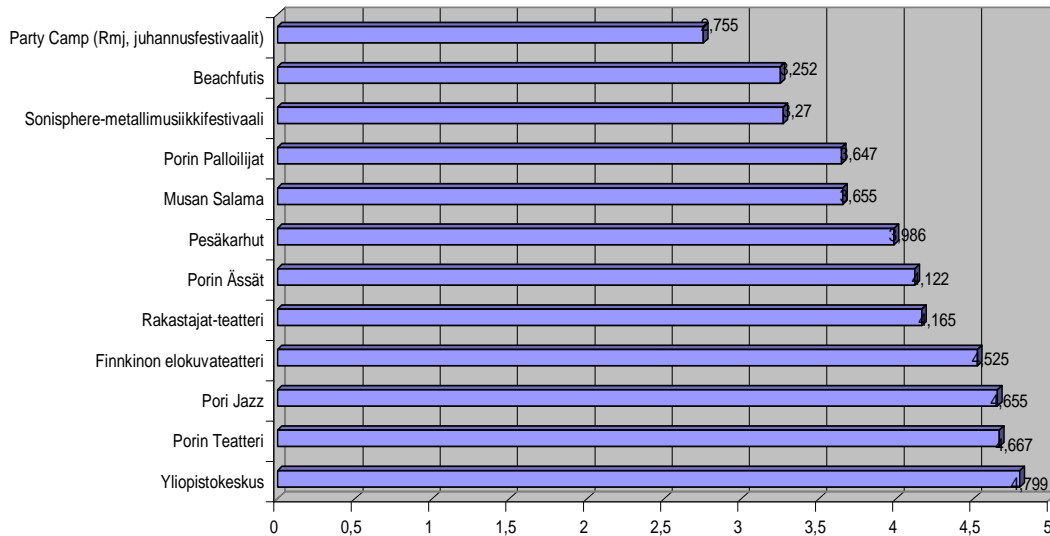
Kaikilta ryhmiltä kysyttiin eräiden organisaatioiden tärkeyttä henkilökohtaisella tasolla. Tämän kysymyksen luokat valittiin esikyselyn avulla. Esikyselyssä 26 satunnaiselta porilaiselta kysyttiin, mitkä ovat heille tärkeitä organisaatioita ja tapahtumia Porissa. Haastattelut suoritettiin Porin kaupungissa kaduilla, laitoksissa ja yksityiskodeissa, siten joukkoon olisi valikoitunut mahdollisimman monta eri ikäluokkaa ja sosiaaliryhmää. 26 vastaajan haastattelun jälkeen katsottiin, että aineisto saavutti kylläntymisen eli saturaation. Saturaatiolla tarkoitetaan, että lisähaastattelut eivät näytä tuottavan lisäinformaatiota tutkittavasta kohteesta, vaan vastauksissa toistuvat jo esille tulleet asiat (Eskola & Suoranta 2008, 62–63). Vastauksista valittiin 12 eniten mainintoja saanutta urheilu-, kulttuuri- ja koulutusorganisaatiota ja näistä muodostettiin kyselyn luokat.

Opettajien vastaukset väittämään ”Minulle on tärkeää, että meillä on Porissa seuraava tapahtuma tai organisaatio” ovat esitetty taulukossa 4 niin, että tärkein seikka näkyy alimpana ja vähiten tärkeä ylimpänä. Jokaisen vastauspalkin perässä on vastausten keskiarvo. Kyselyssä on käytetty asteikkoa yhdestä viiteen, yhden tarkoittaessa täysin eri mieltä ja viiden täysin samaa mieltä.

Taulukko 4 Opettajille tärkeät organisaatiot.

Minulle on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

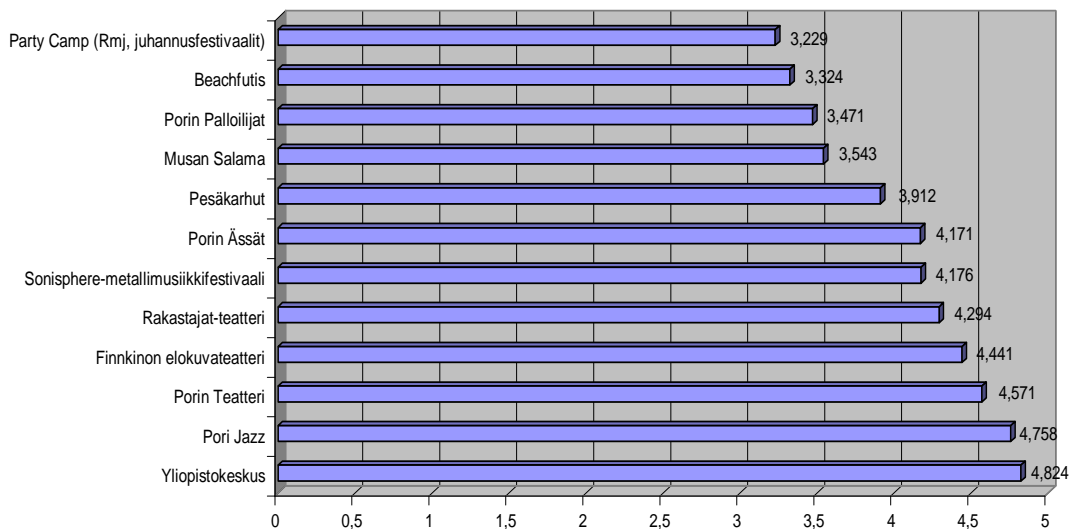

Odotusten mukaisesti opettajat pitivät itselleen tärkeinä koulutus- ja kulttuuriorganisaatioita. Yliopistokeskus arvostettiin hyvin korkealle. Porin Teatteri, Pori Jazz -festivaali ja Finnkinon elokuvateatteri koettiin myös tärkeiksi. Rakastajat-teatteri nautti sekin korkeaa arvostusta porilaisilta opettajilta. Sen sijaan metallimusiikki- ja juhannusfestivaaleja ei koettu kovin tärkeiksi. Opettajat arvostivat Porin Ässät kyselyssä olleista urheiluseuroista ja -tapahtumista heille tärkeimmäksi. Porin Ässät saivat keskiarvoksi 4,122 asteikolla 1–5.

Kaupunginvaltuutettujen vastaukset olivat samansuuntaisia opettajien kanssa (Taulukko 5). Valtuutetut tosin arvostivat Sonisphere -metallimusiikkifestivaalin huomattavasti korkeammalle kuin opettajat. Osittain tämän selittänee seikka, että tapahtuma tuo Poria laajalti tunnetuksi ja sillä on merkittävä taloudellinen vaikutus suurena massatapahtumana. Vuonna 2009 Sonisphereen myytiin 60.000 lippua (Festarit.org). Lisäksi kaupunki saa vuokratuloja rakennuttamastaan Kirjurinluoto Arenasta, jossa tapahtuma järjestetään.

Taulukko 5 Kaupunginvaltuutetuille tärkeät organisaatiot

Minulle on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

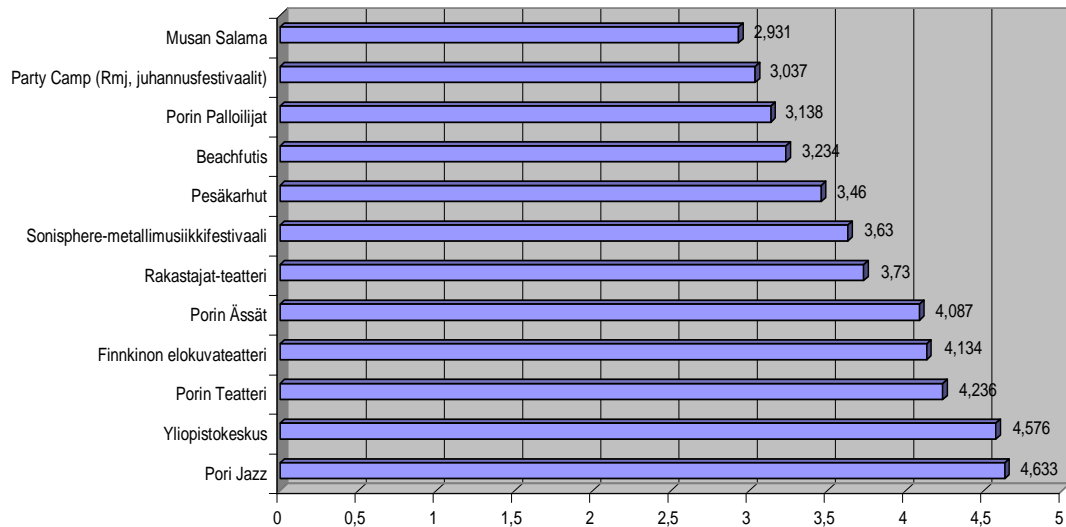

Myös kaupunginvaltuutetut arvostivat henkilökohtaisella tasolla koulutusta ja kulttuuria. He kokivat yliopistokeskuksen ja Pori Jazz-festivaalin tärkeimmiksi. Kuten opettajilla, niin myös kaupunginvaltuutetuilla Porin Teatteri, Finnkinon elokuvateatteri ja Rakastajat-teatteri olivat viiden tärkeimmän joukossa. Suurimpana erona oli valtuutettujen korkeampi arvostus Sonisphereä kohtaan. Myös valtuutettujen mielestä Porin Ässät oli tärkein urheiluseura tai -tapahtuma, saaden tulokseksi 4,171 asteikolla 1–5. Vähiten tärkeiksi he kokivat ”RMJ” -juhannusfestivaalin, joka tämän tutkimuksen koostamishetkellä on jo siirtynyt takaisin Raumalle.

Yritysten edustajien henkilökohtaiset arvostukset poikkesivat hieman opettajien ja kaupunginvaltuutettujen arvostamista tapahtumista ja organisaatioista (taulukko 6). Heidän vastauksissaan ei ollut niin selvää jakoa kulttuuri- urheilu- ja koulutusorganisaatioiden välillä.

Taulukko 6 Yritysten edustajille tärkeät organisaatiot

Minulle on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

Yritysten edustajien vastauksissa tärkeimmiksi erottautuivat Pori Jazz-festivaali ja yliopistokeskus. Seuraavan portaan muodostivat Porin Teatteri, Finnkinon elokuvateatteri ja Porin Ässät. Ässät saivat keskiarvoksi 4,087 ollen näin myös yritysten edustajien mielestä tärkein urheiluseura tai -tapahtuma. Loput vastauksista jäivät keskiarvoltaan alle neljän. Vähiten tärkeä vastauksissa oli Musan Salama, keskiarvon jäädessä alle kolmen.

Kaupunginvaltuutetut arvostivat keskiarvolla mitattuna kaikkia kyselyssä mukana olleita organisaatioita enemmän kuin opettajat ja yritysten edustajat. Kaupunginvaltuutettujen vastausten keskiarvojen keskiarvoksi tuli 4,06 kun taas vastaavat luvut opettajille ja yritysten edustajille olivat 3,958 ja 3,74. Samankaltaisessa suhteessa on myös vastauksissa Porin Ässien arvostus saaden kaupunginvaltuutetuilta keskiarvoksi 4,171, opettajilta 4,122 ja yritysten edustajilta 4,087 nauttien näin koko kyselyn keskiarvoa korkeampaa arvostusta. Huomioitavaa on, että kyselyjen luokat on luotu esikyselyn avulla, josta valittiin 12 eniten mainintoja saanutta urheilu-, kulttuuri- ja koulutusorganisaatiota, kuten edellä mainittiin. Näin voitaneen sanoa luokkien edustavan ainakin suuntaa-antavasti porilaisille tärkeitä organisaatioita.

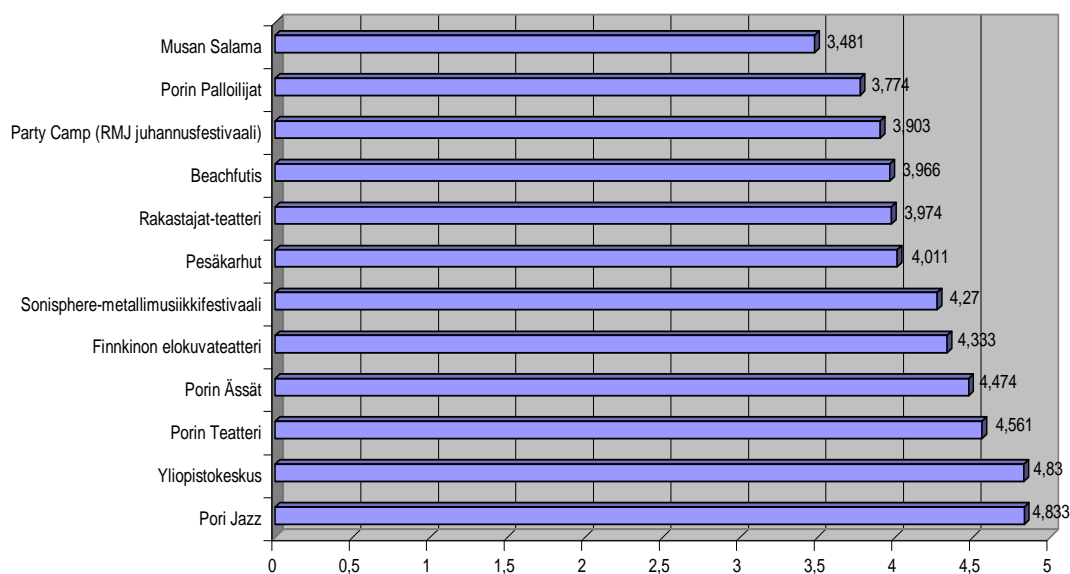
Yritysten edustajille ja kaupunginvaltuutetuille esitettiin väite ”Porille on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio”. Tässä kysymyksessä on samat

luokat kuin tässä kappaleessa aiemmin esitetystä. Vastaukset ovat taulukoissa 7 ja 8 niin, että tärkein seikka on alimpana ja vähiten tärkeä ylimpänä. Jokaisen vastauspalkin perässä on vastausten keskiarvo. Kyselyssä on käytetty asteikkoa yhdestä viiteen, yhden tarkoittaen täysin eri mieltä ja viiden täysin samaa mieltä.

Yritysten edustajien vastaukset kysyttäessä, mitkä ovat heille henkilökohtaisesti tärkeitä organisaatioita, olivat samansuuntaisia kuin heidän käsityksensä Porille tärkeistä organisaatioista (Taulukko 7). Kysymykseen Porille tärkeissä organisaatioissa kulttuurin arvostus oli hieman pienempi kuin heille tärkeissä organisaatioissa ja urheilun arvostus suurempi.

Taulukko 7 Yritysten edustajien käsitys Porille tärkeistä organisaatioista.

Porille on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

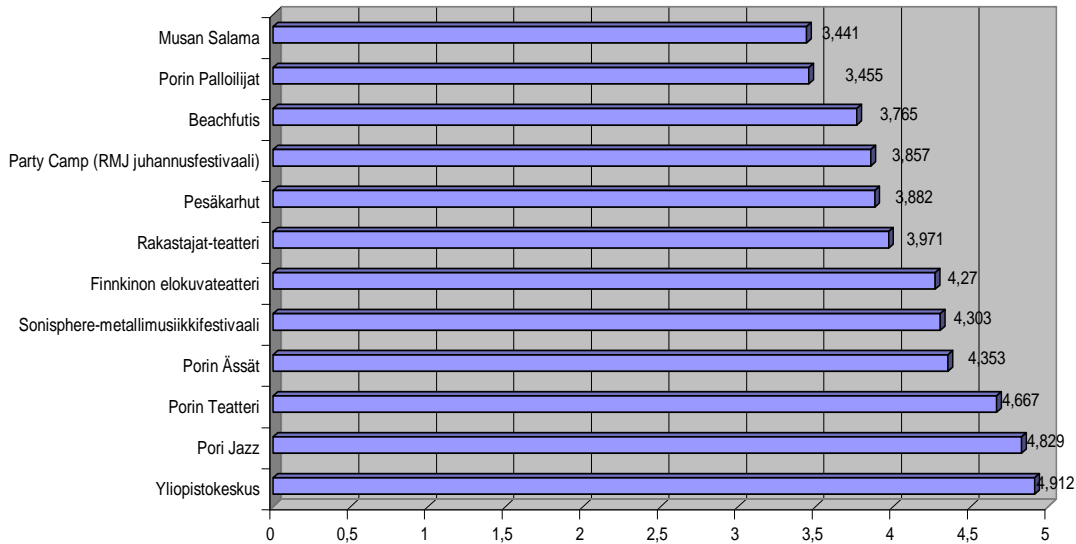

Yritysten edustajien mukaan kyselyn tärkeimmät organisaatiot ovat Pori Jazz -festivaali ja yliopistokeskus 4,833 ja 4,83 keskiarvoilla asteikolla yhdestä viiteen. Seuraavina tulevat Porin Teatteri 4,561 ja Porin Ässät 4,474 keskiarvoilla. Finnkinon elokuvateatteri, Sonisphere -metallimusiikkifestivaali ja Pesäkarhut saivat myös keskiarvoksi yli neljän.

Kaupunginvaltuutettujen vastaukset ovat koottu taulukkoon 8. Heidän vastaukset eivät eronneet merkittävästi yritysten edustajien vastauksista.

Taulukko 8 Kaupunginvaltuutettujen käsitys Porille tärkeistä organisaatioista.

Porille on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

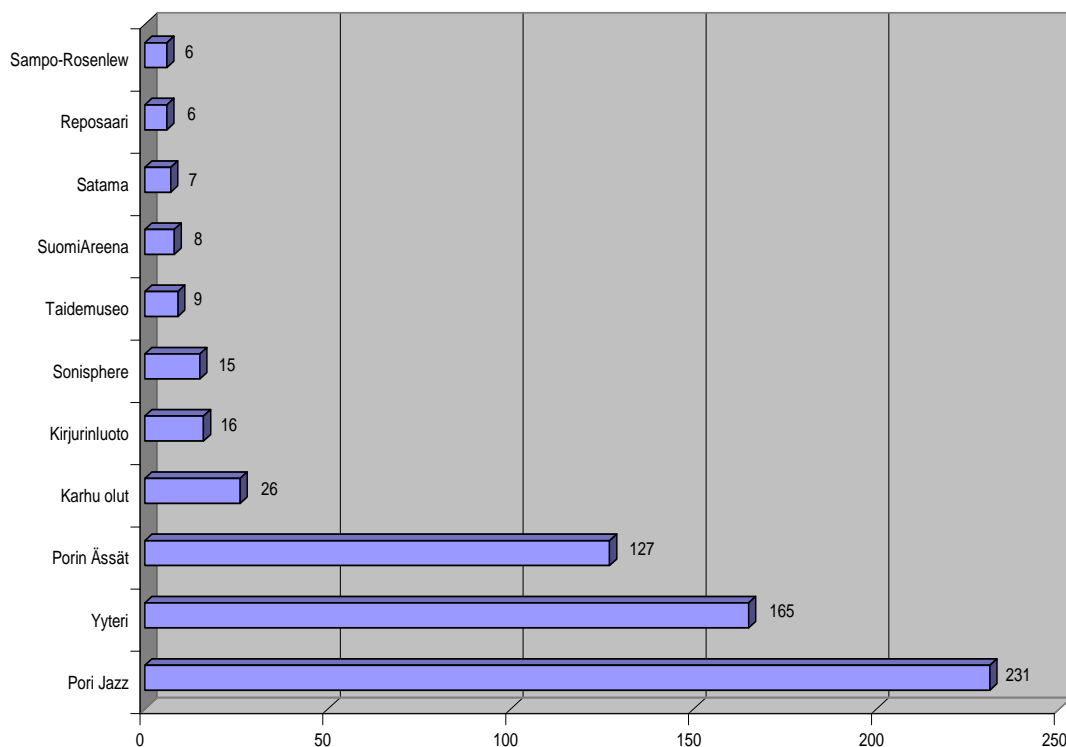

Yliopistokeskus ja Pori Jazz nousivat sekä valtuutettujen että yritysten edustajien mielestä tärkeimmiksi organisaatioiksi tai tapahtumiksi, vain sijaluvut olivat käänteiset. Seuraavina tulivat Porin Teatteri ja Porin Ässät. Näin Porin Ässät oli kyselyssä tärkein urheiluseura tai -tapahtuma. Sijaluvuilla viisi ja kuusi olivat Sonisphere -metallimusiikkifestivaali ja Finnkinon elokuvateatteri. Kävijämäärin mitattuna tulos on hieman erilainen. Porin yliopistokeskuksessa tapahtuvaan opetukseen osallistui vuonna 2009 yhteensä 4317 opiskelijaa, joista tutkinto-opiskelijoita oli 1564 (Porin yliopistokeskuksen toimintakertomus 2009). Pori Jazz -festivaalit ovat olleet vuodesta toiseen Suomen suurimpien yleisötapahtumien joukossa. Tarkasteluvuonna 2009 Pori Jazz tavoitti 154 000 kävijää. (Pori Jazz). Porin Teatterin vuoden 2009 kävijämäärä oli 55 274 (Porin kaupungin tilinpäätös- ja toimintakertomus 2009). Porin Ässien katsojamäärät kotiotteluissa olivat kaudella 2008–2009 n. 148 000 (SM-liiga 2010c). Vuonna 2009 Sonisphereen myytiin 60.000 lippua (Festarit.org). Kun taas Porin Finnkinossa käy keskimäärin 170 000 katsojaa vuodessa (YLE 2010a). Nämä kävijämäärät eivät ole suoraan verrannollisia keskenään. Muut luvut ovat käyntikertoja paitsi Porin yliopistokeskuksen opiskelijamäärä. Lisäksi ne eivät välttämättä korreloi suoraan tapahtuman tuoman positiivisen vaikutuksen kanssa. Talouden ja imagon kannalta tärkeimpiä ovat ne tapahtumat, joiden ansiosta Poriin saapuu paljon

ulkopaikkakuntalaisia kuluttajia, kun taas kaupungin omaa hyvinvointia lisännevät eniten ne tapahtumat, joissa käy paljon kotipaikkakuntalaisia. Tässä tutkimuksessa ei ole kuitenkaan lähdetty selvittämään kävijöiden jakaumaa ulko- ja kotipaikkakuntalaisten kesken.

Kyselyn alkupuolella kaupunginvaltuutetuilta ja yritysten edustajilta kysyttiin avoimella kysymyksellä seuraavasti: ”Kun sanon ulkopaikkakuntalaiselle olevani Porista, minkä Poriin liittyvän seikan, organisaation tai tapahtuman hän todennäköisimmin tunnistaa?”. Taulukoihin 9 ja 10 on poimittu sekä kaupunginvaltuutettujen että yritysten edustajien vastauksista 11 eniten mainintaa saanutta kohdetta. Vastauspalkkien perässä on lukuna, kuinka monta kertaa kyseinen seikka on mainittu vastauksissa. Yritysten edustajien vastaukset ovat taulukossa 9.

Taulukko 9 Yritysten edustajien käsitys ulkopaikkakuntalaisten mainitsemista asioista Porista. (n=239)

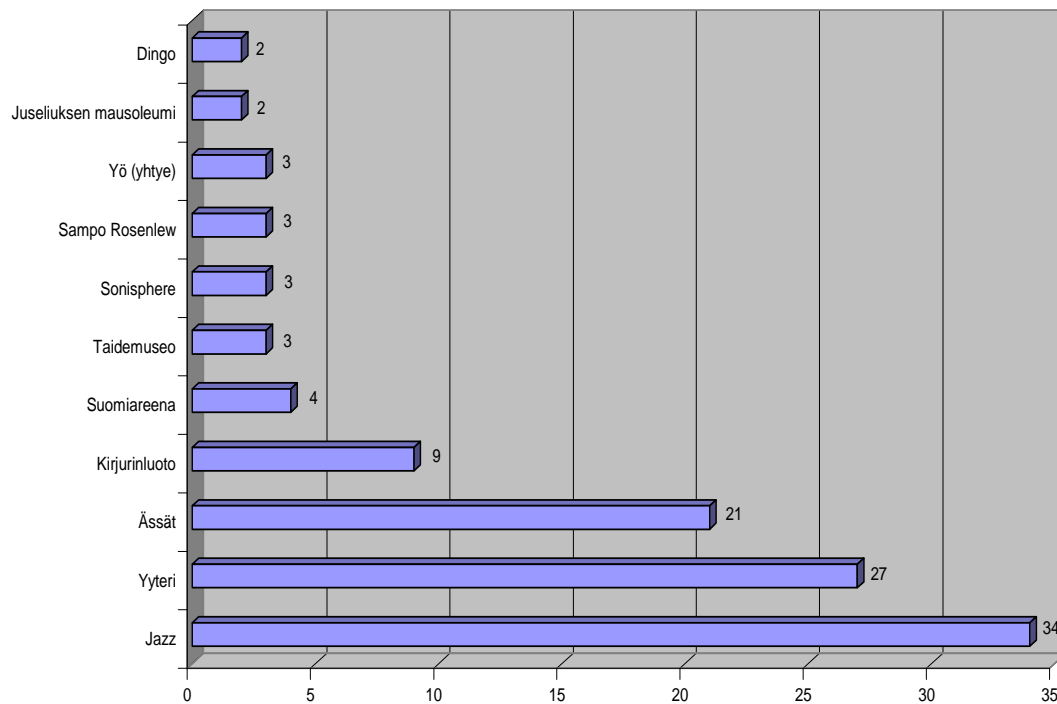

Ylivoimaisesti eniten mainintoja sai Pori Jazz, jonka 239 vastaajasta 231 mainitsi. Tämä on 97 % vastaajista. Myös ja Yyteri ja Porin Ässät saivat huomattavan paljon mainintoja. Yyterin mainitsi 69 % vastaajista ja Porin Ässät 53 %. Neljäntenä, mutta

kuitenkin selkeästi kolmea ensimmäistä vähemmän mainintoja saaneena tulee Karhu olut. Sen mainitsi 11 % vastaajista. Karhu oluen suuri mainintojen määrä johtunee kyselyn teon ajankohdasta. Karhu oluen tuotanto oli kokonaisuudessaan siirretty Keravalle muutamaa kuukautta aiemmin. Tämä Karhu oluen korkeahko mainintojen määrä ei kuitenkaan näkynyt kaupunginvaltuutettujen vastauksissa.

Kaupunginvaltuutettujen vastaukset ovat kolmen eniten mainitun osalta samat ja loppuosaltaankin samansuuntaiset kuin yritysten edustajilla. Kaupunginvaltuutetuilla painopiste oli enemmän kulttuuriorganisaatioissa ja -tapahtumissa, kun taas yritysten edustajat mainitsivat hieman useamman liike-elämän toimijan. (Taulukko 10).

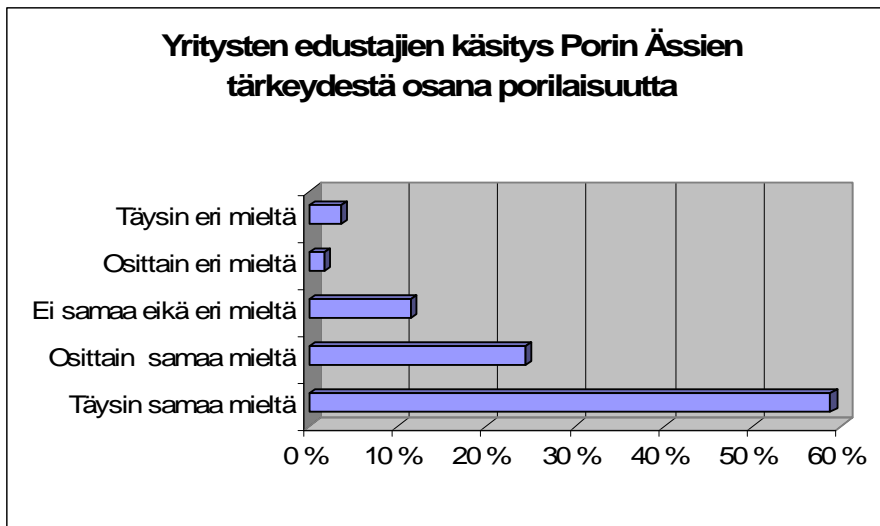
Taulukko 10 Kaupunginvaltuuston käsitys ulkopaikkakuntalaisten mainitsemista asioista Porista. (n=35)

Pori Jazz sai osakseen suurimman huomion. 34 vastaajaa 35:stä mainitsi sen. Seuraavina tulivat Yyteri 27 maininnalla ja Porin Ässät 21 maininnalla. Muut mainitut asiat jäivät huomattavan kauas kärkikolmikosta, kuten myös yritysten edustajien vastauksissa. Tästä voidaan todeta Porin Jazzien, Yyterin hiekkarannan ja Ässien olevan keskeisiä porilaisuutta ja Poria esiintuovia tekijöitä vastaajien mielestä.

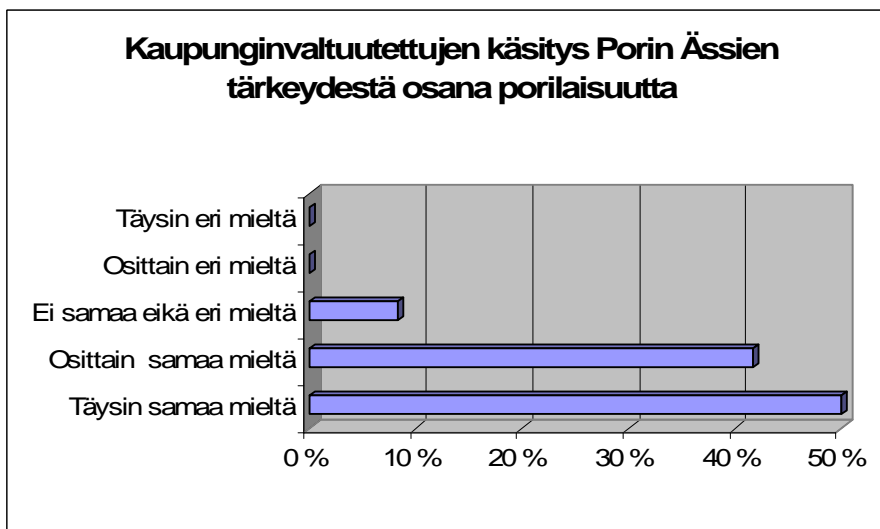
Kysymys ”Porin Ässät on tärkeä osa porilaisuutta” esitettiin yritysten edustajille (Taulukko 11) ja kaupunginvaltuutetuille (Taulukko 12). Vastaukset olivat samansuuntaisia, vaikka yritysten vastauksissa oli enemmän hajontaa.

Taulukko 11 Yrittäjien käsitys Porin Ässien tärkeydestä osana porilaisuutta

Yritysten edustajista väittämän kanssa 58,8 % oli täysin samaa mieltä, 24,4 % osittain samaa mieltä, 11,5 % ei samaa eikä eri mieltä, 1,8 % osittain eri mieltä ja 3,6 % täysin eri mieltä. Kaupunginvaltuutetut olivat yksimielisempiä.

Taulukko 12 Kaupunginvaltuutettujen käsitys Porin Ässien tärkeydestä osana porilaisuutta

Vastaavat luvut kaupunginvaltuutetuilla olivat: 50 % täysin samaa mieltä, 41,7 % osittain samaa mieltä, 8,3 % ei samaa eikä eri mieltä, 0 % osittain eri mieltä ja 0 % täysin eri mieltä.

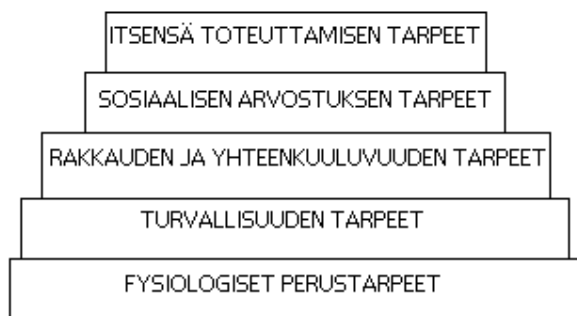
Tämän tutkimuksen vastauksista käy ilmi laajalti, että vastaajien käsitysten mukaan Porin Ässät tuo Poria muun Suomen tietoisuuteen. Yhtenä myötävaikuttajana tälle voitaneen pitää sitä, että Porin Ässien näkyminen mediassa on huomattavan runsasta. Sponsoroinnin tutkimusyritys Sponsor Insightin tekemän tutkimuksen mukaan Porin Ässillä oli kaudella 2008–2009 TV-esiintymisiä 386 kappaletta, yhteensä 42 tuntia 3 minuuttia ja 44 sekuntia. Näillä esiintymisillä oli yhteensä 60 871 000 katsojaa. Samalla kaudella Porin Ässistä oli lehtikuvia 385 kappaletta, yhteensä 85 641 kuutiosenttimetriä. Näillä kuvilla oli yhteensä 123 750 000 katsojaa. (Hautamäki 2009). Raennon ja Husson (1998, 42) Porissa ja Raumalla tekemän tutkimuksen mukaan Ässien ja Lukon kannattajat katsoivat, että molempien kaupunkien tulisi kohentaa ankeaa imagoaan. Hyvinä keinoina he painottivat muun muassa vilkkaan urheilutoiminnan esiin tuomista.

4.3 Porin Ässien vaikutus nuoriin ja lapsiin

Tässä kappaleessa tarkastellaan Porin Ässien vaikuttavuutta etenkin lapsiin ja nuoriin. Tutkimus perustuu ensisijaisesti opettajille suunnattuun kyselytutkimukseen ja lähdekirjallisuuteen.

Turkan ja Turkan (2008, 54) mukaan lapselle on hyvä kuulua vapaa-aikanaan johonkin ryhmään, joista hyvänä esimerkkinä on urheiluseura. Toisena vaihtoehtona ovat nuorten itse kokoamat ryhmät, joita eivät johda aikuiset. Parhaassa tapauksessa tämä on esimerkiksi oma-aloitteisten pihapeliin tai muun harrastustoiminnan järjestämistä, jollaiseen lukeutuvat esimerkiksi rock-yhtyeet tai muut kulttuuriryhmät. Toisessa ääripäässä oma-aloitteinen toiminta pitää sisällään ilkeämielisiä ja päihdehakuja jengejä. Karpin, Stonen ja Yoelsin (1991, 205) mukaan sosiaalisesti syrjäytyneet samaistuvat muita helpommin urheilujoukkueeseen. Tämä samaistumiskanava koskee niin katsojia, kuin myös joukkueen jäseniä.

Kuuluisasta Abraham Maslowin (1954, 80–106) tarvehierarkiateoriasta voidaan hakea selitystä nuorten halulle kuulua ryhmään. Tarvehierarkiateorian mukaan ihmisten tarpeet muodostavat viisiportaisen hierarkkisen järjestelmän (kuvio 4). Alimmilla tasoilla ovat fysiologiset perustarpeet ja turvallisuuden tarpeet. Seuraavilla tasoilla ovat rakkauden ja yhteenkuuluvuuden tarpeet sekä sosiaalisen arvostuksen tarpeet. Ylinnä ovat itsensä toteuttamisen tarpeet. Suomen kaltaisessa hyvinvointivaltiossa alimman tason tarpeet ovat yleensä tyydytetyjä ja ihmiset pyrkivät tyydyttämään ylemmän tason tarpeita.

Kuvio 4 Maslowin tarvehierarkia Maslow 1954, 80-106

Neljä alinta tasoa ovat Maslowin (1954, 92) mukaan hallitsevia ja niiden puute motivoi hakemaan tyydytystä tarpeille, kun taas itsensä toteuttamisen tarpeen tyydyttämättä jääminen ei vaivaa poissaolollaan. Harrastaessaan joukkueurheilua nuori voi saavuttaa yhteenkuuluvuuden ja sosiaalisen arvostuksen tarpeita.

Huizinga (1984, 17-21) tarjoaa myös näkökannan seuratoiminnan tarpeellisuudelle. Hänen mukaansa leikkiminen on ihmiselle olennaista toimintaa ja eivät pelkästään lapset, vaan myös aikuiset leikkivät. Leikkiminen on läsnä arkipäiväisissä askareissa ja harrastuksissa. Ihminen kaipaa leikkiä. Kuuluminen urheiluseuraan ja kilpaileminen täyttää kaikki leikin tunnusmerkit. Intohimoisuus, voitonmahdollisuus, uskallus ja jännitys kuuluvat kilpailujen lisäksi yhtä lailla leikkiin.

Cohen (1987, 149, 155, 169) on tutkinut leikin tarpeellisuutta. Lasten leikillä on muitakin tarkoituksia kuin itsensä viihdyttäminen. Leikin avulla lapset käsittelevät vihamielisyyttään ja aggressioita. Aggressiiviset leikit antavat lapsille turvallisen mahdollisuuden käsitellä näitä ongelmallisia tunteita. Leikin avulla myös lasten sosiaaliset taidot kehittyvät. Leikki valmistaa lapsia monin tavoin aikuiselämään.

Opettajille suunnatussa kyselyssä pyrittiin selvittämään Porin Ässien toiminnan vaikutusta lasten ja nuorten kehitykseen. Tulokset eivät olleet täysin yksiselitteisiä, mutta voitaneen kuitenkin sanoa juniorijääkiekkotoiminnan vaikuttavan monilta osin positiivisesti lasten ja nuorten kehitykseen. Toisaalta myös joitain negatiivisia asioita nousi esille. Taustatietona mainittakoon, että kyselyyn vastanneista opettajista 10 prosentilla on tai oli ollut oma lapsi mukana Porin Ässien junioritoiminnassa. Vastanneista 67 % oli käynyt katsomassa Porin Ässien pelejä.

Taulukossa 13 on esitetty opettajien vastaukset koskien yleisiä väittämiä jääkiekkoharrastusta kohtaan.

Taulukko 13 Yleisiä väittämiä koskien jääkiekkoharrastusta.

Seuraavassa yleisiä väittämiä koskien jääkiekkoharrastusta. Asteikko: 5 täysin samaa mieltä, 4 osittain samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

Kysymykseen vastanneet: 150

	5	4	3	2	1
Juniorijääkiekkoharrastuksella on positiivinen vaikutus nuoren kehitykseen. (ka: 3,591; yht: 149)	16,8% 25	45% 67	22,1% 33	12,8% 19	3,4% 5
Juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren itsetuntoa terveellä tavalla. (ka: 3,327; yht: 150)	10% 15	41,3% 62	24,7% 37	19,3% 29	4,7% 7
Juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren fyysistä kuntoa. (ka: 4,613; yht: 150)	66,7% 100	30% 45	2% 3	0,7% 1	0,7% 1
Juniorijääkiekkoharrastus opettaa ja kannustaa terveellisiin elämäntapoihin. (ka: 3,407; yht: 150)	12,7% 19	41,3% 62	23,3% 35	19,3% 29	3,3% 5
Juniorijääkiekkoharrastus opettaa sosiaalisia taitoja ja ryhmässä toimimista. (ka: 3,631; yht: 149)	23,5% 35	37,6% 56	20,8% 31	14,8% 22	3,4% 5
ka: 3,714; yht: 748	25,9% 194	39% 292	18,6% 139	13,4% 100	3,1% 23

Vastauksissa yleisiin väittämiin koskien jääkiekkoharrastusta oli selvää hajontaa. Ainoastaan väittämään *juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren fyysistä kuntoa* vastaajat olivat varsin yksimielisiä sen paikkansapitävyydestä. Muutoin vastaukset olivat keskimäärin ”ei samaa eikä eri mieltä” ja ”osittain samaa mieltä” -vaihtoehtojen puolivälissä. Hajonnan syyt selittyy osittain kyselyn ”sana on vapaa” -osiossa, johon palataan tässä kappaleessa myöhemmin. Taulukkoon 14 on koottu vastaukset väittämiin koskien jääkiekkoharrastusta niiltä opettajilta, joiden lapsi on parhaillaan tai on ollut mukana Porin Ässien junioritoiminnassa. Arviot ovat huomattavasti positiivisemmat.

Taulukko 14 Yleisiä väittämiä koskien jääkiekkoharrastusta; opettajat joiden lapsi on tai on ollut mukana Ässien junioritoiminnassa

Seuraavassa yleisiä väittämiä koskien jääkiekkoharrastusta. Asteikko: 5 täysin samaa mieltä, 4 osittain samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

Kysymykseen vastanneet: 15

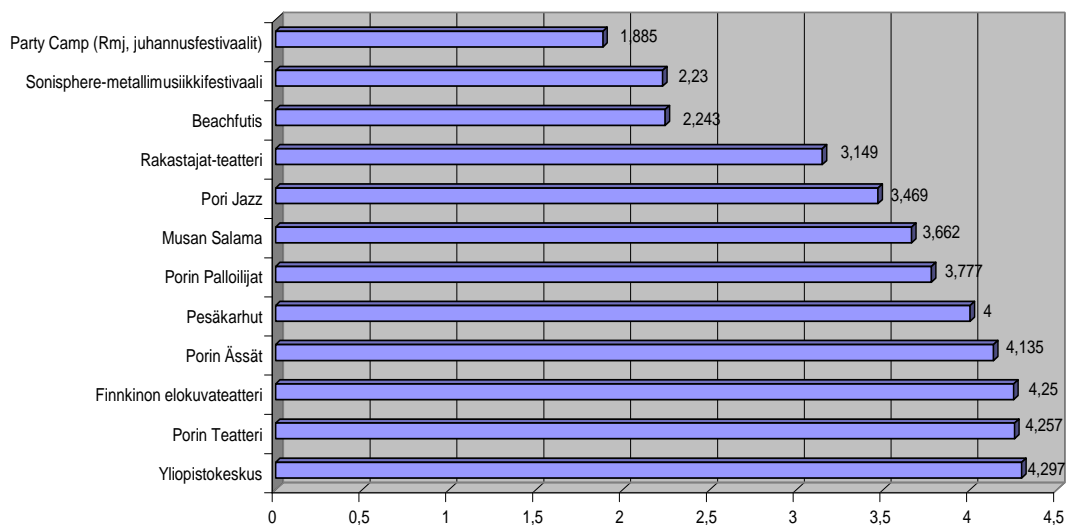
	5	4	3	2	1
Juniorijääkiekkoharrastuksella on positiivinen vaikutus nuoren kehitykseen. (ka: 3,667; yht: 15)	33,3% 5	40% 6	0% 0	13,3% 2	13,3% 2
Juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren itsetuntoa terveellä tavalla. (ka: 3,467; yht: 15)	20% 3	46,7% 7	0% 0	26,7% 4	6,7% 1
Juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren fyysistä kuntoa. (ka: 4,667; yht: 15)	73,3% 11	20% 3	6,7% 1	0% 0	0% 0
Juniorijääkiekkoharrastus opettaa ja kannustaa terveellisiin elämäntapoihin. (ka: 3,867; yht: 15)	40% 6	26,7% 4	20% 3	6,7% 1	6,7% 1
Juniorijääkiekkoharrastus opettaa sosiaalisia taitoja ja ryhmässä toimimista. (ka: 4; yht: 15)	40% 6	26,7% 4	26,7% 4	6,7% 1	0% 0
ka: 3,933; yht: 75	41,3% 31	32% 24	10,7% 8	10,7% 8	5,3% 4

Huomionarvoista on, että opettajat, joiden lapsi on tai on ollut mukana Porin Ässien toiminnassa, kokevat keskimäärin jääkiekkoharrastuksen nuorille hyödyllisemmäksi, kuin opettajat, joiden lapsi ei ole ollut mukana Porin Ässien toiminnassa.

Opettajilta kysyttiin myös minkä organisaation tai tapahtuman toiminnan päättyminen olisi heidän mielestään oppilaiden kannalta vahingollisinta (Taulukko 15). Tässä kysymyksessä on samat vaihtoehdot kuin edellisen kappaleen 4.2 taulukoissa 1-7. Luokkien muodostumisesta on kerrottu tarkemmin edellä. Vastaukset ovat taulukossa 15, niin että tärkein seikka on alimpana ja vähiten tärkeä ylimpänä. Jokaisen vastauspalkin perässä on vastausten keskiarvo. Kyselyssä on käytetty asteikkoa yhdestä viiteen, yhden tarkoittaen täysin eri mieltä ja viiden täysin samaa mieltä.

Taulukko 15 Organisaation toiminnan päätymisen vahingollisuus oppilaiden kannalta

Mielestäni oppilaitteni kannalta olisi vahingollista mikäli seuraavan organisaation tai tapahtuman toiminta päättyisi: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

Opettajat kokivat oppilaittensa kannalta vahingollisimmaksi jos yliopistokeskus lakkautettaisiin. Seuraavana tulivat Porin Teatteri ja Finnkinon elokuvateatteri. Porin Ässät tuli kyselyssä neljänneksi, eli tärkeimpänä urheiluseurana. Pesäkarhut koettiin myös nuorille ja lapsille tärkeäksi urheiluseuraksi. Sen sijaan Party Campin, Sonispheren ja Beachfutiksen hyödylliseksi kokeminen jäi vähäiseksi. Party Camp ja Sonisphere edustavat arvoja, joita stereotyyppisesti ajateltuna perinteinen opettaja ei

ehkä pidä hyvänä nuorille, mutta Beachfutiksen kanssa tilanteen olettaisi olevan toinen. Beachfutiksen arvoa alentanee se, että tapahtuma on kehittynyt enemmän juhlinnan kuin urheilun suuntaan. Järjestäjät mainostavatkin tapahtumaa Sports & Party Festival -lisänimellä. Mikäli lapsille ja nuorille olisi esitetty samat kysymykset, vastaukset olisivat varmasti osin toisenlaiset. Tämän tutkimuksen yhtenä varovaisena oletuksena kuitenkin on, että lapset ja nuoret eivät osaa täysin objektiivisesti arvioida mikä on heille hyväksi. Tutkimukseen varattujen resurssien vuoksi kattavan otoksen saaminen porilaisista lapsista ja nuorista olisi myös ollut hankalaa sillä lapsista ja nuorista ei ole olemassa vastaavaa sähköpostitietokantaa, kuin opettajista.

Kyselyn ”sana on vapaa” -osiossa opettajat purkivat tunteitaan negatiivisia asioita liittyen Ässien toimintaan. Harjoitusten osuminen liian varhaiseen tai liian myöhäiseen vuorokauden aikaan tuotiin esille muutamassa vastauksessa.

”Oppilaat ovat paljon pois Ässien takia. Harjoituksia pidetään kesken koulupäivän, joten koulutyö kärsii.”

”Plus että harjoitusajat ovat sunnuntaiamuksin klo 7 ja tiistai-iltaisin klo 21.30 alle 10-vuotiailla!!! Sairasta touhua”

”Harjoitukset ovat usein hyvinkin myöhään iltaisin. Pojat ovat aivan poikki kun tulevat kotiin ja läksyt jäävät usein sen vuoksi tekemättä.”

Tämä aikatauluongelma luultavasti paranee, kun Porin Isomäen jäähallin läheisyyteen rakennettu harjoitushalli saadaan valmiiksi alkuvuonna 2011, ja täten harjoitusaikojen saaminen helpottunee (HC Ässät Pori Oy).

Joistakin vastauksista kävi ilmi, että toiset opettajista piti osaa Ässien junioreissa pelaavia nuoria ja lapsia ylimielisinä.

”Hyvin subjektiivinen kokemus parin kollegan kanssa on, että tosi karkeasti yleistäen ”Ässä-nuoret” ovat pikkuisen ylimielisiä. Itselläni on vähän asenneongelma jääkiekkoilun ihannointia kohtaan:).”

”Junioritoiminnassa jotkut pojat ottavat liiaksi ns. äijätyyliä. Ollaan niin vahvalla itsetunnolla varustettuja, että toisten heidän mielestään huonompien pelaajien arvostelu ja haukkuminen on liian yleinen tapa.”

” Nykyisin valitettavasti Ässissä pelaavat oppilaat käyttäytyvät röyhkeästi, ovat itsekkäitä ja ilkeitä muita oppilaita kohtaan. Keskenään

heillä kyllä on hyvät välit, mutta ulospäin se heijastuu negatiivisena kukkoiluna.”

”Nykyisessä koulussamme on hyvin vähän Ässäjunnuja, mutta monet ovat aika tylyjä ja kovaotteisia. Se, johtuuko se jääkiekosta ja Ässistä, en tiedä. Jotkut oppilaat eivät ehkä osaa erottaa kaukalon ulkopuolista elämää muusta elämästä ja kovat otteet jatkuvat kaukalon ulkopuolellakin.”

Gruneaun ja Whitsonin (1993, 176-177) mukaan fyysistä kovuutta ja aggressiivisuutta ei ainoastaan arvosteta, vaan myös vaaditaan jääkiekonpelaajalta. Osansa aggressiivisuuden ihannointiin tuo media, esimerkiksi esittämällä ”parhaat taklaukset” -koosteita. Huizingan (1984, 24) mukaan lapsella on tarve jäljitellä jotain muuta, esittää ylevämpää, kuin mitä hän itse on todellisuudessa. Toisinaan tämä jäljittely saa ulkopuolisten silmissä liian voimakkaita piirteitä. Lapset leikkivät testatakseen omia kykyjään hallita muita, kehittääkseen kognitiivisia taitojaan, purkaakseen aggressiota, ollakseen tottelemattomia, ilmaistakseen innokkuuttaan, kehittääkseen mielikuvitustaan ja oppiakseen toimimista ryhmässä. Osa näistä toimista saatetaan tulkita häiriökäyttäytymiseksi saadessaan liikaa sijaa leikissä. Cohenin (1987, 169, 174) mukaan aikuisten ei tulisi kuitenkaan liiaksi kieltää aggressiivisia leikkejä, koska näin lapset voivat purkaa aggressiotaan myönteisellä tavalla turvallisessa ympäristössä. Toisaalta Mc Pherson (1980, 266) kirjoittaa, että urheilumaailmassa hyväksytyt käytösmallit siirtyvät helposti lapsille myös urheilukenttien ulkopuoliseen toimintaan. Heidän voi olla vaikea erottaa miksi jokin tapa toimia on hyväksytty yhdessä tilanteessa, mutta toisessa tilanteessa se ei ole sallittua. Nämä käytösmallit saattavat helposti siirtyä lapsille heidän idoleiltaan.

Samankaltaiset negatiivisesti koetut teemat toistuivat muutamassa muussakin vastauksessa.

” Joskus havaittavissa, joidenkin kohdalla, tiettyä diivailua.”

” Osa Ässäjunnuista käyttäytyy liikuntatunneilla jopa röyhkeästi olettaen olevansa jo lähes NHL-tason pelaajia. Sama toistuu välituntipeleissä. Sosiaaliset taidot ovat siis hukassa!”

Kaikessa leikissä on tärkeää, että lapsi voi kehua onnistumisillaan. Tätä ilmiötä vahvistaa seikka, että menestyminen siirtyy yksilön onnistuessa koko ryhmään. Lisäksi leikkivällä ryhmällä on taipumus säilyä myös leikin päätyttyä. (Huizinga 1984, 22, 24). Mc Phersonin (1981, 249) mukaan yksilöt, joiden vanhemmat, ystävät, valmentajat ja

opettajat kannustavat heitä ja antavat oikeutuksen ajatella, että ammattijääkiekko on hyväksyttävä uravaihtoehto, ja joille taataan hyvät varusteet sekä valmennus, saavuttavat todennäköisemmin, fyysisten mahdollisuuksiensa puitteissa, korkeimman osaamisen tason jääkiekossa. Yksilöiden, joita ei kannusteta samalla tavalla, menestyksen mahdollisuudet ovat luonnollisesti heikommat. Kannustuksen ja hyvien harrastusmahdollisuuksien takaaminen ei silti tarkoita röyhkeyden sietämistä.

Avoimista kysymyksistä kävi myös ilmi, että valmentajalla on tärkeä rooli siinä, miten juniorijääkiekkoharrastus koetaan.

Jääkiekko on harrastuksena hyvä, juniorivalmentajan panos, asenne ja esimerkki on erittäin tärkeää! Vaikutus pelaajaan on juuri sellainen millainen toiminta joukkueessa on ja miten oikeudenmukaista ja selkeää toiminta on. Näiden asioiden avulla rakennetaan itsetuntoa jne. ja saadaan harrastuksista positiivisia asioita menestyksen rinnalla.

Nuuskan käyttö ja "kaukalorehvastelun" kitkeminen urheilutoiminnan ulkopuolelta ovat Ässien junioritoiminnan suurimmat haasteet. Mielestäni esim. B-junioreiden valmentajat tekevät työnsä hyvin, mutta oma esimerkki nuuskan suhteen on jo pieni vitsi nuorten keskuudessa.

Seuratoiminta perustuu suurelta osin vapaaehtoisuuteen. Näin myös juniorien valmentajat ovat suurilta osin vapaaehtoisuustyöntekijöitä ja saavat palkaksi vain kulukorvaukset. Niukoista resursseista huolimatta heidän toimiltaan tulisi vaatia vastuullisuutta ja kasvatuksellisten seikkojen huomioon ottamista. Porin Ässät on Nuori Suomi Sinettiseura ja Sinettiseuroilta vaaditaan tiettyjä laatukriteereitä, joiden täyttäminen edellyttää vastuullista toimintaa lasten ja nuorten parissa (Nuori Suomi). Huomionarvoista on myös se seikka, että Porin Ässien perustamislauseessa on mainittu Ässien tehtäväksi edistää jääkiekkoa, joten Porin Ässät ry:llä on kasvatustehtävän lisäksi velvollisuus myös tuottaa pelaajia. Näin vanhempienkin tulee ottaa vastuu lasten ja nuorten kasvatuksesta, eikä koko vastuuta tule sysätä kodin ulkopuolelle. Kodin, koulun ja vapaa-ajan harrastusten välinen yhtenäinen linja kasvatuksellisissa asioissa olisi hyvä löytää. Opettajista 59,5 prosenttia vastasi myöntävästi kysymykseen, onko heidän koulunsa ja Porin Ässien välillä yhteistyötä. Junioreiden vanhempien ja Porin Ässien välinen yhteistyö on mahdollisesti vieläkin laajempaa.

Myös esikuvien vaikutus koettiin merkittäväksi. Osa vastauksista oli negatiivisia ja osa positiivisia. Kaikkia vastauksia ei voi kuitenkaan liittää Porin Ässiin, sillä vastaajat kirjoittivat esikuvien vaikutuksista nuoriin laajemmin.

Kiitos hienosta kasvatustyöstä, Ässäjunnut ovat hyvin motivoituneita ja hyväkuntoisia mutta käyttäytymisessä sekä muiden kuin ässäläisten arvostamisessa on puutteita! Iloinen, välitön ja aito pelaaja Jussi Rynnäs on hyvä esikuva näille ala-asteikäisille jääkiekkotaitureille.

Timo Jutila antoi todella huonoa esimerkkiä nuorille käytöksellään Olympialaisissa. Lisäksi Porin Ässät kehuu olevansa nuuskaton seura. Koska ryhdytään sanoista tekoihin ja lopetetaan lässyttäminen ja puututaan tosissaan nuuskaongelmaan?!?!

Enemmänkin voisivat pelaajat vierailta kouluissa kertomassa urheilun ja liikunnan sekä myös oikeanlaisen ravinnon ja levon merkityksestä.

Porin Ässistä on koulullani vierailut joskus muutama pelaaja, kun kouluavustajana oli henkilö, jolla oli suhteita sinne päin. Nämä pelaajat tekivät oppilaisiin aikamoisen vaikutuksen ja edelleenkin heidän nimensä muistetaan ja mainitaan, kun mediassa esiintyvät. Toivottavasti Ässät opettaa junioreilleen terveitä elämäntapoja ja sosiaalisia taitoja. Katsojien elämäntavat ja kielenkäyttö eivät aina ole esimerkillisiä (median jakamaa tietoa).

Ässien pelaajien toimiminen roolimallina koettiin opettajien keskuudessa pääpiirteittäin onnistuneena. Muiden jääkiekkoilijoiden ja katsojien toimia sen sijaan moitittiin.

Sosiaalisen oppimisen teorian mukaan ihmiset pyrkivät imitoimaan toisten käyttäytymistä. Toiminta pyritään mukauttamaan oletettavasti haluttuun käyttäytymiseen. Mikäli nuori näkee ammattilaispelaajan rajua väkivaltaa, hän luulee tämän olevan kaikille vakavasti otettaville pelaajille tavoiteltava käyttäytymismalli. (Nixon 2008, 184–185)

Tämän tutkimuksen perusteella voitaneen sanoa Porin Ässien olevan tärkeä organisaatio porilaisille nuorille. Opettajien arvion mukaan se on tärkein urheiluorganisaatio Porissa lasten ja nuorten kannalta. Jääkiekkoharrastuksen koettiin keskimäärin olevan hyväksi lapsen ja nuoren kehitykselle, etenkin fyysiselle kehitykselle. Negatiivisista asioista esille nousi joidenkin lasten ja nuorten liiaksi kohonnut itsetunto ja ylimielisyys, sekä nuuskaaminen.

4.4 Porin Ässien vaikutukset kaupunginvaltuuston näkökulmasta

Porin Ässien vaikuttavuutta kaupunkilaisen arkeen pyrittiin selvittämään kaupunginvaltuustolle suunnatulla kyselyllä. Kyselyssä oli runsaasti yhteisiä kysymyksiä yrityksille suunnatun kyselyn kanssa ja myös opettajien kyselyn kanssa. Nämä yhteiset kysymykset käytiin läpi kappaleessa 4.2. Tässä kappaleessa 4.4 tarkastellaan kysymyksiä, jotka olivat suunnattuja vain kaupunginvaltuuston jäsenille.

Kyselyyn vastanneista kaupunginvaltuutetuista 94,4 % oli käynyt joskus katsomassa Porin Ässien pelejä. Heistä 87,9 % kävi peleissä vähintään kerran vuodessa. 9,1 % kävi katsomassa kaudessa 21 tai useamman pelin. Porilainen käy Porin Ässien peleissä keskimäärin alle kaksi kertaa kaudessa. Tämä tulos saadaan jakamalla Porin Ässien kotipelien vuosittainen kävijämäärä Porin asukasluvulla. Kyselyn mukaan kaupunginvaltuutettujen käyvät keskimääräistä kaupunkilaista hieman aktiivisemmin seuraamassa pelejä. Voitaneen kuitenkin olettaa kaupunginvaltuutetun olevan monessa suhteessa keskimääräistä kaupunkilaista hieman aktiivisempi, kun kyse on kaupungin urheilu- ja kulttuuritarjonnasta.

Kyselyn ”*Sana on vapaa*” -osiossa kävi ilmi muun muassa, että Porin Ässät on vahvasti rakentamassa Porin ja porilaisten identiteettiä. Husson ja Raennon (1998, 37) tekemän tutkimuksen mukaan sitoutuminen jääkiekkjoukkueeseen tapahtuu tunteen ja kokemusten kautta, joten suosikkijoukkueen valinnassa ei ole kyse vahvimman puolelle asettumisesta. Kannattajat korostavat yhdessäolon ja yhteenkuuluvuuden tunteen tärkeyttä. Voittamisen merkitys tulee vasta näiden jälkeen.

Meillä on aina fanitettu Ässiä huolimatta siitä, miten pelaavat!

Porissa Ässätakki on kuin kaupunkiunivormu, vastaavaa ei näe esim. Kuopiossa...

Suomen mestaruus Ässille olisi kova juttu!

Ihmisille saattavat tärkeimpiä asioita olla ne asiat, jotka eivät ole elämisen kannalta välttämättömiä. Kiekko voittaa muut aina niin kauan kunnes itse maataan leikkauspöydällä. Pori tulee toimeen myös ilman Ässiä, mutta ei ole mitään syytä pyrkiä siihen. Lisäksi kaikella junioritoiminnalla on monesti positiivinen vaikutus nuoren kehitykseen.

Sandyn ym. (2004, 212-213) mukaan urheiluseuran olemassaolo parantaa elämänlaatua alueellaan, sekä auttaa luomaan alueensa imagoa ja identiteettiä. Urheilujoukkueella voi olla myös suuri merkitys kotiseutuylpeyteen.

Kaupunginvaltuutetuille esitettiin väittämä ”Kaupunkilaisen kannalta on tärkeää, että Porissa pelataan jääkiekkoa SM-liigatasolla”. Väittämän kanssa 61,1 % oli täysin samaa mieltä. 33,3 % oli osittain samaa mieltä. Tulokset tukevat väittämän paikkansapitävyyttä. Väittämää tukee myös Raennon ja Husson (1998, 44) tekemä haastattelututkimus, josta he tekivät johtopäätöksen, että Ässät rakentaa paikallista yhteenkuuluvuuden tunnetta ja sen olemassaolo on keskeinen tekijä Porin hengelle ja imagolle.

Kyselyn suorittamisen aikaan julkisuudessa keskusteltiin paljon uuden harjoitusjäähallin rakentamisesta. Nytemmin hallin toteutuksesta on tehty myönteinen päätös. Kyselyn ”sana on vapaa” -osion muutamassa vastauksessa kritisoitiin rakentamisen rahoittamista.

Juniorijääkiekkoharrastuksella on varmasti hyvä vaikutus nuoren kehitykseen, mutta juniorijääkiekon ei tule saada sen enempää kaupungin tukea kuin muittenkaan nuorten harrastusten. Yksi syy tähän on, että harrastajat ovat ymmärtääkseni pääasiassa poikia ja esim. tytöille tyypillisempi taitoluisteluharrastus on myös tärkeää ja sillä on positiivinen vaikutus nuoren kehitykseen.

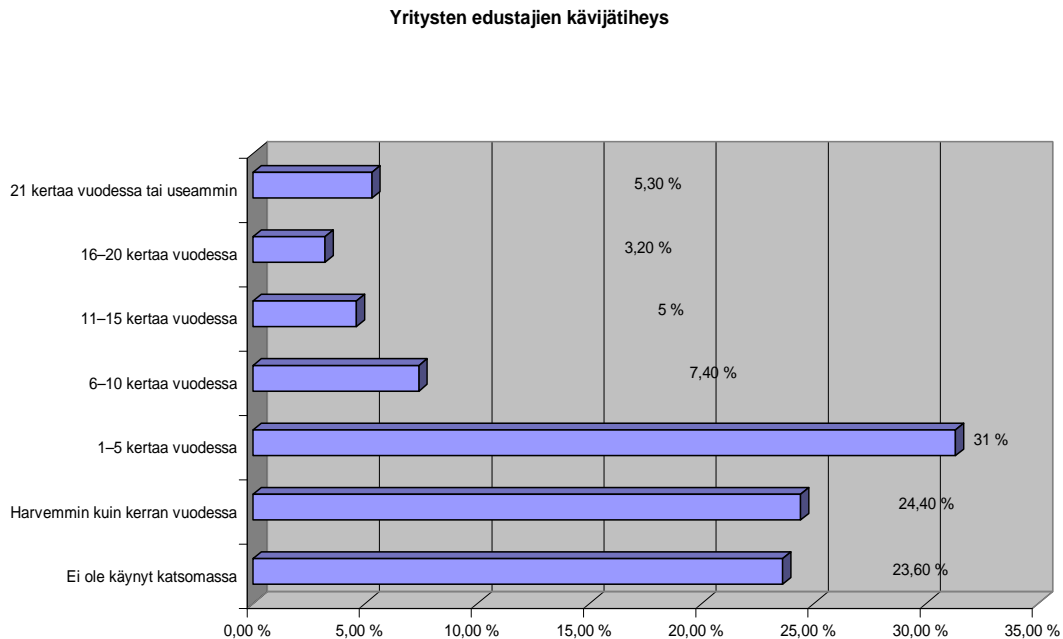
Harjoitushallin valmistuminen helpottanee myös taitoluisteluharrastusta, joka niin ikään on kärsinyt tilanpuutteesta. Valtaosa hallin rahoituksesta kuitenkin jäänee Porin Ässät ry:n maksettavaksi (Patajunnuareena Oy).

Kappaleen 4.2 yhteisten kysymysten ja kappaleen 4.4 kaupunginvaltuutettujen vastausten pohjalta voidaan sanoa, että Porin Ässät on tärkeä organisaatio nuorten ja lasten lisäksi myös porilaiselle aikuisväestölle. Toisille se tuo tärkeän ryhmään kuulumisen tunteen ja osalle vain yhden tavan kuluttaa vapaa-aikaa.

4.5 Porin Ässien vaikutus paikallisiin yrityksiin.

Porin Ässien mahdollisia vaikutuksia paikallisiin yrityksiin pyrittiin selvittämään kyselytutkimuksella. Kyselyssä oli runsaasti samoja kysymyksiä kuin kaupunginvaltuustolle ja opettajille suunnatuissa kyselyissä. Nämä vastaukset käsitellään kappaleessa 4.2. Tässä kappaleessa 4.5 jäävät käsiteltäväksi vain ne kysymykset, jotka olivat suunnattuja pelkästään yrityksille. Taustatietona mainittakoon, että vastaajista 76,4 % oli käynyt joskus katsomassa Porin Ässien peliä. 8,6 % vastaajista oli ollut tai on parhaillaan oma lapsi mukana Porin Ässien toiminnassa. Vastaajilta kysyttiin myös kuinka usein he käyvät katsomassa pelejä. Vastaukset ovat taulukossa 16.

Taulukko 16 Yritysten edustajien kävijäaktiivisuus Porin Ässien peleissä

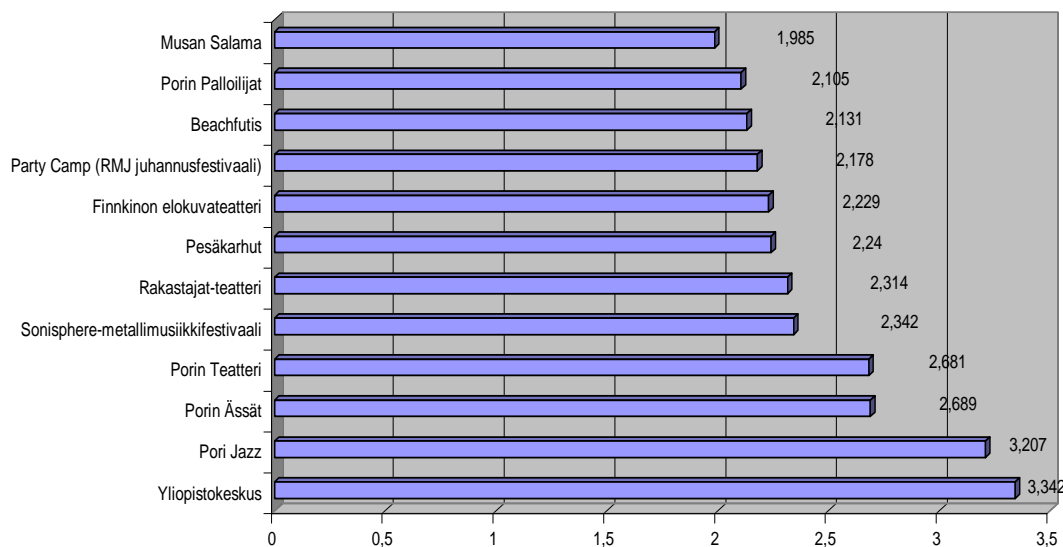

Noin yksi neljäsosa vastaajista ei ollut koskaan käynyt katsomassa Porin Ässien pelejä. Reilut kolme neljäsosaa yritysten edustajista oli käynyt katsomassa joskus Porin Ässien pelejä. Taulukon mittakaavasta johtuen keskiarvoa ei voida laskea. Moodiluokka on 1–5, joka vastaa keskimääräisen porilaisen peleissäkäyntitiheyttä, joka on noin kaksi kertaa vuodessa. Joukossa oli myös hyvin aktiivisia katsojia. Vastausten perusteella voitaneen sanoa yritysten edustajien käyvän hieman keskiarvoa aktiivisemmin peleissä.

Yritysten edustajilta kysyttiin eräiden porilaisten organisaatioiden toiminnan loppumisen vahingollisuutta heille. Tätä on kuvattu taulukossa 17. Kysymyksen luokat ovat samat kuin useassa kysymyksessä kappaleessa 4.2 ja 4.3.

Taulukko 17 Organisaation toiminnan päättymisen vahingollisuus yritysten näkökulmasta.

Yrityksemme kannalta olisi vahingollista mikäli seuraavan organisaation tai tapahtuman toiminta päättyisi Porissa: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

Vastauksista käy ilmi, etteivät yritykset koe keskimäärin kulttuurin ja urheiluorganisaatioiden olevan kovinkaan tärkeitä heidän toimintansa kannalta. Vastauksien mukaan he kokevat Porin yliopistokeskuksen ja Pori Jazzin tärkeimmiksi. Seuraavan kahden organisaation ryhmän muodostivat Porin Ässät ja Porin Teatteri. Vastaajista 12,1 % oli täysin samaa mieltä ja 16,8 % jokseenkin samaa mieltä suhteessa väitteeseen Porin Ässien toiminnan lopettamisen vahingollisuudesta edustamalleen yritykselle. Tämä on merkittävä joukko kaikista porilaisista yrityksistä. On selvää, ettei Porin Ässien olemassaolo vaikuta paljoakaan esimerkiksi siihen, onko paikallisella laivateollisuudella ja sen alihankkijoilla tilauksia, mutta seuran olemassaolo saattaa vaikuttaa hetkittäin hyvinkin paljon esimerkiksi taksien tai ravintoloiden asiakasmääriin.⁶

Yritysten edustajille esitettiin väittämä ”Porin Ässien olemassaolo paikkakunnalla tuo kilpailuedun työntekijöiden valitessa asuinpaikkaansa”. Enemmistö eli noin 40 %

⁶ Tätä aihetta käsitellään lähemmin muun muassa kappaleessa 3.1. Porin Ässistä hyötyviä yrityksiä on pyritty kuvaamaan kappaleen 2.3 kuvioissa 1 ja 2.

oli väittämän kanssa täysin eri mieltä tai osittain eri mieltä. Lähes 40 % ei ollut samaa eikä eri mieltä ja täysin samaa mieltä tai osittain samaa mieltä noin 20 % vastaajista. Vaikka väite ei saanut laajaa kannatusta yritysten edustajien vastauksissa suhteessa aiempiin tutkimuksiin sitä, että noin viidennes vastaajista oli täysin tai osin samaa mieltä Porin Ässistä vetovoimatekijänä työntekijöiden valitessa asuinpaikkaansa voidaan pitää jopa pienoisenä yllätyksenä. Tosin Gruneau ja Whitson (1993, 204) ovat havainneet, että yhtenä vaikuttimena nuorella henkilöllä maalta kaupunkiin muutolle saattaa olla asumismahdollisuus lähempänä suosikkijoukkuettaan.

Kyselyn ”Sana on vapaa” -osiossa yritysten edustajat käsittelivät monenlaisia aiheita. Seuraavilla sivuilla nostetaan esille muutamia teemoja jotka toistuivat ”Sana on vapaa” -osiossa. Eräs kirjoituksissa toistuvasti näkyvä seikka on Ässien imagoarvo

Porin Ässät on kaupungille ja sen kaikille asukkaille suuri imagollinen asia. Vaikka henkilö ei itse harrastaisikaan tai ei olisi edes kiinnostunut itse lajista, mutta paikkakunnan joukkueen ulos antama mielikuva ruokkii yhteishenkeä tai toisaalta voi sitä myös rapauttaa. Siksi myös muut asiat, kuin pelkästään urheilulliset seikat tulee tällaisessa toiminnassa ottaa vakavasti huomioon.

Porin Ässät on organisaationa esille tuova. Erinomainen mainosarvo.

Sitä miten paljon Porin Ässät tuo Poria suomalaisten tietoisuuteen ei ole mahdollista selvittää tässä tutkimuksessa. Ässät on kuitenkin epäilemättä tärkeä asia Porin näkyvyyden kannalta, kuten kävi ilmi edellä tarkasteltaessa mediassa saamaa huomiota.

Porin Ässien tärkeys nousi ”Sana on vapaa” -osion vastauksissa esille enemmän vastaajien henkilökohtaisella tasolla, vaikka Ässät miellettiin toisaalta myös yrityksille tärkeäksi. Tässä on muutama poiminta aiheesta.

Ässät on tärkeä fanikohde monelle porilaiselle

Ei väliä, vaikka pelejä välillä hävitään JOS VAIN YRITYSTÄ RIITTÄÄ!

Kyllä Ässät on tärkeä osa myös porilaisille yrityksille.

Toisaalta osassa vastauksissa annettiin ymmärtää Porin Ässien kuten muidenkin kyselyssä mainittujen organisaatioiden olevan täysin merkityksetön vastaajalle ja hänen edustamalleen yritykselle.

Vastaja on pieni yritys, eikä yksikään mainituista organisaatioista/tapahtumista ole asiakkaana tai muuten kuulu sidosryhmiin, joten nimenomaan yritykseni kannalta näillä ei ole merkitystä. Tai en ainakaan keksi suurta merkitystä mainittujen tahojen vaikutukselle...

Ässät on juuri niin vahva kuin miten sen pärjää. Porin vahvuudet rakentuvat 95 -prosenttisesti muiden asioiden varaan.

Taloudelliset haasteet huomioitiin muutamassa vastauksessa.

Organisaatiossa on muistettava nöyryys, organisaation toimiessa niillä edellytyksillä, mitkä kuluttajat ja yritysmaailma sille tarjoaa. Ässät on ensisijaisesti urheilujoukkue, jonka taustaorganisaatio on kuitenkin nykypäivänä haasteellisen ongelman edessä, joukkueen urheilullisen panoksen jäädessä vuosi vuodelta pienemmälle merkitykselle taloudellisesti. Enää ei lipputuloilla eletä. Toisaalta umpisurkea jäähalli ei anna rahkeita kovinkaan suuriin panostuksiin urheilutapahtumien yhteydessä. Nuorten ikäryhmien vastuulla on pienen kaupungin osalta joukkueen tuleva menestys ja koko brändin arvonnäkökulma.

Ässien hallitukseen pitäisi mielestäni ottaa myynnin ja markkinoinnin ammattilainen, joka toisi näkemystä asioiden hoidosta. Lisäksi Ässiin pitäisi palkata ensi tilassa asiantuntevaa markkinointiväkeä, tai ulkoistaa tämä funktio jonnekin. Toinen tärkeä asia on jäähalli. Jäähalli on kaupungin, mutta Ässillä pitäisi olla paljon aktiivisempi ote sen kehittämiseen. Hallin oheistilat ovat luvalla sanottuna 2 -divisioonan tasoa, jos sitäkään. Jos nämä asiat saataisiin kuntoon, niin halliin tultaisiin viihtymään ja katsojamäärät kasvaisivat myös tätä kautta.

Vaikka jääkiekkoujoukkueen menestyksen tae ei välttämättä ole raha, ovat taloudelliset kysymykset varmasti tärkeitä myös tulevaisuudessa. Liiketoiminnallista osaamista tarvitaan myös jääkiekkoujoukkueiden hallituksissa, vaikka tämäkään tuskin on automaatti reitti menestykseen. Nykypäivän yhtiöityneet liigajoukkueet yrittävät olla taloudellisesti menestyneitä, mutta myös pärjätä urheilullisesti. Jääkiekko on ylivoimaisesti Suomen seuratuin urheilulaji. Tästä huolimatta SM-liigan joukkueiden taloudellinen menestys on ollut laihaa, vaikka suunta on ollut viime aikoina parempaan päin. (Kauppalehti 2010). Perinteisen käsityksen mukaan yrityksen tärkein tarkoitus on

tuottaa voittoa omistajilleen. SM-liigajoukkueen omistajatahona on usein urheiluseura, joka on perustettu edistämään lajia ja tukemaan harrastusta. Myös HC Ässät Pori Oy:n enemmistöomistajana on Porin Ässät ry. Täten SM-liigajoukkueen tärkein vaatimus ei ehkä olekaan taloudellinen menestys, vaan toiminnassa taloudellisesti merkittävintä on, että saadaan kulut maksettua. Perinteisesti SM-liigan jääkiekkjoukkueen ensisijainen pyrkimys on urheilullinen menestys, vaikka taloudellinen menestys on toki toiminnan edellytys. Se, onko voimakas kaupallistuminen ja tehokas organisointi lajille hyväksi, riippuu näkökulmasta. Taloudellinen menestyminen luo hyvät puitteet harrastamiselle. Toisaalta liiallinen talouteen keskittyminen saattaa viedä nuorilta pelaamisen ilon. Asposalon ym. (2001, 102-104) tekemien haastattelujen mukaan jääkiekon kaupallistumisen myötä tulleet ylisuuret jäähallit latistavat tunnelmaa. Myös SM-liigan runkosarjan suuri ottelumäärä karsii katsojia.

Yritysten edustajien ”Sana on vapaa” -osiossa moitittiin jäähallin kuntoa muutamassa vastauksessa. Myös parannusehdotuksia annettiin koskien jäähallia.

Jäähalli on hirveä ja penkit istumakatsomossa rikki, joten naisena joka ei ole hirveän paljon kiinnostunut jääkiekosta, en ole valmis maksamaan paljoakaan lipusta.

Hallilla huomioitavaa katsojaryhmitys: eri katsojaryhmät samaan paikkaan ja palvelut niille lähelle: lapsiperheet (turvallinen paikka, helppo kulku, karkki, hattara, jätskit, nakit), eläkeläiset (helppo kulku & kaffetupa), "remuajat" (pubi), jne.

On varmasti totta, että harrastuspaikan kunto vaikuttaa harrastusintoon, oli sitten kyse aktiivisesta urheilijasta tai katsojasta. On myös suuri joukko katsojia joiden sitoutuminen joukkueeseen on ohutta. He kokevat ottelutapahtuman kulutustuotteena. (Giulianotti, 2002, 30–32). Mikäli olosuhteet jäähallissa eivät ole kunnossa, tämän ryhmän edustajat eivät ole halukkaita maksamaan pääsylipusta. Täten yhtenä tulevaisuuden haasteena on jäähallin saattaminen nykyajan vaatimukset täyttävään kuntoon. Tätä seikkaa saattaa vaikeuttaa jäähallin omistajan ja pääkäyttäjän osittain eroavat intressit.

Yritysten edustajien vastauksista käy ilmi, että Porin Ässät tuo lisäarvoa monelle yritykselle. Toki Ässät oli myös enemmän tai vähemmän merkityksetön usealle vastaajalle. Kuitenkin noin 29 % vastaajista oli vähintään jokseenkin samaa mieltä, että Porin Ässien toiminnan päättyminen olisi vahingollista heidän yrityksensä toiminnalle. Vastauksissa todettiin myös Porin Ässien kotihallin, Isomäen jäähallin, heikon kunnan verottavan katsojamääriä. Hallin nykyaikaistaminen onkin varmasti yksi tulevaisuuden haasteista.

4.6 Identiteettivaikutukset

Kuten tämän luvun edellisistä kappaleista voidaan päätellä, Porin Ässät nauttii selkeää arvostusta porilaisten keskuudessa. Porin Ässien arvostuksen taustalla on varmasti monta tekijää. Johan Huizingan (1984, 9-21) klassikkoteoksessa *Leikkivä ihminen* mukaan leikki on olennainen osa ihmisen toimintaa ja se kuvaa ihmisen luonnetta hyvin. Se on vapaata arjen ulkopuolella olevaa tekemistä, eikä peruselintoimintojen kannalta pakollista. Se kuitenkin rikastuttaa elämää huomattavasti ja luo sosiaalisia suhteita. Leikistä voidaan puhua jopa kulttuureita rakentavana tekijänä ja kulttuuri-ilmiönä. Jääkiekko-ottelun seuraaminen täyttää Huizingan tarkoittaman leikin määritelmän. Kovin monelle katsojalle ei ottelun lopputuloksella pitäisi olla suurtakaan merkitystä. Kuitenkin ottelusta toiseen vankka joukko saapuu paikalle seuraamaan heille tärkeää totista jännitysnäytelmää. Asposalon, Kuosmasen, Rantasen ja Takalan (2001, 96–107) mukaan karussa pohjolassa kaivataan karnevalistisia irtiottoja arjen harmaudesta. Jääkiekko-ottelu on hyvä esimerkki tällaisesta tapahtumasta. Ottelu jo sinällään herättää voimakkaita tunteita osassa katsojia, ja niitä pyritään vielä stimuloimaan karnevalistisilla valoeefekteillä ja hurmosta herättävällä musiikilla. Nykyajan kontrolloidussa maailmassa urheilu luo turvallisen kanavan aggressioiden purkamiselle. Katsomossa on turvallista seestyneemmänkin ihmisen riehaantua. Tätä ajatusta tukee myös Asposalon ym. (2001, 96–107) TuTon ja TPS:n peleistä kokoama havainnointi- ja haastatteluaineisto. Moni katsoja valmistautuu peliin tuomalla mukanaan erilaisia räikkiä ja pillejä. Katsojat tietävät peliä seuraamaan tullessaan, että tietynlaiset tunneilmaisut ovat sallittuja. Monille tärkeäksi kokemukseksi jääkiekkopelissä muodostunee myös ryhmään samaistuminen. Tätä voidaan pitää myös yhtenä voimakkaan tunneperäisen käyttäytymisen lähteenä.

Sitoutumisen aste suosikkijoukkueeseen luonnollisesti vaihtelee huomattavasti. Perinteisten kannattajien rinnalle, Giulianottin (2002, 30–32) mukaan, nyky-yhteiskuntaan on muodostunut ryhmä ihmisiä, joiden sitoutuminen joukkueeseen on ohutta ja he kokevat ottelutapahtuman kulutustuotteena. Heille on periaatteessa sama saavatko he vapaa-ajan elämyksiä käymällä jazz-konsertissa vai jääkiekkopelissä. Tällainen urheilukuluttaja on Giulianottin mukaan flanööri (ransk. *flâneur*). Flanööri ei myöskään identifioitu asuinpaikkansa tai paikallisen urheiluseuraan, vaan hän pikemminkin tuntee olevansa yksilö, joka ei halua sulautua joukkoon. Toki Giulianotti tunnistaa myös perinteisen kannattajan, jonka sitoutuminen ja samaistuminen paikallisjoukkueeseen on vahvaa.

Ruonavaaran (2001, 18–20) mukaan jääkiekko saattaa olla tärkeä identiteetin luoja varsinkin silloin, kun identiteettikäsitys on problemaattinen. Hän viittaa Suomen vuoden 1995 jääkiekon maailmanmestaruuteen. Suomi oli ollut laman kourissa ja liittyminen EU:iin oli osaltaan heikentänyt joidenkin suomalaisten kansallisidentiteettiä. Tällaisena

hetkenä identiteetin vahvistaminen on tärkeää. Sitä varmastikin tapahtui 1995 maailmanmestaruutta juhliessa. Saman vaikutuksen voi tuoda tietysti muukin ilmiö kuin jääkiekko. Tästä mainittakoon esimerkkinä Lordin euroviisuvoitto vuonna 2006, joka aiheutti vastaavanlaiset voitonjuhlat Helsingin kauppatorilla, tosin ei yhtä spontaanisti.

Identiteetin vahvistuminen voi tapahtua myös paikallisesti. Porin Ässien urheilullinen menestys vuonna 2006 nosti varmasti monen kotiseutuitsetuntoa. Ajankohtainen kakkonen raportoi porilaisen jääkiekkohuuman keskeltä, että Ässien menestys ”voi suoristaa koko kaupungin ryhdin” (Yle 2010b).

Ruonavaara (2001, 21–31) määrittää yksilöllisen identiteetin olevan paljolti sitä, miten yksilö tuntee eroavansa muista, kun taas sosiaalinen identiteetti pohjautuu samanlaisuuden kokemiseen. Sosiaalinen ryhmä saattaa muodostua vaikka jonkin työpaikan työntekijöistä, keskiolutbaarin kanta-asiakkaista tai urheiluseuran kannattajista. Paikallisidentiteetti on sosiaalista identiteettiä, joka liittyy henkilön asuinalueeseen tai työssäkäyntialueeseen. Asukkaat identifioituvat eri tavoin asuinalueeseensa esimerkiksi kaupungin jokisuiston kautta tai paikallisen urheiluseuran kautta – ei ole kaikkien samoin tuntemaa Poria, vaan kaupungin asukkaat samaistuvat siihen eri tavoin.

Stone (1981, 241–242) on tutkinut urheiluseuran kannattamisen merkitystä sosiaaliseen identifioitumiseen jo 60-luvulla. Asukas joka kannattaa paikallista urheiluseuraa, tuntee kuuluvansa voimakkaammin paikallisyhteisöön kuin asukas, jonka kannatuksen aste on pienempi, tai asukas joka ei ole lainkaan kiinnostunut urheilusta. Tutkimuksessa myös havaittiin, että henkilö, jolla ei ole vahvaa sosiaalista verkkoa identifioituu vahvemmin urheiluseuran kautta paikalliseen yhteisöön kuin henkilö, jonka ystäväpiiri on laaja. Näin esimerkiksi kaupunkiin muuttava saattaa löytää helpon samaistumiskanavan paikallisyhteisöön urheiluseuran kautta. (Karp, Stone & Yoels, 1991, 205). Paikallisyhteisöön kuulumisen tunnetta saattavat pienissä kaupungeissa heikentää erilaiset muutokset. Perinteinen savupiipputeollisuus, joka on ollut merkittävä työnantaja kaupungissa, saattaa loistaa poisolollaan ja asukkaat tuntevat itsensä juurettomiksi. Tällöin jo lapsuudessa koetut muistot ja asiat, jotka vahvistavat asukkaan yhteenkuuluvuuden tunnetta yhteisöön ovat tärkeitä. Tällaisia asioita voivat olla vaikkapa rakennukset, puistot ja urheiluseurat. (Gruneau & Whitson 1993, 202–203). Urheiluseurat voidaan nähdä jopa pysyvämpinä instituutioina kuin perinteiset keskeiset instituutiot kuten työ ja perhe. Nopeasti muuttuvassa maailmassa oman seuran värit ja yhteisöllisyys saattavat edustaa kannattajalleen pysyvyyttä erilaisten sosiaalisten ryhmien joukossa ja erilaisissa elämäntilanteissa. (Godenhjelm 1999, 48). Urheilujoukkueeseen voi myös samaistua vaikka ei asuisi paikkakunnalla. Esimerkiksi F.C. Barcelona -joukkueella on Suomessa innokkaita kannattajia, jotka eivät ole koskaan käyneet Barcelonassa. (F.C. Barcelona Fan Club Finland ry). Tätä edesauttavat

suosittujen urheilulajien yhä kasvavat seurantamahdollisuudet median kautta (Godenhjelm 1999, 43).

Liebkindin (1988, 28) mukaan ihminen voi kohottaa itsetuntoaan oman identiteetin kuten myös sosiaalisen identiteetin kautta. Tämän sosiaalisen identiteetin teorian mukaan ryhmän arvon nouseminen nostaa myös omaa itsetuntoa. Samaistumisen kautta katsoja myötäelää suosikkijoukkueensa onnistumiset ja epäonnistumiset. Voittojen myötä yksittäisen katsojan itsetunto voi kohota – ja tappioiden myötä heiketä. Ruonavaaran (2001, 30) mukaan paikallisen joukkueen epäonnistuminen ei kuitenkaan heikennä paikallisidentiteettiä, koska tietyn joukkueen kannattamiseen liittyvistä syistä tärkeimpänä ei ole joukkueen aiempi menestys.

4.7 Muut vaikutukset

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin ensisijaisesti Porin Ässien yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Tämän tutkimuksen rajauksen ulkopuolelle jää paljon asioita, joihin Porin Ässät vaikuttaa positiivisesti. Eräs keskeisimmistä on Ässien Porille tuoma imagohyöty. Saadakseen vastaavan määrän tunnettavuutta valtakunnallisella tasolla esimerkiksi oman mainoskampanjan avulla Porin kaupunki joutuisi tekemään merkittävän investoinnin. Toki kaupunki tukee taloudellisesti Porin Ässiä esimerkiksi ylläpitämällä ja vuokraamalla Isomäen jäähallia seuralle ja antamalla tukea junioritoimintaan.

Nuorena opituilla liikuntatottumuksilla on useimmiten tapana säilyä kasvettaessa aikuiseksi. Monipuoliset perustaidot ja lajitaidot tekevät liikunnan harrastamisen aikuisiällä helpommaksi. Liikunnan tulisi olla mielekästä, jotta sen harrastaminen jatkuisi läpi elämän. Nuorena liikuntaa harrastaneen on todettu olevan aikuisena terveempi kuin liikuntaa harrastamattoman. (Tammelin & Telama 2008, 52–53). Nuoren liikuntaharrastuksien vaikutus aikuisikään tai edellä mainitut imagovaikutukset olisivat kokonaan oman tutkimuksensa vaativia aiheita.

5 YHTEENVETO

Tämä tutkimus tarkasteli Porin Ässien taloudellista ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Taloudellisista vaikutuksista pyrittiin selvittämään suorien vaikutusten lisäksi epäsuorat ja kerrannaisvaikutukset. Jääkiekko on Suomen suosituin urheilulaji, joka koskettaa viikoittain tuhansia ihmisiä. Lisäksi SM-liigajoukkueiden toiminnasta aiheutuvat kysyntä- ja työllisyysvaikutukset ovat huomattavia. Tutkimuksessa yhteiskunnallista merkitystä tarkasteltiin opettajien, kaupunginvaltuutettujen ja paikallisten yritysten edustajien näkökulmasta. Jääkiekkoseura tarjoaa monelle nuorelle heidän kaipaamansa sosiaalisen ryhmän. Myös aikuisväestöön kuuluvat saattavat löytää sosiaalisen samaistumiskohteen jääkiekon yhteydestä.

Taloudelliset vaikutukset syntyvät alueelle kohdistuvasta alkuperäisestä kysyntäimpulssista ja siitä, miten alkuperäinen kysyntä kasvaa kerrannaisvaikutusten johdosta. Lisääntyvää kysyntää tyydyttääkseen paikallisyrietykset ostavat tuotantopanoksia muilta yrityksiltä ja nämä taas ostavat tuotantopanoksia tuotantoportaan alemmilta yrityksiltä. Näin kysynnän kokonaisvaikutus on suurempi kuin alkuperäinen kysyntäimpulssi. Lisäksi tutkimuksessa huomioidaan johdetut työllisyysvaikutukset, jotka syntyvät, kun lisääntyneen kysynnän johdosta työpaikkojen määrä ja palkkatulot kasvavat. Palkkatuloja kulutettaessa syntyy taas kansantalouteen lisäkysyntää ja tämä tuo lisää työpaikkoja ja niin edelleen. Suorat vaikutukset, kerrannaisvaikutukset eli välilliset vaikutukset ja johdetut työllisyysvaikutukset muodostavat kokonaistuotantovaikutukset.

Tässä tutkielmassa kokonaistuotantovaikutusten hahmottamisessa hyödynnettiin aiempia tutkimuksia. Koko Suomea koskevan Porin Ässien generoiman tuotantovaikutuksen arvioitiin olevan tarkastelukaudella 1.5.2008–30.4.2009 noin 6,9 miljoonaa euroa johdetut työllisyysvaikutukset mukaan lukien. Tästä summasta noin 67 % jäi Satakunnan alueelle ja maakuntakohtaisista vaikutuksista noin 80 % kohdistui Porin seudulle. Edellä esitetyn pohjalta voidaan todeta Porin Ässiin panostetun euron kasvavan kerroinvaikutusten johdosta kahdeksi euroksi kun tarkastellaan koko maahan kohdistuvaa tuotantovaikutusta. Mikäli tarkastelualue rajataan Porin seutuun, supistuu tuotantovaikutus tuontivuodoista johtuen noin 1,1 euroksi. Taloudellisista vaikutuksista mainittakoon vielä huomattavat verotulot ja säästyneet työttömyyskorvaukset. Pelkästään Porin Ässät työllisti suoraan kokoaikaisesti 54 ja osa-aikaisesti 76 henkilöä. Näin kokonaisvahvuudeksi muodostui 130 henkilöä. Verotuloja voidaan arvioida syntyneen Porin Ässien maksamista palkoista lähes 600 000 euroa. Suorien työllisyysvaikutusten lisäksi hyvin tärkeitä ovat myös johdetut työllisyysvaikutukset, jotka synnyttävät lisätyöpaikkoja ja kasvattavat verotuloja.

Porin Ässien yhteiskunnallisia vaikutuksia tutkittiin suorittamalla kolme kyselyä, jotka lähetettiin sähköpostitse noin 1600 taholle, joista 470 vastasi. Yksi kyselyistä

lähetettiin Porin peruskoulujen opettajille, yksi porilaisille yrityksille ja yksi Porin kaupunginvaltuutetuille. Joka ryhmälle oli laadittu oma kyselynsä. Peruskoulujen opettajien kyselyn painopiste oli selvittää, miten Porin Ässien juniorityö vaikuttaa lapsiin ja nuoriin. Yrityksille suunnatussa kyselyssä kartoitettiin Ässien vaikutusta porilaisiin yrityksiin. Kaupunginvaltuutettujen kyselyssä pyrittiin selvittämään, miten Porin Ässät vaikuttaa kaupunkilaiseen. Kaikki kolme kyselyä pitivät sisällään sekä yhteisiä kysymyksiä että kullekin kohderyhmälle erikseen suunnattuja kysymyksiä.

Yhteisten kysymysten osiossa kartoitettiin muun muassa erilaisten organisaatioiden merkitystä. Kysyttäessä mielipiteitä porilaisten tapahtumien tai organisaatioiden tärkeydestä ryhmien vastaukset olivat samansuuntaisia. Yliopistokeskus ja Pori Jazz koettiin tärkeimmiksi. Porin Ässät nousi jokaisessa ryhmässä tärkeimmäksi urheiluorganisaatioksi.

Porin Ässien tärkeyden syitä on monia, kuten arjesta irtautumisen tarve ja sosiaalisen identiteetin rakentaminen. Karussa pohjolassa kaivataan karnevalistisia irtiotoja arjen harmaudesta. Jääkiekko-ottelu jo sinällään herättää voimakkaita tunteita osassa suomalaisia ja niitä pyritään vielä stimuloimaan valoeefekteillä ja musiikilla. Lisäksi nykyajan kontrolloidussa maailmassa jääkiekko luo turvallisen kanavan aggressioiden purkamiselle sekä kaukalossa että katsomossa.

Paikallinen urheiluseura nähdään myös tärkeänä paikallisidentiteetin vahvistajana. Asukas joka kannattaa aktiivisesti paikkakunnan urheiluseuraa, saattaa sen kautta saada voimakkaamman kokemuksen paikallisyhteisöön kiinnittymisestä kuin asukas, jonka kiinnostus urheiluseuraa kohtaan on vähäisempi. Teoriaa paikallisidentiteetin vahvistumisesta tuki myös tämän tutkimuksen kyselyssä yritysten edustajille ja kaupunginvaltuutetuille esitetty väittämä *Porin Ässät on tärkeä osa porilaisuutta*. Vastaajista selvä enemmistö oli väittämän kanssa samaa mieltä. Nopeasti muuttuvassa maailmassa oman seuran yhteisöllisyys saattaa edustaa kannattajalleen pysyvyyttä jopa sukupolvesta toiseen.

Innokkaimmille jääkiekon seuraajille suosikkijoukkue on tärkeä samaistumisen kohde, ja sen kannattajaryhmään kuuluminen on merkittävä osa sosiaalista identiteettiä. Sosiaalisen identiteetin teorian mukaan ryhmän arvon nouseminen saattaa kohottaa myös omaa itsetuntoa. Paikallisen joukkueen epäonnistuminen ei kuitenkaan heikennä paikallisidentiteettiä, koska tietyn joukkueen kannattamiseen liittyvistä syistä tärkein ei ole joukkueen aiempi menestys.

Kyselyssä tiedusteltiin kaupunginvaltuutetuilta ja yritysten edustajilta avoimella kysymyksellä seuraavasti: *Kun sanon ulkopaikkakuntalaiselle olevani Porista, minkä Poriin liittyvän seikan, organisaation tai tapahtuman hän todennäköisimmin tunnistaa?* Molempien ryhmien vastauksista erottui selvä kärkikolmikko Pori Jazz, Yyteri ja Porin Ässät. Tämän tutkimuksen vastauksista käy ilmi laajalti, että vastaajien käsitysten mukaan Porin Ässät tuo Poria muun Suomen tietoisuuteen. Yhtenä myötävaikuttajana

tälle voitaneen pitää sitä, että Porin Ässien näkyminen SM-liigajoukkueena mediassa on huomattavaa. On ilmeistä, että tämä medianäkyvyys kohentaa myös Porin imagoa.

Porin peruskoulujen opettajille suunnattiin kysely, jonka tarkoituksena oli selvittää, miten Porin Ässät vaikuttaa lapsiin ja nuoriin. Opettajien käsitykset vaihtelivat jonkin verran. Vahvan tuen sai väittämä *juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren fyysistä kuntoa*. Kysymykseen, minkä organisaation tai tapahtuman toiminnan päättyminen olisi heidän mielestään oppilaiden kannalta vahingollisinta, opettajat nostivat vahingollisimmaksi Yliopistokeskuksen lakkauttamisen. Urheiluorganisaatioista tärkeimpänä Porin Ässien kuvitteellinen lopettaminen koettiin myös hyvin vahingolliseksi.

Kyselyn ”sana on vapaa” -osiossa opettajat kokivat harjoitusten ajoittumisen liian varhaiseen tai myöhäiseen vuorokaudenaikaan vahingolliseksi lapsille ja nuorille, sekä opiskelua häiritseväksi. Tähän ongelmaan on tulossa helpotusta, kun uusi harjoitushalli valmistuu lisäten vaihtoehtoja harjoitusaikoihin. Osaan Porin Ässissä pelaavista junioreista opettajat liittivät käyttäytymistä, jonka he tulkitsivat häiriökäyttäytymiseksi. Tutkijoiden mukaan myös urheiluharrastusta voidaan pitää leikinä ja lapsella on usein tarve jäljitellä jotakin idolia esittäen ylevämpää kuin todellisuudessa on. Toisinaan tämä jäljittely saattaa saada liian voimakkaita piirteitä.

Yritysten edustajille suunnatun kyselyn vastauksissa jo yllä mainittujen asioiden lisäksi tuotiin esille muun muassa jäähallin parannustarve. Osa vastaajista koki hallin huonon kunnan mahdollisesti vähentävän katsojamääriä. Noin viidennes kyselyyn vastanneista yritysten edustajista koki Porin Ässien toiminnan vaikuttavan myönteisesti uusien työntekijöiden valitessa asuinpaikkaa. Edelleen noin 29 % yritysten edustajista oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että Ässien toiminnan päättyminen olisi vahingollista heidän yrityksensä toiminnalle.

Kaupunginvaltuutetuille suunnatut kysymykset vahvistivat jo aiemmin esille tullutta teemaa, jonka mukaan Porin Ässät on porilaisille tärkeä identiteetin luoja ja paikallisen yhteenkuuluvuuden tunteen rakentaja. Lisäksi vastaukset tukivat ajatusta, että Porin Ässät on tärkeä organisaatio lapsille ja nuorille.

LÄHDELUETTELO

KIRJALLISUUSLÄHTEET

- Aalto Kirsi-Marja (2001) Jääkiekko on kaupungeille imago- ja viihtyvyystekijä. *Kuntapuntari*. 2001:3, 57-59.
- Ahlstedt, Leo – Jahnukainen, Iiro – Vartola, Juha (1974) *Organisaatio ohjauksjärjestelmänä julkisessa hallinnossa*. Weilin + Göös: Helsinki.
- Allan, Grant – Dunlop, Stewart – Swales, Kim (2007) The Economic Impact of Regular Season Sporting Competitions: The Glasgow Old Firm Football Spectators as Sports Tourists. *Journal of Sport & Tourism*, Vol. 12. No. 2, 63-97.
- Anttila, Anu-Hanna – Ruonavaara, Hannu (2001) *Jääkiekkoilta Turussa : tutkielmia kiekkoyleisöstä*. Sosiologian tutkimuksia A24, Turun yliopiston sosiologian laitos: Turku.
- Armstrong, Harvey – Taylor, Jim (2000) *Regional Economics and Policy*. Blackwell Publishing: Malden.
- Asposalo, Lari – Kuosmanen, Johanna – Rantanen, Elina – Takala, Kerttu (2001) ”Se on kakkonen nuija!”. Teoksessa: *Jääkiekkoilta Turussa –tutkielmia kiekkoyleisöstä*. Toim. Anttila, Anu-Hanna – Ruonavaara, Hannu, 78-108. Sosiologian tutkimuksia A24, Turun yliopiston sosiologian laitos: Turku.
- Cohen, David (1987) *The development of play*. Croom Helm: London.
- Eriksson, Päivi – Koistinen, Katri (2005) *Monenlainen tapaustutkimus*. Julkaisuja 4:2005. Kuluttajatutkimuskeskus: Helsinki.
- Eskola, Jari – Suoranta, Juha (2008) *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Vastapaino: Tampere.
- Freeman, R. Edward (1984) *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Cambridge University Press: Cambridge.
- Friedman, Andrew L. – Miles, Samantha (2006) *Stakeholder: Theory and Practice*. Oxford University Press: Oxford.
- Giulianotti, Richard (2002) Supporters, Followers, Fans, and Flaneurs : A Taxonomy of Spectator Identities in Football. *Journal of Sport and Social Issues*, Vol 26, No. 1, 25-46.
- Godenhjelm, Petri (1999) Hulluna urheiluun -fanin samaistuminen suosikkijoukkueeseen ja suosikkipeelaajaan. *Hyvinvointikatsaus*. 1999:2, 42-49.

- Gratton, Chris – Taylor, Peter (2000) *Economics of Sport and Recreation*. E & FN Spon: London.
- Gruneau, Richard – Whitson, David (1993) *Hockey night in Canada: sport, identities, and cultural politics*. Garamond Press: Toronto.
- Grönfors, Martti (1982) *Kvalitatiiviset kenttätömenetelmät*. WSOY: Juva.
- Heinonen, Jarna – Miettälä, Asko – Oikarinen, Elias – Sinervo, Petteri (2001) *Ydinvoimalaitoshankkeen taloudelliset vaikutukset – aluetalouden näkökulma*. Yritystoiminnan tutkimus- ja koulutuskeskus B 1/2001, Turun kauppakorkeakoulu: Turku.
- Huizinga, Johan (1984) *Leikkivä ihminen*. WSOY: Porvoo.
- Humphreys, Brad R. (2006) The economic impact of sporting facilities. Teoksessa: *Handbook on the Economics of Sport*, toim. Andreff, Wladimir – Szymanski, Stefan, 214-218. Edward Elger Publishing Ltd: Gheltenham.
- Karp, David A. – Stone, Gregory P. – Yoels, William C. (1991) *Being urban A Sociology of City Life*. Toinen painos. Praeger: New York.
- Karppinen, Ari – Oikarinen, Elias (2008) *Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikön rakentamisen taloudelliset vaikutukset*. Julkaisusarja A - Turun kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö nro A 25 / 2008: Pori.
- Kulovaara, Henrik (2007) *Turun Palloseuran jääkiekkoliiketoiminnan aluetaloudelliset vaikutukset*. Pro gradu -tutkielma. Turun kauppakorkeakoulu: Turku.
- Laakso, Seppo – Kilpeläinen, Päivi – Kostiainen, Eeva – Susiluoto, Ilkka (2006) Kisojen aluetaloudelliset vaikutukset. Teoksessa: *Urheilu, maine ja raha. Tutkimuksia vuoden 2005 yleisurheilun MM-kisoista*, toim. Nylund, Mats – Laakso, Seppo – Ojajärvi, Sanna, 73-97. Gaudeamus: Helsinki.
- Lauri, Arto – Saajo, Veli-Pekka (1995) *Turvevoimalan aluetaloudelliset vaikutukset - Tapaustutkimus Rovaniemen kaupungin uudesta turvevoimalaitoksesta*. Lapin yliopiston taloustieteellisiä julkaisuja. B. Tutkimusraportteja ja selvityksiä 4, Lapin yliopisto: Rovaniemi.
- Liebkind, Karmela (1988) *Me ja muukalaiset -Ryhmäraajat ihmisten suhteissa*. Gaudeamus: Helsinki.
- Majasaari, Matti (1994) *Pitkä laukaus*. Satakunnan Kirjateollisuus Oy: Pori.
- Maslow, Abraham H. (1954) *Motivation and Personality*. HARPER & ROW: New York.
- Mc Pherson, Barry D. (1981) Socialization into and through sport involvement. Teoksessa: *Handbook of social science of sport*. Toim. Lüschen, Günther R. F. – Sage, George H. 246-273. Stipes Publishing Company: Illinois.
- Nixon, Howard L. (2008) *Sport in a Changing World*. Paradigm Publishers: Boulder.

- Nylund, Mats – Laakso, Seppo – Ojajärvi, Sanna (Toim.) (2005) *Urheilu, maine ja raha. Tutkimuksia vuoden 2005 yleisurheilun MM-kisoista*. Gaudeamus: Helsinki.
- Porin kaupungin tilinpäätös- ja toimintakeromus 2009* (2010). Porin kaupungin painatuskeskus: Pori.
- Porin yliopistokeskuksen toimintakertomus 2009* (2010). Porin yliopistokeskus: Pori.
- Raento, Pauliina – Husso, Kai (1998) Palkintona ”Satakunnan herruus” -Jääkiekko, identiteetti ja paikan henki Porissa ja Raumalla. *Alue ja Ympäristö* 27:2.
- Ruonavaara, Hannu (2001) Jääkiekko ja paikallinen identiteetti –Teoreettisia lähtökohtia ja empiirisiä havaintoja. Teoksessa: *Jääkiekkoilta Turussa – tutkielmia kiekkoyleisöstä*. Toim. Anttila, Anu-Hanna – Ruonavaara, Hannu, 16-41. Sosiologian tutkimuksia A24, Turun yliopiston sosiologian laitos: Turku.
- Sandy; Robert – Sloane, Peter J. – Rosentraub, Mark S. (2004) *The Economic of Sport. An International Perspective*. Palgrave Macmillan: Hampshire and New York.
- Stone, Gregory P. (1981) Sport as a community representation. Teoksessa: *Handbook of social science of sport*. Toim. Lüschen, Günther R. F. – Sage, George H. 214-245. Stipes Publishing Company: Illinois.
- Tammelin, Tuija – Telama, Risto (2008) Tuleeko liikkuvasta ja terveestä koululaisesta liikkuva ja terve aikuinen. Teoksessa: *Fyysisen aktiivisuuden suositus kouluikäisille 7–18-vuotiaille*. Toim. Tammelin, Tuija – Karvinen, Jukka. 51-54. Opetusministeriö ja Nuori Suomi ry: Helsinki
- Tamminen, Juhani (2009) The Juttu. *IS Veikkaaja* 38: 82.
- Tasekirja HC Ässät Pori Oy 1.5.2008-30.4.2009* (2009).
- Tasekirja Porin Ässät ry 1.5.2008-30.4.2009* (2009).
- Tohmo, Timo (2002) *Kulttuuri ja aluetalous - vaikutukset ja käyttäjien kokema hyöty*. Jyväskylän yliopisto. Taloustieteiden tiedekunta. Julkaisuja. Nro 131/2002.
- Turkka, Ilkka – Turkka Ville (2008) *Icehearts : Joukkue kasvun tukena*. PS-kustannus: Jyväskylä.

INTERNET-LÄHTEET

- F.C. Barcelona Fan Club Finland ry. <<http://fcbarcelona.yhdistys.info/>>, haettu 30.9.2010.
- Festarit.org. Festariraportit. <<http://www.festarit.org/raportit/179>>, haettu 4.6.2010.
- Fonecta Oy. Finder yritystieto. <<http://www.finder.fi/Jarjestot,%20yhdistykset%20ja%20saatiot/Jaakiekon%20SM-liiga/HELSINKI/taloustiedot/202099>>, haettu 2.11.2010.
- HC Ässät Pori Oy. <http://www.assat.fi/page.php?id=19&category_id=0&article_id=179&hl=>, haettu 6.4.2010.
- IIHF International Ice Hockey Federation. <<http://www.iihf.com/iihf-home/countries/finland.html>>, haettu 25.11.2009.
- Kauppalehti (2010) SM-liiga taittoi tappioputken. < <http://www.kauppalehti.fi/5/i/talous/uutiset/etusivu/uutinen.jsp?oid=20101037829> >, haettu 7.11.2010.
- MTV3. Urheilu. Arkisto. <<http://www.mtv3.fi/urheilu/arkisto.shtml/arkistot/jaakiekko/2005/04/711164>>, haettu 5.11.2010.
- Nuori Suomi <<http://www.nuorisuomi.fi/sinettikriteerit>>, Haettu 20.7.2010.
- Patajunnuaareena Oy < <http://www.patajunnuaareena.fi/artikkeli.asp?artikkeliid=12>>, haettu 27.7.2010.
- Pori Jazz. <<http://www.porijazz.fi/fi/yrityksille/kaevijaaprofiili>>, haettu 6.7.2010.
- Satakanta. <<http://www.satakanta.fi/index.asp?s=2>>, haettu 28.9.2010.
- Satakunnan maakuntaportaali. Satakunta. <<http://www.satakunta.fi/site.aspx?taso=0&id=40>>, haettu 2.22.2010.
- SM-liiga Oy (2010a). Arkisto. Uutiset. < <http://www.sm-liiga.fi/arkisto/uutiset/2-018-822-x-kiitos.html>>, haettu 5.11.2010.
- SM-liiga Oy (2010b). Tilastot.(2010 <<http://www.sm-liiga.fi/joukkueet/assat.html>>, haettu 29.5.2010.
- SM-liiga Oy (2010c). Tilastot. <http://www.sm-liiga.fi/tilastot/kokonaan.html?s=08-09&b=rs&l=j_yleiso>, haettu 6.7.2010.
- Suomen Jääkiekoliitto Ry <<http://www.finhockey.fi/info/>>, haettu 25.11.2009.
- Suomen Yrittäjät. Tutkimustoiminta. <<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/suomenyrittajat/tutkimustoiminta/yritystulot-ja-verot-2010/>>, haettu 4.11.2010.
- Turun Yliopisto (2010). Tilinpäätös 2009. < http://www.ty.fi/faktat/suunnittelu/asiakirjat/tilinpaatos_2009.pdf>, Haettu 26.9.2010.

- Tilastokeskus. (2010a). Alueellinen panos-tuotostutkimus 2002 on valmistunut. <http://www.tilastokeskus.fi/til/apt/2002/apt_2002_2006-10-04_tie_001.html>, haettu 5.1.2010.
- Tilastokeskus (2010b). Kuntien perustietojen vertailu. <<http://pxweb2.stat.fi/Dialog/varval.asp?ma=Kuntaportaali&ti=&path=../Database/Kuntien%20perustiedot/Kuntien%20perustiedot/&lang=3&multilang=fi>>, haettu 7.10.2010.
- Tilastokeskus (2010c). Kotitalouksien käytettävissä olevan rahan mediaani seutukunnittain. <http://www.tilastokeskus.fi/til/tjkt/2005/tjkt_2005_2006-12-15_tau_004.html>, haettu 7.10.2010.
- Tilastokeskus (2010d). Asuntojen hinnat. <http://pxweb2.stat.fi/Database/StatFin/Asu/ashi/ashi_fi.asp>, haettu 2.11.2010.
- Tilastokeskus (2010e). Alueellinen panos-tuotos taulukko. <http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/kan/apt/apt_fi.asp>, haettu 7.10.2010.
- Tilastokeskus (2010f). Käsitteet ja määritelmät. <http://www.stat.fi/meta/kas/ekvivalentti_tu.html>, haettu 7.10.2010.
- Tilastokeskus (2010g) Bruttokansantuote laski rajusti vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä. <http://www.stat.fi/til/vtp/2008/vtp_2008_2009-02-27_kat_001_fi.html>, haettu 4.11.2010.
- Yle. (2010a) Leijonat palaavat Suomeen. <<http://yle.fi/elavaarkisto/?s=s&g=3&ag=81&t=51&a=260>>, haettu 5.11.2010.
- Yle. (2010b) Finnkino siirtyy digiaikaan Porissa. <http://yle.fi/alueet/satakunta/2009/11/finnkino_siirtyy_digiaikaan_porissa_1161679.html>, haettu 29.5.2010.
- Yle. (2010c) Ässien menestys sekoitti Porin. <<http://yle.fi/a2/juttu.php?tunnus=2655>>, haettu 25.8.2010.

HENKILÖKOHTAISET TIEDONANNOT

Hautamäki, Sami, Myyntipäällikkö, HC Ässät Pori Oy. Sähköpostiviesti 5.10.2009.

Lahti, Petteri, Yhteyspäällikkö, Porin Ässät ry. Sähköpostiviesti 7.12.2010.

Mäkitalo, Katri, Toimistopäällikkö, HC Ässät Pori Oy. Sähköpostiviesti 15.11.2010.

Toivonen, Timo E, Projektitutkija, Turun kauppakorkeakoulu. Sähköpostiviesti
3.11.2010.

LIITE 1 KYSELY YHTEISKUNNALLISISTA VAIKUTUKSISTA OPETTAJILLE

TURUN KAUPPAKORKEAKOULU
Turku School of Economics
POHJEN YKSIKKÖ

Sukupuoli
 Mies Nainen

Syntymävuoteni on
92 <

Opetusvuosieni määrä
alle 1

Kotikuntani on:

Missä koulussa opetat?

Mitä vuosiluokkaa tai luokkia opetat?

Oletko aineenopettaja?
 Ei Kyllä -> mikä aine?

Oletko luokanopettaja?
 Ei Kyllä -> mikä luokka?

[Seuraava ->](#)

Sivu 1 / 5

Seuraava kysymys koskee vain porilaisia. Mikäli et ole porilainen, jätä kysymys väliin.

Minulle on tärkeää, että meillä on Porissa seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Beachfutis	☐	☐	☐	☐	☐
Finnkinon elokuvateatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Musan Salama	☐	☐	☐	☐	☐
Party Camp (RMJ, juhannusfestivaalit)	☐	☐	☐	☐	☐
Pesäkarhut	☐	☐	☐	☐	☐
Pori Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Palloilijat	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Assät	☐	☐	☐	☐	☐
Rakastajat-teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Sonisphere-metallimusiikkifestivaali	☐	☐	☐	☐	☐
Yliopistokeskus	☐	☐	☐	☐	☐

Mielestäni oppilaitteni kannalta olisi vahingollista mikäli seuraavan organisaation tai tapahtuman toiminta päättyisi: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Beachfutis	☐	☐	☐	☐	☐
Finnkinon elokuvateatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Musan Salama	☐	☐	☐	☐	☐
Party Camp (RMJ, juhannusfestivaalit)	☐	☐	☐	☐	☐
Pesäkarhut	☐	☐	☐	☐	☐
Pori Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Palloilijat	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Assät	☐	☐	☐	☐	☐
Rakastajat-teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Sonisphere-metallimusiikkifestivaali	☐	☐	☐	☐	☐
Yliopistokeskus	☐	☐	☐	☐	☐

<- Edellinen

Seuraava ->

Näkykö / kuuluuko Porin Ässät oppilaittesi puheessa?

Ei Kyllä -> jos vastasit kyllä, niin miten?

Onko koulullasi ja Porin Ässillä yhteistyötä?

Ei Kyllä -> jos vastasit kyllä, niin mitä?

<- Edellinen

Seuraava ->

Sivu 3 / 5

Seuraavassa yleisiä väittämiä koskien jääkiekkoharrastusta. Asteikko: 5 täysin samaa mieltä, 4 osittain samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Juniorijääkiekkoharrastuksella on positiivinen vaikutus nuoren kehitykseen.	☐	☐	☐	☐	☐
Juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren itsetuntoa terveellä tavalla.	☐	☐	☐	☐	☐
Juniorijääkiekkoharrastus parantaa nuoren fyysistä kuntoa.	☐	☐	☐	☐	☐
Juniorijääkiekkoharrastus opettaa ja kannustaa terveellisiin elämäntapoihin.	☐	☐	☐	☐	☐
Juniorijääkiekkoharrastus opettaa sosiaalisia taitoja ja ryhmässä toimimista.	☐	☐	☐	☐	☐

<- Edellinen

Seuraava ->

Sivu 4 / 5

Onko sinulla tällä hetkellä tai onko sinulla ollut oma lapsi mukana Ässien junioritoiminnassa?

- Ei Kyllä

Olen käynyt katsomassa Porin Ässien pelejä:

- Ei Kyllä

Jos vastasit edelliseen kyllä, niin kuinka usein?

- Harvemmin kuin kerran
vuodessa   1–5 kertaa
vuodessa   6–10 kertaa
vuodessa   11–15 kertaa
vuodessa   16–20 kertaa
vuodessa   21 kertaa vuodessa tai
useammin

Puuttuiko mielestäsi tästä kyselystä jokin kysymys, joka kuvaisi Porin Ässien vaikutusta oppilaisiisi?

- Ei Kyllä

Jos puuttui, mikä olisi mielestäsi tämä asia?

Sana on vapaa:

Tämä kysely koski Porin Ässiä

Kiitos vastauksista.

LIITE 2 KYSELY YHTEISKUNNALLISISTA VAIKUTUKSISTA KAUPUNGINVALTUUSTON JÄSENILLE

TURUN KAUPPAKORKEAKOULU
Turku School of Economics
PORIN YKSIKKÖ

Taustakysymykset

Sukupuoleni
 Mies Nainen

Syntymävuoteni on
92<

Seuraava ->

Sivu 1 / 4

TURUN KAUPPAKORKEAKOULU
Turku School of Economics
PORIN YKSIKKÖ

Kun sanon ulkopaikkakuntalaiselle olevani Porista, minkä Poriin liittyvän seikan, organisaation tai tapahtuman hän todennäköisimmin tunnistaa? Mainitse maksimissaan 5 asiaa:

<- Edellinen   Seuraava ->

Sivu 2 / 4

Minulle on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Beachfutis	☐	☐	☐	☐	☐
Musan Salama	☐	☐	☐	☐	☐
Finnkinon elokuvateatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Party Camp (RMJ, juhannusfestivaalit)	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Palloilijat	☐	☐	☐	☐	☐
Pesäkarhut	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Pori Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Ässät	☐	☐	☐	☐	☐
Rakastajat-teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Sonisphere-metallimusiikkifestivaali	☐	☐	☐	☐	☐
Yliopistokeskus	☐	☐	☐	☐	☐

Porille on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Beachfutis	☐	☐	☐	☐	☐
Musan Salama	☐	☐	☐	☐	☐
Finnkinon elokuvateatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Party Camp (RMJ, juhannusfestivaalit)	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Palloilijat	☐	☐	☐	☐	☐
Pesäkarhut	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Pori Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Ässät	☐	☐	☐	☐	☐
Rakastajat-teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Sonisphere-metallimusiikkifestivaali	☐	☐	☐	☐	☐
Yliopistokeskus	☐	☐	☐	☐	☐

[<- Edellinen](#)   [Seuraava ->](#)

Olen käynyt katsomassa Porin Ässien pelejä:

- Ei Kyllä

Jos vastasit edelliseen kyllä, niin kuinka usein?

- Harvemmin kuin kerran vuodessa
  1–5 kertaa vuodessa
  6–10 kertaa vuodessa
  11–15 kertaa vuodessa
  16–20 kertaa vuodessa
 21 kertaa vuodessa tai useammin

Asteikko 5 täysin samaa mieltä, 4 osittain samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Porin Ässät on tärkeä osa porilaisuutta	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupunkilaisten kannalta on tärkeää, että Porissa pelataan jääkiekkoa SM-liigatasolla	☐	☐	☐	☐	☐
Juniorijääkiekkoharrastuksella on positiivinen vaikutus nuoren kehitykseen	☐	☐	☐	☐	☐

Onko sinulla tällä hetkellä tai onko sinulla ollut oma lapsi mukana Ässien junioritoiminnassa?

- Ei Kyllä

Sana on vapaa:

Tämä kysely koski Porin Ässiä.

Kiitos vastauksesta!

Sivu 4 / 4

LIITE 3 KYSELY YHTEISKUNNALLISISTA VAIKUTUKSISTA PORILAISILLE YRITYKSILLE

Taustakysymykset**Sukupuoli**

Mies Nainen

Syntymävuoteni

92<

Kotikuntani on:**Yrityksen toimipaikka:****Yrityksessämme on henkilökuntaa:**

alle 10

Seuraava ->

Sivu 1 / 4

Seuraava kysymys koskee vain porilaisia. Mikäli et ole porilainen, jätä kysymys väliin.

Kun sanon ulkopaikkakuntalaiselle olevani Porista, minkä Poriin liittyvän seikan, organisaation tai tapahtuman hän todennäköisimmin tunnistaa? Mainitse maksimissaan 5 asiaa:

<- Edellinen Seuraava ->

Sivu 2 / 4

Minulle on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Beachfutis	☐	☐	☐	☐	☐
Finnkinon elokuvateatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Musan Salama	☐	☐	☐	☐	☐
Party Camp (RMJ, juhannusfestivaalit)	☐	☐	☐	☐	☐
Pori Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Pesäkarhut	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Palloilijat	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Ässät	☐	☐	☐	☐	☐
Rakastajat-teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Sonisphere-metallimusiikkifestivaali	☐	☐	☐	☐	☐
Yliopistokeskus	☐	☐	☐	☐	☐

Porille on tärkeää, että Porissa on seuraava tapahtuma tai organisaatio: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Beachfutis	☐	☐	☐	☐	☐
Finnkinon elokuvateatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Musan Salama	☐	☐	☐	☐	☐
Party Camp (RMJ, juhannusfestivaalit)	☐	☐	☐	☐	☐
Pori Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Pesäkarhut	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Palloilijat	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Ässät	☐	☐	☐	☐	☐
Rakastajat-teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Sonisphere-metallimusiikkifestivaali	☐	☐	☐	☐	☐
Yliopistokeskus	☐	☐	☐	☐	☐

Yrityksemme kannalta olisi vahingollista mikäli seuraavan organisaation tai tapahtuman toiminta päättyisi Porissa: 5 täysin samaa mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Beachfutis	☐	☐	☐	☐	☐
Finnkinon elokuvateatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Musan Salama	☐	☐	☐	☐	☐
Party Camp (RMJ, juhannusfestivaalit)	☐	☐	☐	☐	☐
Pori Jazz	☐	☐	☐	☐	☐
Pesäkarhut	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Palloilijat	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Ässät	☐	☐	☐	☐	☐
Rakastajat-teatteri	☐	☐	☐	☐	☐
Sonisphere-metallimusiikkifestivaali	☐	☐	☐	☐	☐
Yliopistokeskus	☐	☐	☐	☐	☐

Olen käynyt katsomassa Porin Ässien pelejä:

- Ei Kyllä

Jos vastasit edelliseen kyllä, niin kuinka usein?

- Harvemmin kuin kerran vuodessa 1–5 kertaa vuodessa 6–10 kertaa vuodessa 11–15 kertaa vuodessa 16–20 kertaa vuodessa 21 kertaa vuodessa tai useammin

Asteikko 5 täysin samaa mieltä, 4 osittain samaa mieltä, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 2 osittain eri mieltä, 1 täysin eri mieltä.

	5	4	3	2	1
Porin Ässät on tärkeä osa porilaisuutta.	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Ässien olemassaolo paikkakunnalla tuo kilpailuedun työntekijöiden valitessa asuinpaikkaansa.	☐	☐	☐	☐	☐
Porin Ässät luo toiminnallaan lisäarvoa yrityksellemme.	☐	☐	☐	☐	☐

Onko sinulla tällä hetkellä tai onko sinulla ollut oma lapsi mukana Ässien junioritoiminnassa?

- Ei Kyllä

Yrityksellämme on ollut yhteistyötä Porin Ässien kanssa.

- On parhaillaan. On ollut, mutta ei ole enää. Ei ole koskaan ollut.

Sana on vapaa.

Tämä kysely koski Porin Ässiä.

Kiitos vastauksesta.

LIITE 4 SAATEKIRJE OPETTAJILLE

Arvoisa opettaja.

Olen Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön KTM-opiskelija ja teen pro gradu - tutkielmaa erään porilaisen organisaation aluetaloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Yhtenä tutkimuskohteena on kyseisen organisaation vaikutus lapsiin ja nuoriin. Tätä vaikutusta pyrin kartoittamaan lähettämällä kyselyn kaikille Porin peruskoulujen opettajille. Kysely toteutetaan Internet-pohjaisella kyselytyökalulla ja vastaamiseen menee aikaa n. 5 minuuttia. Toivottavasti vastaatte kyselyyni, koska kaikki vastaukset ovat tärkeitä.

Linkki kyselyyn on ohessa. Vastausaikaa on 11.03.2010 asti. Kaikki vastaukset käsitellään anonyymeinä.

Lisätietoja:

Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön KTM-opiskelija

Riku Lähdemäki

s-posti riku.lahdemaki@tse.fi

puhelin xxx xxx xxxx

Ystävällisin terveisin ja ajastanne kiittäen

Riku Lähdemäki

opiskelija

TURUN KAUPPAKORKEAKOULU

http://www.webropol.com/p.aspx?t=1&l=393330_ebb43a82fca44967

LIITE 5 SAATEKIRJE KAUPUNGINVALTUUSTON JÄSENILLE

Arvoisa kaupunginvaltuutettu

Olen Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön KTM-opiskelija ja teen Pro gradu – tutkielmaa erään porilaisen organisaation aluetaloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Yhtenä tutkimuskohteena on kyseisen organisaation vaikutus kaupunkilaisiin. Tätä vaikutusta pyrin kartoittamaan lähettämällä kyselyn kaikille Porin kaupunginvaltuutetuille. Kysely toteutetaan Internet-pohjaisella kyselytyökalulla ja vastaamiseen menee aikaa n. 4 minuuttia. Toivottavasti vastaatte kyselyyni, koska kaikki vastaukset ovat tärkeitä.

Linkki kyselyyn on ohessa. Vastausaikaa on 11.03.2010 asti. Kaikki vastaukset käsitellään anonyymeinä.

Lisätietoja:

Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön KTM-opiskelija

Riku Lähdemäki

s-posti riku.lahdemaki@tse.fi

puhelin xxx xxx xxxx

Ystävällisin terveisin ja ajastanne kiittäen

Riku Lähdemäki

opiskelija

TURUN KAUPPAKORKEAKOULU

http://www.webropol.com/p.aspx?t=1&l=404365_a66359d0d8ba48eb

LIITE 6 SAATEKIRJE YRITYKSILLE

Arvoisa vastaanottaja

Olen Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön KTM-opiskelija ja teen pro gradu - tutkielmaa erään porilaisen organisaation aluetaloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Yhtenä tutkimuskohteena on kyseisen organisaation vaikutus yrityksiin. Tätä vaikutusta pyrin kartoittamaan muun muassa lähettämällä kyselyn porilaisiin yrityksiin. Kysely toteutetaan Internet-pohjaisella kyselytyökalulla ja vastaamiseen menee aikaa n. 5 minuuttia. Toivottavasti vastaatte kyselyyni, koska kaikki vastaukset ovat tärkeitä.

Linkki kyselyyn on ohessa. Vastausaikaa on 11.03.2010 asti. Kaikki vastaukset käsitellään anonyymeinä.

Lisätietoja:

Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön KTM-opiskelija

Riku Lähdemäki

s-posti.riku.lahdemaki@tse.fi

Ystävällisin terveisin ja ajastanne kiittäen

Riku Lähdemäki

opiskelija

TURUN KAUPPAKORKEAKOULU

http://www.webropol.com/p.aspx?t=1&l=404389_f9f9eaf2322b47e6